

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 07072

IN KINDERLAND

Leah Kapilowitz Hofman

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אין קינדערלאנד

פָּנוּ

לאה כאפִילאָוִויטש האַפְּמָאַן

בִּילְדָּעֶר

פָּנוּ

א. וּזְאַלְקָאָוִויטש

אַוְן

יְוָאֵל לְעוֹזִית

פָּרָלָאָג לְעַבְנָן 1919

Copyright 1919
by
LEAH K. HOFMAN

צו נח שטינגבערג

וועמען אויך ווידיע מיאן בווע.

דו האסט מיר געגעבען דעם רודער אין האנד.
אוון האסט מיך געלערענט צו שייפען ;
אוון איצט, איז אויך בין שוין אין זוניגען לאנד,
א דענק דיר פון הארצען פון טיפען.

ל. ק.

א פאר וווערטער וועגען דער ערשותער זאמלונג קינדרער-
לייעדר, אין דער אידישער לייטעראטטור.

פון אברהם ריזען.

אויב די מײַנונג פון אונזערע מאָנגע „קְרִיטִיקָעּ“ ווע-
גן דער אַרְיֻמְקִיט פון דער אַידִישֶׁר לייטעראטטור אַין אַין
געוּסָעָד מֵאַס אַיבָּרָגָטְרָיְבָּעָן, מַזְעָן מִיר אַכְּבָּר צָוָעָבָעָן, אַין
אַין אַין גַּבְּיעַט אַין דער אַידִישֶׁר לייטעראטטור הערטט ווֹירֶקֶת
לִיךְ אַ גְּרוּסָע אַרְיֻמְקִיט. ווען מִיר האָבָעָן שָׁווֹן פָּאָר אַונְזָעָרָע
„גְּרוּסָע“ לְעוֹזָר אַזְוָעָן ווּכְטִיגָּע, אַין זָאנָאָר שָׂוָעָרָע בִּיכְעָבָד
וּוּי „קָאָפְּטָאָל“ פון מאָרָקָם, פָּעהָלָט נָאָד אַין דער אַידִישֶׁר
לייטעראטטור דָּאָס בּוֹךְ אַדְעָר דָּאָס בִּיכְעָלָפָר זָוִירֶקֶת דָּרָעָד.
די אַידִישֶׁר קִינְדָּעָר וּוּלְעָן זַיךְ דָּרְפָּאָר זָוִירֶקֶת דָּרָעָד
פְּרָעָהָן מִיט דָּרָעָמָתָה, וּוּאָס דָּרָעָפְּרָלְעָנָעָר טָרָאנָט זַיךְ
אַיצְטָצָו : די זָאמְלָונָג פון די וּוּאָנדְעָרָבָאָרָע קִינְדָּעָרְלִיעָדָעָה
פון דָּרָעָטָאָלָגְפָּאָלָעָר דִּיכְטָעָרָיו לְאָה קָאָפְּעָל אַפְּלָעָמָעָן.

זַוְּיִטְשָׁ.

בָּין אַחֲרָהָר האָבָעָן זַיךְ מִיט לְאָה קָאָפְּעָלְאָוּוּטָשָׁעָם לְיִיעַ
דָּרָעָגְפָּרָהָט אַין זַיךְ גַּעֲקוֹוִקְט די דָּרְרוֹוָאָקְסָעָנָע. וּוּי נָאָר די
עַרְשָׁטָעָ לְיִעְרָעָר אַיהֲרָהָר האָבָעָן זַיךְ בְּעַוּוֹזָעָן אַוְתָּה די שְׁפָאָלָ
טָעָן פון דָּרָעָ אַידִישֶׁר פְּרָעָסָע (אַיבָּרָיְגָּעָן), נִיטָּנָאָד קִיְּנוּ
פָּאָסִיגָּעָר פְּלָאָזָי פָּאָר קִינְדָּעָרְלִיעָדָעָר), נָאָד אַחְזָה דָּרָעָ הִילְפָהָרָ
פָּעָרְשִׁיְּעָדָעָנָע קְרִיטִיקָעָר אַין „אַוְיסְרָיְהָעָר“. אַין אַיהֲרָ יְעָדָעָט
נִיּוּסָע לְיִעַד אַוְיפָּגְעָכָאָפָּט גַּעֲוָאָרָעָן פון די גְּרוּסָע לְעוֹזָר מִיט
דָּרָעָהָכָטָר בְּעַנְיִיסְטָרָוָן. אַין לייטערָאָרָיְשָׁע קְרִיְּזָעָן
הָאָט לְאָה קָאָפְּעָלְאָוּוּטָשָׁעָם נִיּוּסָע אָרְטָ שָׁאָפָּעָן, אַרוּסָגָעָן
רוּפָעָן זָאנָאָר אַ סְעַנְסָאָצִיעָן.

ערשות איצט וועלען די ליעדר גרייכען צו זיינער ריבּ-
טיגען ארט, צו די הערצער פון די אידישע קינדער, וועלכע
האבען, נאטש אונבעוואסט, זיכער גאנארט נאך זיינער
דייכטער.

די קינדער-לייעדר פון לאה אפֿעלאָויטש וועלען בכל
דיינען אלס בעבדיגער פראטעט קעגען די כלומרט נאָ-
טירליך מעטהדרען פון אונזער אַלעֲרְלִי ערכיהער, וואָס האָ-
בען בשונג צו במוּיד געוכט צו פערקייפלען דעם גיסט פון
אייזען קינד מיט אַלעֲרְלִי הימליך מעשה/להע און דער-
צו נאָד ניט אויף זיין מוטער-שפראָף, און האָט אויף אָז
אופּוּ דאס קינד אָבְגָּרִיסָען פון דער ערְד אָז פון אלֶאָז, וואָס
רינגעָלָט איהם אָרום.

לאה אפֿעלאָויטש פִּירְתְּ אָרוּין די קינדער אֵין זיינער
איינגענער סביבה. זיי בעגעגען זיך אֵין די לייעדר מיט
זិיערע חברים, חבר'טעם, מיט זיינער שפֿיעַלְצִיגָּען, אָז זיין
געפֿינען דאָרט זיינער אַידְעָאָען, חַלוּמֹת, האָפֿעָנוּגָּעָן אָז
אמְאָל אויך זיינער ענטוישונגָען.

אָז אָזוי זוי, פִּילְאָזְפִּיש גענומען, זיינען מיר אלֶעָאָ-
דר, דערפֿאָר בעוצען לאָה אָפֿעלאָויטש/עם לייעדר אָ-
נְרוּיסָע אַנְצִיְהוֹנְגָּס-קְרָאָפְּט אויך פָּאָר דערוֹאָקְסָעָן לְעוֹזָר.
אֵין דעם לייד „פָּאָר צְוּוִי פָּעָנִים“, וואָס אֵין אָז פָּאָר זיך
אָמִיסְטְּרָוּוֹרָק, לְוִוְוִט דעם אַינְהָאָלָט אָז פָּאָר, פָּאָנְטָאָזְרָט
אָקִינְד בֵּי אָשְׁוִיְּפָעָנְסָטָר פון שפֿיעַלְצִיּוֹן. אָט ווּעָט ערְ-
קְיֻפָּעָן אָחוֹז, אָט ווּלְעָר אָז אָאוּטָאָמָּאָבָּל, אָז אָט דער-
וּעהָט ערְ אָשִׁית. טְרוּמָעָן מיר ניט דאס וועלכע מיט אָגְרָעָ-
סָעָדָר סָומָע אֵין טָאַש?

mir האבען אלס מוטער גענומען דאס לייד „פָּאָר
צְוּוִי פָּעָנִים“, ווּיל עַס אֵין כָּרָאָקְטָוּרִיסְטִישׁ פָּאָר דער דִּיכְ-
טָעָרָוּנָס שאָפָּעָן בְּכָלָל; אָבָּעָר אלֶעָאָ-
לְעָדָעָה, מיט אָז אָוִיסְנָאָהָמָעָ-

פֿוֹן אַיִינְגָע, עַכְתִ קִינְדֶרְשָׁע, זַיְנְגָע פּוֹל מִיט לְעַבְעַנְסְ-זְוַיְזָן.
הִיּוֹת אָנוּ מִיט טִיעָפָעֶר פֻּרְשְׁטָעַנְדָעַנְישׁ פָּאָרְן לְעַבְעַן פּוֹן
מַעֲנְשָׁעַן בְּכָלְ אָנוּ קִינְדֶרְ בְּפֶרְט.

אוֹסְפָעֶר דָעַם, זַיְנְגָע דַי לְיַעַדר דַרְכְגַעַדְרָנוֹגָעַן מִיט
טִיעָפָעֶר לְיַעַבָע צָו מַעֲנְשָׁעַן אָנוּ צָו אַלְעַז, וּוֹאָס לְעַבְטַ אַוְיף
דָעַר עַרְד, אָנוּ בַיִ אַונְזָעֶר דִיכְטָעַרְיוֹן לְעַבְטַ וּוּרְקָלִיד אַלְעַז,
אַפְיָלוֹ דַי חַוְלְצָעַרְנָע סָאַלְדָאַטְעַלְעַד אָנוּ דַי טָוְמְוִיטְעַלְעַד מִיט
וּוֹאָס דָאָס קִינְדַ שְׁפִיעַלְטַ זָוֵךְ בַיִ טָאָג, אָנוּ דַי מִיְעַדְלָשָׁע
לְיַאַלְקָע לְעַבְטַ, דַרְפָּנוֹן אָנוּ שְׂוִין אַבְגָנָעַרְעַטְמַט. דַי לְיַאַלְקָע וּוּרְטַ
קְרָאָנְקָ, דַי לְיַאַלְקָע לְאַכְתַ אָנוּ וּוּיְנָטָמָ, דַי לְיַאַלְקָע קָעַן אַפְיָלוֹ
זְיַוְן אַוְמְעַטְיָג אַדְעַרְ פְרָעָהָלִיד.

אַ דָאָנָק דַיְעַזְעַסְמַבְאַלְיָשָׁע אַיִינְגָעַנְשָׁאַפְטָעַן, וּוֹאָס דַי
דִיכְטָעַרְיוֹן הָאָט אַרְיוֹנְגָעַנְעַבָעַן, (נָאַטְירְלִיד, אַוְנְבָעַוְוּאַסְטַמַט, וּוֹי
יַעַדְעַר בְעַדְיוֹתְעַנְדְעַר דִיכְטָעַרְ תְחֹתָעַס), אַיְזָן אַיְהָעַ קִינְדֶרְ
לְיַעַדְעַר, וּוּרְטַ וּוּיְעַר וּוּרְטַ אַוְיךְ נְרוּסָם אַלְסָ אַרְיוֹנְגָעַלְעַ
שְׁעַפְפָוָנָג אַיְן דָעַר אַיְדִישָׁע לְיַטְעָרָטוֹר, אָנוּ וּוֹעַן דָעַר פְאַטְמָעַר
וּוֹעַט דַי דָאַזְנוֹן זָמְלָנוֹן „דַי קִינְדֶרְלְיַעַדְעַר“ קְוִיְפָעַן אַלְסָ
אַ מְתָנָה פָאָר זְיַוְן קִינְדָ, (אָנוּ דָאָס וּוֹעַט זְיַוְן אַז אַגְגָעַלְעַגְטָע
מְתָנָה) וּוֹעַט עַר אַלְיָוָן אַוְיךְ בַיִם לְיַיְעַנְגָעַן דַי לְיַעַדְעַר, זָוֵךְ
פְעַרְטְוֹאַכְטָעַן אָנוּ זָוֵךְ דַרְמָמָאַנְגָעַן אָנוּ זְיַוְן קִינְדְהִיָּט, אַיְן וּוֹלְ
כָעַר דַי טָאַלְאַנְטְפָוָלָע דִיכְטָעַרְיוֹן לְאָה קָאַפְיָלוֹאַוְוִוְטְשָׁלְאַתְאַיְהָם
אַרְיוֹנְגָעַפְיהָרֶט מִיט אַיְהָר גַעְפְלִינְגַעַלְטָעַר פְאַנְטָאַזְוַיָּ...

שְׁפִיעָל אָזֶן פָּאַנְטָאוּיָעַ

צו דער באבען

אברהם ריווענ'ען — א מתנה.

“מאמע איז אווועק פון הויז,
קומט ארוין איז קיר,
אוּן א שיף פון בענקעלעַד,
לאָmir מאכען גיר.

וואעלען מיר זיך זעצען באָלַד,
אוּיפֿ די נײַע שיף;
פֿאָחרען צו דער באָבענִי
אַיבְּכָעַר יַסְּן טַיעַף.

“שטעטלט אוּים אלַע בענקעלעַד,
איַן אַ לאָנגַע רַיִַהּ;
ליַיְגַּט אַרוּפֿ דיַ קִישֻׁעַלַעַד,
זַעַט זיך אוּים אוּיפֿ זַיִַ.

“אַיך ווֹעֵל זַיִַן דַּעַר קָאָפִיטַן,
שְׁטוּחָעַן דָּא אַין דַּעַר הוִיז;
צִינְדַּ-זְשַׁע אָז אַ שְׁטוּקַלַעַד,
וּוּטַע עַמְּ גַּעַתְּ אַ רַוִּיךְ.”

“גִּיט דַּעַר קָאָפִיטַן אַ פִּוִּית,
וּוְאָרְפַּט עַמְּ אָז אַ שְׁרַעַק;
איַילְעַן זיך דיַ קִינְדַּעַרְלַעַד;
סְּיוּעַט דיַ שִׁיפֿ אַווּק.

„ווארט אַ קליען ווילינקע,
לאז די שיף ניט געהן,
סיעומט דאך ווינגען ליאלקעלע.
ווען זי בליבט אליאן!“

גיט אַ קלונגע דער קאָפִישָׁן,
ווערט דער טומעל גרוּם.
זעט זיך בְּתֵיה שְׁנָעַל, מיט אַיָּהָר
ליאלקעלע אַין שויּוּם.

חנה זוכט אַיָּהָר קעצעלע
אונטער מאָמעִים בעט :
„כִּמוֹז דִּיך מִוְתְּנוּהָמָן מִיט מִיר,
קָוָם אַרוּם, סִיאָז שְׁפָעָט !“

„סְיוּעַט די שיף אוועקגעhn באַלד,
בליבט אליאן אַין הוּוּן !“
„מיָן, מיָן, מיָן“, זאנט קעצעלע
אוֹן זי געהט אַרוּם.

וַיַּנְعַן אֶלְעָ צָוְעָגְרִיּוּט,
פָּאַהֲרַת מַעַן ווַיַּתְּאַוּעַק.
איָז די שיף גַּעַלְאַדְעָן שְׂוִין,
פּוֹל מִיט גַּרוּסָע פַּעַךְ.

„ליַּגְג, ליַּגְג, ליַּגְג, לאַנְגַּ, לאַנְגַּ, לאַנְגַּ !
אלְעָ זִיכְעָן שְׂוִין ?
זִיכְטַּ וְשַׁעַרְהִיגְג, דָעַן די שיף
קָעָן נַאֲך אַונְטְּרַגְעָהָן...“

ויצען אלע קינדרעלעך,
קוקענדיג פאראום.
און זי שרייען: "גיבער, גוּזַּן
צָו דָעֵר בְּאֶבְעִים הוֹזֵן!"

"ליינגע, ליינגע, ליינגע, לאנג, לאנג, לאנג!
און עס געהט די שיט.
"בוינט זיך ניט אודיבער, וויל
ס'יאז דאס וואסמער טיפ!..."

קלינגעט און פײַפט דער קאָפִיטאָן
און די שיף געהט שנעל,
זייןען מיר געקומען שיין,
צָו דָעֵר בְּאֶבְעִים שׂוּעָל.

"באָכָע איז אַין הוֹזֵן ניטָאָ,
פאָהָרָען מיר צוֹרִיק:
האָכָען מיר צוֹפָאָהָרָען אַיְצָט,
גַּאֲרָאָן גַּרְוִיסָע שְׁטִיקָן..."

"ליינגע, ליינגע, ליינגע, לאנג, לאנג, לאנג!
ס'יאז שווין באָלְד ניט וויט;
מיר דער מאָמען ניט געוזען,
שווין אָ לאָנְגָע צוּיט..."

"זייןען מיר שווין אַין דער היַם,
געהט אַראָכָב פֿוֹן שִׁיפָּ:
לאָמִיר גַּעַמְעַן שְׁטַעַקְעַלְעָד,
לאָמִיר שְׁרַיְבָּעַן בְּרִיעָפָּ..."

מיין שיפעל

או די מאמע ליגט מיך שלאפען
אין מיין וויעגעלא,
וועיגט זי מיך, און זינט א ליעדעל,
מייט א ציגעלע.

ווערט מיין וויעגעלא א שיפעל;
פאהר איך וווײיט אווועק
אויפין גרויסען ים, און קען ניט
קומען צו קיין ברעה.

און די כוואליעם אויפין וואסער
לויעפער מיט געשרי;
הויבט זיך אויפט מיין קליענע שיפעל
גלייך אריבער זיין.

קומען ים-פיש באלאד צו שוויימען,
וועזקען זיין צו מיר;
או איך זאל צו זיעער פאלציז
געהמען א שפאנציג.

דען זיין האבען שעננע צאצקען
דערט אין וואסער טיף.
אבער איך האב פײנט דיז-פיש
לויפט איך מיט מיין שיפ.

פליהת מײַן שיעפֿעל אויפֿין וווײַטסער,
פִּיהָרֶט מֵיךְ צֹ אַ לְאַנד,
וּאוֹעַם זַצְמַת מֵײַן גּוֹטָעַ מַאַמְּעַ,
מִיט אַ בּוֹךְ אַיְן חַאנְד.

שְׁטוּלֶת זַיְקָ אַבְּ מֵײַן שִׁיעָפֿעל, גַּעַה אַיְקָ
בָּאַלְדְּ פּוֹנְ אַיְהָרְ אַרְוִוִּים;
בֵּין אַיְקָ וּוַיְדָעֶרְ לְעַבְעָן מַאַמְּעַן,
זַעַן זַיְקָ אַוּוֹפְ אַיְהָרְ שְׂוִים.

אויפֿ אַ שטעהן

שטייל, דער מאמען ניט צו וועקען.
געהム איך אונזער לאנגען שטעהן:
זיעץ איך זיך אויפֿ איהם און דרייט.
וועל איך פָּאַחֲרָעַן דורך די וועלדער,
צו די שטיבלאך אויפֿ די פָּעַלְדָּעַר
עריגין זעהר, זעהר, וווײַט.

כיבין אַ קאובָאַי אִיצְט גָּעוּזָאַרְעַן,
קען איך פָּוֹנְקָט ווי גְּרוֹיסָעַ פָּאַחֲרָעַן:
שְׁפָרְיְּנְגֶּט מֵיַּן פָּעַרְד, הָאָפְּ! הָאָפְּ!
כִּיהָאָב דָּעַם בעסטען פָּעַרְד גַּעֲרָאַגְּעַן:
קען ער לְוַיְפָּעַן אָוֹן מִיד טְרָאַגְּעַן:
אייבער בערג אַרוֹיפֿ, אַראָב.

וועל איך מיט מֵיַּן פָּעַרְד באָלְד קומען,
איין אַ לאָנד פָּוֹן גָּעַלְעַ בְּלוּמָעַן:
מאמע זאגט אָז דָּאַם אַיִּ בְּרוּיט.
צוקערלעַד וואָקְסָט דָּאָרט אויפֿ צוֹוִיגְגָּעַן,
מאמע זאגט דָּאַם זַיְנָעַן פִּיגְגָּעַן:
אוֹן די זוֹן אַיִּז דָּאָרטעַן רְוִוִּיט.

דאָרטעַן ווּרטַּט די זוֹן גַּעֲבָאַרְעַן,
געהמת זַי אוֹיפֿ הַימָּעַל פָּאַחֲרָעַן,
איין אַ וואָלְקָעַן קָאַרְאַזּוֹוָאַן.
אוֹוְגָּעַפְּזָצְט אַיִּז זַי אַיִּן שְׂפִּיזְעַן,
פָּאַחֲרָט זַי מִיט די וואָלְקָעַן-רְיוֹזָעַן
איין אַיִּהְרַ גַּאֲלְדָּעַנְעַם גַּעֲשְׁפָּאַן.

שנען! מיין פערד, מיר מזען לוייפען,
איבער דערפער, אייבער הויפען;
האָפַּן, האָפַּן! שגעלאָר, האָפַּן, האָפַּן!

„שָׁא, וְאוֹ בִּזְטוֹ דָּם גַּעֲלָאָפַּעַן?
לְאַזְטַּדֶּרֶת מַאֲמַעַן גַּאֲרַנִּית שַׁלְאָפַּעַן;
שְׂטִילָאָרֶר סְפָהָוָת מִיר וּוֹעה דָּרַקְאָפַּב.“

איך האָפַּן נִית גַּעֲוָאָלָט דֵּיך וּוּעַקְעָן;
סִיאַוּ גַּעֲלָאָפַּעַן בְּלִיוּזְזִין שְׁטָעַקְעָן;
זְעוּמָט? אַיך וּוּאָרָף אַיְהָם שְׁוִין אָרוּים.
מַעַהָר וּוֹעֵל אַיך אַיְהָם שְׁוִין נִית שְׁפָאָגָן.
אוֹן אַיך גַּעַה אָרוּים פָּוּן דָּגָנָן.
שְׁפִיעָלָעָן אוֹן דָּרַר טָאנְטָעָם הַוּוּן.

אויפֿ אַ שליטעלע

שטעהען דארטטען אינגעלאַר,
טאָנצען זי אַין רינגעלאַר,
און זיַּי מאָכען מענשעלעַר פון שניַיַּ;
פרעהליך ווֹאֶלט אַיךְ פִּיהְלעַן זיךְ,
מייט זיַּי דָּארט צוֹ שְׁפִיעַלעַן זיךְ,
נאָר אַיךְ פָּאַהֲרַ צוֹ באָכָעַן, נִימַּט צוֹ זיךְ!

און אַ ווֹאָרִים הַוְּטַעַלַּעַ,
אויפֿ אַ נִּיעַם שליטעלעַ,
פָּאַהֲרַ אַיךְ אָומֵן אָן שְׁנִיַּי גַּאנְצַע צִיְּטַ;
בָּאָרְגַּן אַרוֹיפֿ אָן בָּאָרְגַּן אָרְכַּבּ,
שְׁטַעַלַּט מִיַּן שְׁלִיטַעַלַּזְיךְ נִימַּט אָבּ,
און אַיךְ פָּאַהֲרַ צוֹ באָכָעַן, זַעַהַר ווֹיִיטַ;

כִּפְאַהֲרַ צוֹ חָנָה עַטְעַלַּעַ,
דָּארטטען ווֹיִיט אַין שְׁטַעַדְטַעַלַּעַ;
און אַיךְ הָאָבּ דָּאָךְ טַשְׁאָקָאָלָאָד פָּאָר אַיְהָ;
דָּארטטען ווֹאוִינַט דִּי באָכָעַ אַיךְ,
אויפֿ אַ בעָרְגַּעַל אַין דָּעַר הוֹיךְ.
אוֹיַּ, ווּעַט באָכָעַ פרעהען זיךְ מִיר ! ...

טרכזען

ששהגען קלינע טרובעצעקען
האָט מען אונז געבראָכט;
האָבען מיר געשפיעלט דערמייט,
טרוּן, טרוּן, טרוּן! געמאָכט.
ביז עס איז געואָרעדען נאָכט,
מאָמען זאגט ס'אייז שפֿעט:
געעהמען מיר די טרובעצעקען
מייט, מיט זיך איז בעט.
מאָמע נעהמת די טרובעצעקען
פֿונִים בעט אַרוּם:
שטעלט זיך אוֹפֿין פֿאלַיעַץ
אייז אַריַיחַ אַוּם.
— מאָמע, גיב מיין טרובעצעקען —
בעט אַיך זיך בֵּי אַיהְר.
געחת זיך אַינִים צוֹויטען שְׁטוּב,
און פֿערמאָכט די טהיר.
וועיל אַיך דאָך מיין טרובעצעקען,
האָבען לעבען מיר:
zieה אַיך זיך צום פֿאלַיעַץ,
זועה זיך אלע פֿיעַר.
און דערלאָנגען קען אַיך ניט.
זוויל אַיך בין צו קלַינַן,
לייג אַיך זיך אַין בעט אַריַין.
און אַיך ווֹין אַון ווֹין.

קומט דער שלאָפ און זאגט צו מיר:
 „לייבעלע, קוּק אַזּוּ,
 אלע טרוביינעם צוישטעלט,
 סאמע אויבען אַזּוּ!“
 זיינען זיי גאָר מענשעלען,
 שטרעקען אוּם די הענד...
 שפרינגען פון דער פאליצע
 אוּף די גלייבע ווענד.

קריכען מיט די דינע פִּים
 אוּף דער ערְד אַראָכּ;
 געהמען זיי זיך פֿאָר די הענד
 שפרינגען אַין גַּאלָּאָפּ.
 מיט די רונדע אוּיגעלאָר,
 ווינקען זיי צו מיר;
 שאַקלען מיט די קעפֿעלען,
 שפרינגענדיג צום מהיר.

קליאָמְקָע וויל ניט עפֿענען,
 שטעהקט אַרוֹים אַ צוֹּנֶג,
 גיט מֵיַּן שענהן טרוביינעם
 גאָר אַ הייכען שפֿרונגַן,
 גיט די גרויסע טהיר אַ פרָּאָל,
 שלאָגְט זיי אָפּ די קעֶפּ,
 געהען זיי פון טהיר אַרוֹים,
 טאנצען פון די טרעֶפּ.

געה איך מיר פון בעט אראכ.
נאך צו געה נאך זיין,
פיהרען זיין מיך, וויזווען מיר,
וועגען אלערליין.
שפרינגענדיג און זינגענדיג,
זינגען מיר אווועק
אין אַן וואָלֶד אַ פֿוֹנְסְטְּרָעָעָן,
פוֹל מִיט נַאֲכָט אַן שְׁרָעָק.

האָכָב אַיך מְוֹרָא דָא צו זַיִן,
וּוְיל צו מָאָמָעָן גַּעַהַן ;
וּוְיִם אַיך נִיט דֻּעָם וּוְעָג אַין וּוְאָלֶד,
שְׁטָעָה אַיך אַן אַיך זַיִן.
דְּרָעָהָעַן זַיִך דֵּי טְרוּבְּעַצְקָעָם,
שְׁרִיְעָן טְרוֹן, טְרוֹן, טְרוֹן,
אַן זַיִ מַאֲכָעָן שְׁפָאָם פָּוֹן מִיר :
„נַאֲרִישׁ אִינְגָּעָל, דּו !“

אַן דֵּי בּוּמָעָר שְׁטָעַכָּעָן מִיך
אַיִן דֵּי קָאַלְטָע הָעָנָד.
אָז אַיך וּוְאַלְטָע גַּעַוּעָן אַ גַּטָּמָט,
וּוְאַלְטָע אַיך זַיִ פֿעַרְבְּרָעַנט !
זַיִ פֿאַרְפֿיְהָרָעַן מִיך אַין וּוְאָלֶד,
לְאַזְוָעָן נִיט אַרְוִים ;
אַלְצָדִינָג מַעֲגָעָן זַיִ מִיך טְהָאָן,
אָז זַיִ זִינְגָּעָן גְּרוּוּם ?

און די שלעכטע טרובייעקעム,
באיפען מיך ארום.
אייפֿ די הארטע קאלאטע ערָד,
ווארפֿען זיי מיך אום.
— מאמעּוּ — ניבֿ איך א געשרִי...
ציטערנדיג פון שרעֶק. —
האטט מײַן שלאָפֿ דערשראָקען זיך,
און ער איז אַוועָק.

זעה איך, איז איך בין און הוֵין,
שווין, נישטָאָ קײַן וואָלְד.
“מאמעּוּ!” שריי איך ווֹידער אוּם,
קומט זי צו מיר באָלְד.
לייג איך איז א גוֹאָרים בעָט,
און עַמְּ איזוּ מיר ווֹידָך.

— — — — —
אמתְּדיינָע טרובייעקעム,
שטעעהן איז דער הוֵין.

די ליאלאקע איז קראנק

גערען וואלט אויך זיך געשפיעעלט,
נאר אויך קען מיט דורך ניט געהן;
סיאוּזַן מיין ליאלאקע שטארק פערקייהלט,
ביקען ניט לאזען איהר אליען.

שלאפען לאזוט זי ניט בי נאכט,
וועינט, און נאר זי הומט און הוומט;
כיהאב איהר אָקָמְפֶרָעָם געמאכט,
און געגעבען איהר די ברומט.

זיגען געהמת זי ניט אָהָר,
כיזוים ניט וואס מיט איהר צו טהאן;
אפשר האט זי מאזולען נאר
אדער ס'שנידט זיך איהר אָצָהָן?

מווז אויך איצט צום דאקטאר געהן,
זעהסט? ס'אייז מיינע צרות גרויס...
ביקען ניט לאזען איהר אליען,
זוי-זושע דו מיט איהר אין הויז.

זי געזונד, מיין שעהנע קינד,
אויך וועל קומען באַלְד צוריק.
ס'אייז אין דרייסען אָזָא ווינד,
און בִּידָאָרְפַּ געהן אָגְרֵוּסַע שטיך...

שווין, דער דאקטאָר איז שווין דאָ,
אונזער הערשעל עדעַלְשְׁטִין;
כ'האָב געוזכט איז נאָם אָ שעָה,
בייז אַיך האָב איזהָם דאָרט דערזעהָן.

דאָרט ליגט ליאלקע איז אַיהֲר וויעַנְ,
גיב אָ גוטע מעדיַצְין!
זעהַסְטּ, זוי זי אַיז אָומְעַדְגּ?
וואָסּ זאגְסְטּוֹן, צוֹוֵי גְרָאַן כִּינְ?

ביבָּרָעָנָג עם באָלְד אַהֲרָן אַרְיָין,
נאָ, אַיך האָב עם שווין גַּעֲבָרָאַכְתּ;
גיב עם פָּאַרְזִיכְטִיגּ אַיהֲר אַיז
זָוַעַט זַיְן גַּעֲזָנְד בַּיְן נַאֲכְטּ.
וַיְפִיעַל קָאַסְטּ, אָ דָאַלְעָר, צְוַוְוִי?
נאָ, אַיך האָב פָּאַפְּיר גַּעַלְד בְּלוּזּ...

אוֹיְבּ סְיוּעַט מְאַרְגָּעָן זַיְן אָ שְׁנִי
געַהַם דִּין שְׁלִיטָעַלְעָ אַרוֹיִים...

דְּבוֹרָה/לְעֵם קִינְד

דְּבוֹרָה/לְעֵם קִינְד, אַיְז
אֲ פַּלְעַשְׁעַל פֿוֹן שְׁמָאָנֶט;
פֻּעָרָוּיְקָעַלְט זַי עַם, אַיְז
אֲ בְּלוּיְעַן גְּעוּוֹאָנֶט.

אוֹן טּוֹלִיעַט עַם צַו, צַו
אַיְהָר פְּלָאכִינְקָע בְּרוֹסְטָט;
„עַם קָעָן זַיְד פְּעַרְקִיהְלָעָן
אוֹן קָרִיגְעַן אֲ חָוְסְטָט.“

דְּבוֹרָה/לְעֵם דָּאָרְפָּ דָּאָרְפָּ
בְּאַלְדָּ אַיְנְקִיפְעָן גְּעוֹהָן,
נָאָר וּוְיָ קָעָן זַי לְאַזְעָן
אַיְהָר „בִּיבִּי“ אַלְיָיָן?

פֻּעָרָוּיְעַט זַי אַיְהָר קִינְד, אַיְז
אַיְהָר קְלִיְינְקָעָן שְׁוִים;
אוֹן וּוֹאָרָט בְּיַי דָּאָס פַּלְעַשְׁעַל
וּוּעַט אַוִּיסְוּאָקְסָעָן גְּרוּוּס...

קוּמֶט חָנָה דִי שְׁוּעַמְטָעָר
פֿוֹן „אָפִים“, אוֹן לְאַכְטָט:
„דְּבוֹרָה/לְעֵם, זְעהָ נָאָר
וּוּאָס דַו הָאָסְטָט גְּעַמְאָכְטָט!“

„דוֹ הָאָסְטָט דָאָרְפָּ פְּעַרְשִׁמְרָט דִי
שְׁמִיקָּ בְּלוּיָּ גְּעוּוֹאָנֶט,
אַנוֹ, לְאָזָו מִיר זְעהָן וּוּאָס
דוֹ הָאָסְטָט דָאָרְפָּ אַיְן הָאָנְטָט?“

„דָּם אֵין דָּאַר מִיּוֹן „בִּיבִּי“,
זַי ווַיְינַט בַּיְ מִיר שַׁטָּאַרְקַּ;
אֵיךְ ווַיְקַעַּל אַיְהָר אַיְזַן, אַנְזַן
אֵיךְ נַעַמְתָּ אַיְהָר אַיְן פַּאֲרַקְ.“.

לאכט ווידער די שוועסטער
און זאגט: „לאכט זעהן,
דיין קינד האט דען פימלאך?
מייט וואט ווועט עס געהן?“

„סְחַאַטְ פִּימְלַאַךְ, אָודָאַי,
דו זעהַטְ ? אַטְ-אַ-דָּאַ“;
(זַי ווַיְזַיַּט אַוְיַפְּן פְּלַעַשְׁעַל
ביים ברויטליכען דנא).“

„און וואט קען דיין „בִּיבִּי“,
אתָהּ הענטעלאָךְ טהָאָן?“
„אַטְ האַטְ עם דָּאַר הַעַנְטַלְאַךְ!“
און באָלְד ווַיְזַיַּט זַי אַן

ביים רונדייגען פְּלַעַשְׁעַל,
מייט גַּלְעֹזֶרֶנָּעַ ווַעַנְטַ:
„אַטְ אֵיזְ עַם דָּאַר ! חַנָּתְ,
דו זעהַטְ נִיטְ די הַעַנְדְ?“

„אֵיךְ זַעַה נִיטְ“, זאגט חַנָּת.
נַאֲרַ דְּבוּרָה/לְעַזְעַת...
אוֹ חַנָּתְ וְאַל זַעַה, אֵיזְ
מַסְתָּמָא צַו-שְׁפָעַט...“

כ'האָבָּעַ נִיטְגַּעַתְהָאָן

1.

האָטְדָּעַ פָּאָפָּא אַיִינְגַּעַפְּלָאַנְצָט
בְּלִימְעַלְעַר אַין הַוִּיפְּ;

גִּים אֵיךְ וּוֹאַסְמָעַר אֶלְעַ טָאגְ
אוֹן זַיְוּן וּוֹאַקְסָעַן אַוִּיפְּ.

אֵיךְ אוֹן וּלְדָעַ וּוֹאַקְסָעַן מִירְ
גָּאָר אָהָן וּוֹאַסְמָעַר אַוִּיפְּ
אוֹן מִירְ זַיְנָעַן בִּידְעַ שְׁוִיןְ
בִּזְיָין טִישְׁ דִי גְּרוּוּםְ.

וּוַיְיָ דִי מָאָמָעְ רַעַד אֵיךְ שְׁוִיןְ
לוֹיְפָעַן קָעַן אֵיךְ גִּיכְ
וּלְדָעַ גַּעַתְהָטְשְׁוִיןְ אַוִּיךְ אַרוּםְ
אַבְּעָרְ נִיטְגַּעַתְהָאָן.

אוֹ אֵיךְ נְעַחַם אַיְהָרְ בֵּי דָעַרְ הַאֲנָדְ
גַּעַתְהָטְשְׁוִיןְ זַיְמִיטְ, מִיטְמִירְ;
זַיְפָרְשְׁטָעַתְהָטְשְׁוִיןְ וּוֹאַסְמָעַ אֵיךְ זָאגְ
שְׁפִיעַלְ אֵיךְ זַיְדְ מִיטְמִירְ.

2.

אוֹ דִי טָהָוִר אַיְוּ אַוִּיפְּגַּעַמְאַכְּטָן
מַעַגְ זַיְאָפָעַן שְׁטָעַהָןְ;
גִּיטְ דִי מָאָמָעְ אַבְּעָסָעַןְ
קָעַנָּעַן מִירְ שְׁוִיןְ גַּעַתְהָןְ.

נעهم איך זעלדען, געהען מיר
אין דעם הויף אראום.
„טאטע מאמע“, שפיעלען מיר,
מאכען מיר א הווין.

ווײיזט מיר זעלדע, מיט איהר האנד,
סיעונגעלע אין הויף;
נעם איך און איך פיהר איהר צן,
זען איהר דארט א羅יפ.

באלד גיט זעלדע א געשריי,
סיעונגעלע פאלט אום;
או איך האב גאנט ניט געהען,
סאייז געשטאנגען קרום.

זאג איך : ווארט, אט געה איך באלאד.
און איך חייב דיך אויף;
זעה איך ווי די מאמע געהט,
כאמפ איך און אנטלייפ.

לויפט די מאמע, נאך נאך מיר,
און זי באפט מיך און;
שרוי איך : מאמע, שלאנג מיך ניט!
כיהאב עם ניט געתהאן!

און די מאמע שלאנט מיך שטארק,
און איך שרוי, און שרוי;
ויל די מאמע שלאנגען מיך.
שלאנט זי סי ווי סי...

די קלינע נעהטארין

כינעה און סינעהט זיך אלען ניט צו.
אי, מען דארף א קנייפעל מאכען;
ווארט א ווילע וועסטע זעהן,
וואס איך מסך פאר שעהנע זאבען.

אלצדיניג קען איך טהאן אין הוין,
העלפ איך אלע מאל דער מאמען;
או זי קעהרט די קאמער אוים,
קליב איך די פאפור צווזמען.

או זי וואשט אב די געפעם,
נעם איך מיט א האנטז ווישען;
דארף זי אויסבעטען די בעט,
העלפ איך טראגען איהר די קישען.

אט איזו העלפ איך איהר אלע,
בין איך ניט א גוטע מידייעל?
נעהען קען איך אויך, זו זעהסט?
נע איך זיך א ניע קלידעל.

זעהסט די קלינע שטיקעלע?
כיקלייב בי עטלאען זי צווזמען.
גרויסע שטיקער האט זי אויך,
דען זי נעהט א קליד דער מאמען.

אי, וואלט איך געוויאלאט אָ קליעד
פון אָזעלכע שטיקלעך טראגען;
כ'האָב אָ גְּרוֹיסָע שְׂטִיכָק דָא אוֹיך.
זעהמסט? זאלסט עטלען דאס ניט זאגען!

כ'ידאָרֶף עס פֿאַרטִּיג מאָכָען שנעַל,
ביז עס וועט די מאָמָע קומען;
מאָמָע וועט זיך וואָונְדערען
וואֹו איך האָב אָ קליעד גענומען...

די מומע זעלדאָ

הענד אוֹיפּ מײַינָע אָוְינְגָּלְעָד,
אָ שְׂטִימָע הִינְטָעָר מִיר:
זאג, ווער אַיְזָן דָאָם, מָאָטָעָלָע,
וּזְאָם שְׂטָעָהָט דָאָ הִינְטָעָר דֵיר?

כִּיוֹוִים נִיט, מָוֻמָע זַעֲלָעָנוּ,
דוֹ הָאָסָט דָאָרָ מִיר פֿעַרְכְּלָעָנְדָט!
וּוּ-זְשָׁעָ קָעָן אַיך וּוַיְסָעָן אָז
דוֹ נְעַהֲמָסָט נִיט צָוּ דִי הָעָנָד?

דאם הויז געזינד

אויסגעבעאדען בידע ליאלקעט,
און דעם טעמי בער;
דארכּ מען נאך די וועש אויסוואשען.
הארעווין מיר שווער.

אסטר ברענgett די ליאלקעט קלידלעט,
ברענג איך זייפ א שטיך
ויאשען מיר די ליאלקעט זאכען.
הענגען זיי אויף שטראיך.

אלע קלידלעט אויפגעעהאנגען,
טריקענען זייפ זיך;
ס'ווערען אבער ליאלקעט קלידלעט,
שמוציג זעהר גיך.

איך האב ליעב, איז מײַנע ליאלקעט,
זאלען אויסזעהן שעהן;
דארכּ איך אלע וויילע וואשען
און זיי הצלטען ריין.

כ'חאָב צוויי ליאלקעט און א קעצעל,
און א טעמי בער,
העלפֿט מיר אַסְטַּר זיינ אַמאָמע,
אייז מיר אלע נאך שווער.

אייצטער דארף איך קאכען מיטאג,
און איך ווים ניט וואס;
מאכען אפשר זאמד קאטלעטען,
מייט א בארשט פון גראז?

יא, דאס האבען ליעב די ליאלקעט,
און דאס איז ניט שווער;
גיכער אסתר! רויים אן גראזען,
ברענג זוי באולד אעהר.

סיוועט דער מיטאג באולד זיין פארטיג,
זען די קינדר ער אום;
געח זיך אום איז הויז דאס קעצעל,
פיהר איהר דא ארוים.

גראזען-בארשט, און זאמד-קאטלעטען,
אייז די בעטטע זאך;
טעד וועט דאס מוען עסען,
ער אייז נבענד שוואך.”

ויצען אלע שוין בייס מיטאג,
הונגעריגערהייד;
און די מאמעס ניבען עסען,
שינגענדיג פון פרײיד.

זאת צופרייעדען זיצט בייס טישעל
יעדע ליאלקע-קינד;
שיינט די זון אראכ פון הייעל,
אויפֿ דאס הויז-געוינד...

מאמעניו ניט וויאן

1.

אסעלע, די קלויינינקע,
קען עם ניט פערשטעהן,
וואס עם ווינט די מאמעניו,
ווען זי בליבט אלין.

„נא דיר מאמע ס'נימעלע,
וויאן זשע שוין ניט מעהר.“ —
און אויפֿ אסעים פִּינְסָעַלְעַ
טריפט די מאמעים טרעהר.

וישט זי מיט א טיכעלע
אייחרע אויגען אוים,
געחט זי ניט דאס נימעלע,
נאר דאס קינד אין שווים.

„וילטטו ניט דאס נימעלע
האָב אַיך גָּאָר פָּאָר דִּיר,
אוֹא שְׂעוֹנָעָם מְעַנְשָׁעַלְעַ
אוֹיף אַשְׁטִיק פָּאָפְּיעַר.

„פאָפָּא הָאָט עַמְּ אַוְיסְגַּעַמְּאַכְּטַ
הָאָב אַלְיַין גְּזֻועַן.
מאמע, ווֹא אַיְן פָּאָזְוּעַק,
קִומְטַ עַד בָּאַלְד צְוַעַהַן?“

2.

„וּאָסְזֹשׁ וּוַיִּנְסֹטוּ וּוַיַּדְעֵר מַאֲמָעַ?
וְאָגָסֶט מִיר גַּאֲר נִיט אָוִיט,
וְזֹאוּ עַם גַּעַת אָוּעַק דַּעַר פָּאָפָּא
אַלְעַ טַאַג פָּוּן דְּוַיַּן.“

„כִּינְבַּדְּר אַלְעַ מִיְּנָעַ זָכְבָּעַן,
מַאֲמָעָנוּ נִיט וּוַיַּן,
וּעַלְעַן מִיר אַשְׁפָּעַל זִיךְרָמָכָעַן
וּעַט זַיְן זַעַהַר שַׁעַן.“

„אֵיך וּוֹעַל הַיִּנְטְּגָר זַיְן דַּי מַאֲמָעַ,
אַנְטָהָן זִיךְרָדִין קְלִיְידַן,
קָאָכָעַן, בָּאָקָעַן, וּוְאָשָׁעַן, רָאָמָעַן,
וּוַיִּנְעַן שְׂטִילָעָרָהִיד ...“

„פָּאָפָּא קָוְמָעַן, עַר מִיךְ זָכְבָּעַן
דָּאָרָט אָונְגָטָעָרִין בְּעַטְמַן,
אֵיך בֵּין אַוִּיך אָוּעַק דַּו זָגָעַן,
אוֹן אֵיך קָוְמָעַן שְׁפָעַט ...“

פִּיעָר

אוֹ מֵין מַטְמָע הַאֲטַג גַּעַשְׁרִיבָעַן.
אוֹן זַי אַיְזַע גַּעַוּעַן פַּעֲרָקְלָעַט,
בֵּין אַיךְ צַו צֻם אַוְיוּעַן קַוקָּעַן
וּוְאַסְפָּן שַׁוְּוֹאַרְצָעַ קַוְּלָעַן וּוּרְעַט.

זַיְנָעַן אַיְנִים הַיִּסְמָעַן אַוְיוּעַן
אַלְעַ קַוְּלָעַן רַוִּיט גַּעַוּעַן,
אוֹן אַזְוִינָעַן בְּלוּעַ פְּלָעַמְלָעַד
הַאֲבָא אַיךְ דַּאֲרָטָעַן אוֹיךְ גַּעַוְעָהָן.

אוֹ דַי שַׁוְּוֹאַרְצָעַ קַוְּלָעַן קַעַנָּעַן
וּוּרְעַעַן אַיְנִים אַוְיוּעַן שַׁעַהָן,
וּוְיַי וּוּאַלְמָטָן נַאֲךְ מֵין נַיְעַן קַלְיַידָעַל
אַיְנִים אַוְיוּעַן אַוְסְגַּעַזְעָהָן?

זַוְקָא אַיךְ אַוִּים מֵין נַיְעַן קַלְיַידָעַל,
וְאַרְפָּעַם בְּאַלְדָא אַיְנָה פְּלָאַס אַרְיַין,
אוֹן פָּאַר שְׁמָחָה נַעַמָּה אַרְכָּטְנַצְּעָן;
אוֹיְיַי שַׁעַהָן מֵין קַלְיַידָא וּוּטָזְיַיְן!

צַוְאַ שַׁעַהָנָעַן רַוִּיטָעַן קַלְיַידָעַל
דַּאֲרָפָא אַיךְ הַאֲבָעָן רַוִּיטָעַן שִׁירָא;
הַאֲבָא אַיךְ מֵיַנָּעַן שִׁירָא אַיְנָה פִּיעָר
אוֹיךְ גַּעַלְאָזָט אַבְרָעַן טַהָאָן זַיְהָן.

ס'אייז געווועזען שעהן צו קוקען,
ווײַ מײַן נײַע קלײַדעל ברענט.
ס'האָבען פֿלאָמען פֿונְס אַיוּעַן
שׂעהן בעוֹיכטען אַלְעַ ווּעַנט.

האט די מאָמע זיך דערשראָקען:
„וּאָסְטָהָאָסְטָה פֿעַרְבְּרַעַנְטָה? זָאָג אָוִים!“
זָאָג אֵיך: „גָּאָר נִישְׁטָה, ס'אייז די שִׁיכְלָעַן
אָן דָּאָס נײַע קלײַדעל בְּלוֹוֹן.“

— — — — —
איַצְטָעַר הַאט אֵיך נִיט מִין קלײַדָּעַל,
ס'אייז אָוּעַק, אֵיך ווּוִים נִיט ווּאוּ...
אָן מִיט פִּיעַר שְׁפִיעַל אֵיך מַעַהַר נִיט,
אַלְצָדִינְג נַעַמְתָּ דָּאָס פִּיעַר צָוּ...“

אויפין וועג פון די נעכט צו די טאג

ביי טאג ווען איך עט, און
איך שפייעל זיך באזאקט;
קומט אויפין הימעל
צו פלאחרען די נאקט.
ביי נאקט, צו איך שלטאָפּ איז
מיין בעטעלע איזן,
פיהרט זי מיר גלייך איזן
דעט טאג לאנד אריין.
נאר מאנקעסמאָל בלאנדזשע
איך אום אויפין וועג
אונן איך פלאחר מיר פארבי
שעהנע זוניגע טאג.

דאָרט הויב איך זיך אויפ, און
איך פליה איזן דער הויך;
ליאלקע קען פליהען
אונן קעצעעלע איזך.
אַ פִּיגְעָלָעּ רְעַדְתּ דָּאָרְטּ
צו מיר ווען זי פליהט,
זעה איך דאָרט זאָכָעַן
וואָסּ דָאּ זעה איך ניט.
כַּהֲאָבּ לְיַעַבּ צו פָּעָרְבָּלְאַנְדוֹשָׁעַן
אונן בלײַבעַן איזן וועג;
ווען איך פלאחר איזן מיין בעט
פון די נעכט צו די טאג...

וועז קינדערלען פערטראָנטען זין

פאר צוויי פענים

יעקב מארגנאוּן.

קלינגעט עם איז מאין קעשענע;
כיהאָב דאָר פענים צווי;
געעה אַיך מיר איז גאט אַרוֹים,
זעה אַיך קראָמען שטעהַט מען אַוִים
שפיעעלציזיג אלערליי —
מייט דעם געלד איז קעשענע;
וואָס קוייפט מען זיך פון זוי?

קוק אַיך אוֹוף די צאַצקעלען.
כיזעל אַריין געהַן גלייד;
קייפען ווֹעל אַיך וואָס אַיך ווֹיל,
ס'אייז דאָ זאָכען זעהַר פֿיעַל.
און אַיך בֵּין דאָך רְיַיך.
קוייפ אַיך זיך דאס שיפֿעלע
און מאָך זיך באָלד אָ טְיַיך.

ניין, אַיך ווֹעל נאָך אוֹיסקְלִיבָעַן,
אָפְשָׁר נאָר די באָהָן?
אָדָעֶר אָט די שעַהֲנָע מִיהָל,
דאָס אַיז טאָקָע וואָס אַיך ווֹיל.
אָכְבָּעֶר ס'אייז פֿאָרָהָן,
וועגְעַלְעַד גָּאָר שעַהֲנִינְקָע,
אין גָּאָלְדָעָנוּם גָּעַשְׁפָּאָן.

קען איך פאהרעון קלינגענדיג,
אויף דער גאנצער שטאדט,
וועלען מענשען בלוייבען שטעהן,
קווקען ווי איך פאהר אליין.
און אויף יעדען טראט
וועלען זיך זיך וואנדערען:
„סא וועגעלאָ ער האט!“

אדער זאל איך קויפען גאר
אט דעם גראמאפֿאָן?
או מען דראעהט איהם אן אוישעהן,
וויי אַ טְרוּבָּע זִינְגָּטּ אַלְיָין.
כַּיוֹוִים דָּאָם וַיְזַהֲּאָן,
וּוֹעֵן דַּי מָוּמָעּ קָוְמָתּ צַוְּאָנוּן,
דָּאָן שְׁטָעָל אַיך אִיהם בָּאַלְדָּן.

אפשר גאר דעם טעלעפֿאָן!
אַבְקַוְיְפָעַן פַּאֲרַ זִיךְ?
נעַהַם אַיך אִיהם צָוּם אַוְיָעָר צָוּ
פְּרָעָג אַיך: מַאֲמָעּ, דָּאָם בַּיּוֹטוֹ?
זִינְגָּטּ זַי: „דָּאָם בֵּין אַיך!“
און או אַיך וויל קויפּ אַיך גָּאָר
דעם גַּעַלְעָן בָּעָר אַין שִׁיךְ!

אי, איך וועל גאר אַבְקוּפָעַן
יענען „אטַאַבְּיַל“,
קען איך פֿאַהֲרָעַן ווֹוִיטַּ אַהֲן,
ביו עַם ווּעֶרֶת דַּעַר דְּרוּסָעַן גְּרַזָּן,
אי, אַ שְׁעהַנְעָרַ שְׁפִיעָלַן,
אַבְּעַר ווּלְכַעַן קְוִיפָעַן זַיַּן,
אוֹ סְאַיּוֹן דָּא אַזְוֵי פְּיעָלַן?

קְוִיפָעַן ווְאַלְטַ אַיךְ גָּאַר גַּעַוּאַלְטַן,
יעַנְעַ גְּרוּסָעַ שִׁיףַן;
געַחַם אַיךְ מַאֲמֻעַסְ רַיּוּעַ טַאַשָּׁן,
גַּיְסַ אַן מַילְךָן אַ פּוֹלָעַ פְּלַאַשָּׁן,
פְּאַהֲרַ אַוְיַףַ יִסְעַן טִיףַן.
ביו אַיךְ פְּאַהֲרַ צּוֹם הַיְמָעַלְ צּוֹן,
אוֹן שִׁיקַ פּוֹן דַּאַרְטַ אַ בְּרַיעָפַן.

וּוְעַטְ דַּי מַאֲמַעַן וּבְכַעַן מַיַּן,
וְאוֹ קוֹעַן זַיַּן דַּאַסְ קִינְדַן?
אוֹן אַיךְ פְּלִיהַ דַּי גַּאנְצַע צִיוּטַן,
אַיבְּעַר יִמְזַן בְּרִיאַתְ אוֹן ווּוִיטַן,
אוֹן אַיךְ יִאֲגַג דַּעַם ווּינְדַן.
פְּאַרְזַן פְּלִינְעַלְן כַּאֲפַ אַיךְ אַיְהַם,
אוֹן פְּלִיהַ מִיטַ אַיְהַם גַּעַשְׂוַוְינְדַן.

זעה איך דאָרטען, וווײַיט אַין יִם,
געַהט די זוּן אַרְיֵין.
דאָרטען געַטְגַּט זַי בַּיְ נַאֲכַט,
אַין אַ בעַט פָּוּן גַּאֲלַד גַּעַמְאַכְּט,
אוֹן זַי הַילְּט זַיְךְ אַיְין,
אַין דַּי שְׁלִיעָרָם פָּוּן דַּעַר נַאֲכַט,
אוֹן שְׁלָאָפְּט אַין גַּאֲלַד אוֹן וַיַּין.

אַבעַר וּוּעַן דַּעַר וּוַיַּדְעַר וּוַיַּנְּדַבְּר
רַיְסַטְּ פָּוּן מִיר זַיְךְ אָוִסְטַּ
פָּאֵל אַיךְ דַּאֲרַ אַין יִם אַרְיֵין,
וּוַיַּלְּ אַיךְ אָוִיפְּ דַּעַם יִטְּ נִיטְׂ זַיַּן,
קוֹיֶּף אַיךְ גַּאֲרַ אַהֲוַיְן.

זַגְּטַ דַּעַר מַזְּנוֹ: „מַעַן דַּאֲרַפְּ גַּאֲרַ גַּעַלְד“
אוֹן כַּהֲאָבָּ צַוְּוִי פָּעָנִים בְּלוֹיוֹ!....

וועאו וואוינט די זוּן?

אין וואלד צוישען בוימער
האָב אַיך דֵי זוּן געזעהן:
זִי אַיז גענאנגען שלאָפָעַן,
עם אַיז פֿאָרנָאָכְט גַּעוּוּן.

און אַיז מַאָל, אַיך דֻּעָרְמָאָהָן זַיךְ
איַן זַיךְ אַרְיָין אַיז טַהָּאָל:
און אַוְיפְּ אַבָּאָרג אַחוֹיכְעָן
איַן זַיךְ אַרוּיפְּ אַמַּאָל.

כַּהֲקָב אַוְיךְ גַּעֲזָעָהָעָן וַיְיַי אַיז
אַמַּאָל אַיז יִם אַרְיָין,
הַאָב אַיךְ גַּעֲמִינָה אַוְיפְּ זַיכְעָר
אַיְהָר הַיִּים מַוְּד אַרְטָעַן זַיִן.

און אַיךְ הַאָב זַיךְ גַּעֲוָוָנְדָעָרטָן:
וְוַאֲוּ קָעָן זַיךְ וְוְאוֹנְגָעָן פֶּאָרטָן,
אוֹ אַיְמָעָר גַּעַתְּמָת זַיךְ שלאָפָעַן
איַן נַאֲרָא נִיעָם אַרְטָן?...

די לבנה
 בי נאכט וווען איך הייב אויף
 צום הימעל דעם קאָפּ,
 קוקט די לבנה
 אויף מיר גלייך אראָבּ.
 און אימער אין אווענד
 וואָו אַךְ געה אַרְוֹם,
 געהט די לבנה
 מיר נאָךְ אַומְעָדוֹם.
 איך זעה איהָר קיינַן מאָל ניט
 זיך געבען קיינַן ריהָר,
 זוי אַזְוִי קעֵוּ זַי
 דאס נאָכְנָהעָן נאָךְ מיר?...

אין מילך גאט
 אין מילך גאט פון הימעל,
 האט גאט אויסגעמאָכט;
 לעמֶפְּעַלְעַךְ קליעַנָּעַ, וואָט
 לייכטען בֵּי נאָכְט.
 זוי שטעהָן ניט פונקט, זוי
 בֵּי אָנוֹן אַין אַ רִיחָה;
 נאָךְ זוי צוֹשָׁאָטָעָן,
 בלישצעָנָן זוי.
 אָוָן ווּעָר קעַן דָּאָרט ווּאוּינָן?...
 ווּעָר צִינְדָּט זַי דָּאָרט אָן...
 ווּעָר לְעַשְׂתָּזַי אָוִים, בֵּי דָעַם
 קְרֻעָה פּוֹזִים הָאָחָן?...

וואו אזו וווערט נאכט?

וואו וווערט עם נאכט?
איך טראכט און איך טראכט.
איך מיין איז די נאכט וווערט
וואו א געמאכט:
דער רוייך פון פאבריקען,
קליבט זיך צונזיף,
שטייגט ער צום זוניגען
הימעל אroiף.

ווערט עם דערפֿון,
פארשטעלט אונזער זוּן:
דער הימעל דער בלוייער
ווערט שוואָרץ ווֹי טשוגוּן.
און או די לבנה
אין פֿענסטערל שיינט,
דאָרָפֿ אַין געהן שלאָפֿעָן
בְּיוֹ מַאֲרָגָעָן וווערט הִיְנָט.

כְּיוֹוִים נִיט ווֹאָס האָט
געלאָט אָנוֹזָעָר נאָט,
מאָכָעָן אָזוּי פֿיעָל
פאָברִיקָעָן אַין שְׁטָאָדָט,
או זַי וְאַלְעָן בְּרוּעָנָעָן
די נאָכָט, ווֹעֵן סְאיָזֶ שְׁפָעָט,
און איך זָאָל זִיךְ דָּאָרָפֿעָן
ליינָגָעָן אַין בעט...

גאט'ס שפיעלציג

אווי ווי שעהן! אָ בָּאֵל פָּוֹן פִּיעַר
הענגט דָּאָרֶט, וּוְאָוּסְאֵיָן בָּלוּ;
ווער האט איהם אַהֲינְגָּעוּ אַרְפָּעָן,
שְׁפִיעַלְתָּ דָּעַן גָּאָט אָזְוִי?...

גאט האט זעהר שעהנע שפיעלציג,
און ער וואָרֶפֶט זַיְהִיךְ;
די לבנה איז אויך זיינע
און די שטערען אויך.

ער שפיעלט אויך מיט טיעפע ימ'ען,
מיט די גאנצע וועלט;
איין זאָק קען ער נאָר ניט האבען,
דָּאָם איז אונזער געלט.

גאט איז גראָסער פָּוֹן דָּעַר מָאָמָעָן,
פָּוֹן דָּעַם טָאָטָעָן אויך;
וואָס זשע דָאָרֶף ער זַיְהִיךְ דָּעַן שְׁפִיעַלְתָּ
אויבען איז דָּעַר הוּיךְ?

זאל ער מיר די שפיעלציג געבען,
וועל אויך שפיעלען פִּיוּן;
איכיל מאָכָעָן, אָז דָּעַר הִימָּעָל
זאל דָּאָ אָונְטָעָן זַיְן....

פארווארם איז גאט ברונז?

מייט אויגלעך פערטראערט,
זיצט זעלדע און קלערט,
או גאט איז א שלעכטער
און שטראפט אלין די וועלט:
ער שיקט בייזע זוינדען
וואס ברענגען און קעלט;
און סיינגען די גראזען
געשטארבען אין פעלט,
א שניי פאלט און פאלט;
אין הויז איז אויך קאלט;
ニיטא מעחר קיין קוילען,
דאס עסען איז רווה
און סיוערעד די פיסלעך
און הענטעלעך בלוי.
פאר וואס איז גאט ברונז
און שטראפט אונז אווי?....

דער פרעמדער אַנְקָעַל

ווער איז דאס דער הויכער, מאמע,
מייט די לאנגע קרוועג נאָז,
וועס איך דארף איזהם אַנְקָעַל רופען,
און איך ווייס גאָר ניט פֿאוּוָס?

ער מיט פֿאָפָּאָז, ווען זיי רעדען,
שריען בידע אָזוי הויך,
ווען מיר געהן אלע עסען
געחת דער פרעמדער מיט אונז אויך.

האט ער ניט קיין טאטע מאמע,
אוֹ ער דארף ביִ אונז דֶּא זיין?
דאָרָפָּעָן דֶּאָרָפָּאָז דער פרעמדער הייזער,
אוֹיפֿפֿיהָרָעָן זַיְךְ שטיל אָז פֿיין.

און אוֹ פֿאָפָּאָז זַאנְט אַיְהָם עַפְעַם,
ענטפֿערְטְּ ער מיט אָ גַעַשְׂרִי,
מייטאָחר אוֹיפֿ פֿאָפָּאָז דֶּאָרָפָּאָז שְׁרֵיעָן;
זַאנְט מיר, מאמע, ניט אָזוי?

כַּיוֹוֵיל ניט מאמע ער זַאל שְׁרֵיעָן,
דען איך האָב אַיְהָם פֿינְטְּ דָעַמְפָּאָר,
באָכָע פֿלְעָגָט אָזְנָז אַיְמָעָר זַאנְגָּן,
אוֹ אָ הוּכָעָר אַיְזְנָאָר.

כַּיְבָּין גַּאֲרָבְּרוֹנוֹ אַיְפָּעָט דָעַמְפָּאָר,
וועס ער ברענְגָּט אַיְהָם דֶּאָהָעָר,
כַּיוֹוֵיל אָ גַוְּטָעָן אַנְקָעַל הַאָכָעָן,
דער אַיְזְנָאָר ניט מִיְּזָן אַנְקָעַל מעָהָר.

כיהאב פערגעטען ווּאַס צו זאגען

ס'יאו מײַן אַנְקָעֵל הַיִּנְטְּ גַּעֲקוּמָעַן
מייט אָבָאָהָן, פָּוֹן זַעַהָר וּוַיִּתְּ:
שׁׁעַהָם אַיר זַיְדָה אֶיהָם צו וּוַיְזַעַן,
אוֹן אַיךְ שְׁטָעָה מִיר אָן אָזַיְתָּ.

זאגט די מאמע: „נו, דו שעה מסט זיך?
געה אוֹן זאג אֶיהָם „הָאָו דו יְוָה?“
וּוַיִּים אַיךְ דָּאָךְ שְׁוֵין וּאַס צו זאגען,
געה אַיךְ צו מײַן אַנְקָעֵל צו.

כיהאב פערגעטען ווּאַס צו זאגען,
וּוַיִּל אַיךְ שְׁוֵין דָּא מַעַהָר נִימְטָה שְׁטָעָה:
אוֹן בְּעַהַאֲלָת זַיְדָה אַין אָזַיְנָקָעֵל,
קִינְגָּעָר זָאָל מִיךְ אַיצְטָעָר נִימְט זַעַהָן..

די באָהָן

או מיר פאָחרען מיט דער באָהָן
זעהר זעהר וווײַיט,
זיע אַיך בֵּי אַ פֿעְנְסְטְּרָעֶל
קֿוֹק די גָּאנְצָע צִירְט.
זעה אַיך הַיְמָעֵל אָומְעָדוֹם,
פֿעלְדָּעֶר וווײַיט אָוּן פֿרְיִי ;
אָוּן די בּוּיְמָעָלָעָךְ בִּיןְזַן ווּגַ
לוּוּפָעָן אָוּנוּ פֿערְבִּיּוֹן.
זעה אַיך חַיְנְדָּעָלָעָךְ אָוּן פֿעְלָד,
שְׁטַעַחַעַן פֿיקְעַנְדִּיגּ ;
שְׁטַעַחַט אַ הוֹנְטָמָאָזָן בִּילְטָן : הָאָוּן !
אוּפּ אַ ווּוּסְמַעַן צִיגְעָן.

לוּוּפְטָט דָּאָס פֿעְלָד פֿוֹן מִיר אָזּוּקָּעָךְ,
אוּן עַס גַּעַמְתָּ אַלְזַן מִיט ;
קוּמוּן פֿעְלְדָּעָר אַגְּדָּעָר,
אוּן עַס פֿלִיחָת אָוּן פֿלִיחָת
פֿאָר מִין פֿעְנְסְטְּרָעֶר אַלְזַן פֿערְבִּיּוֹן ;
בִּיזְזַן שְׁטַעַלְטָן זִיךְ אַבְּ.
מַאְכָּטָן מִין מַאְמָעָן גַּלְיִיךְ מִין הוּט
גַּעַהְעָן מִיר אַרְאָךְ.

זעה אַיך גַּאֲרָא נִיעַ ווּלְלָט,
אוּן מִין פֿאָפְּגָּעָן שְׁטַעַהָן ;
וּוּאַנדָּעָר אַיך זִיךְ ווּי די באָהָן
וּוּסְמַט וּוּאַוחְיַן צַו גַּעַהְעָן.

דער אטאמאכיאל

פאפֿא געקויפֿט
אַ ווְאָגָעָן ווְאָם לְוִיְּפֶטֶן,
עַם הַיִּסְמֵט „אַטְאָכְיָל“
אוֹן סִפְּרִיט ווְאָוָז מַעַן ווַיְלָז.
מִיְּנֵן פָּאָפֿא גַּעֲגָבָעָן אַ דָּרְיִי
דָּאָם רַעֲדָלֶל, אַיְינָס! צָוּוִי!
אוֹן מִיר זַיְנָעָן בָּאַלְדֶּן
גַּעֲקָוּמָעָן אַיְן ווְאַלְדֶּן.
אוֹן אַטְחָאָט דָּעָר ווְאָגָעָן
אוֹנוֹ ווְיַדְעָר גַּעֲבָרָאָכֶטֶן,
איַן אַיְין אוֹיְגָעָנְבָּלִיךְ
איַן שְׁטָעַדְטָעַל צָוִירִיךְ.
סְאַיּוֹ פָּנָקָט ווְיַיְן מַעַשְׂתָּה
פָּונְזָוִיזָעָנד אַיְין נַאֲכָט.

וְוַיְסָטוֹ, עַר זַעַחַט
אוֹז אִימְיצָעָר גַּעַחַט,
אוֹן פָּאָהָרֶט נִיט אַרְזִיף
עַר טְרוּבָעָט: אַנְטָלְזִיף!
עַר קַעַחַרֶט זִיךְ אַמְּאָל אַן אַ זְיִיט
אוֹן מִידָּט אֹוִים די לְיִיט.

וואָ קלֹג אָן ווִי פְּלִינְק,
צַו ווַיְסֻעַן אַלְצְדִּינְגָּן;
אֲ ווְאָונְדָעֶר אֲ גַּוְיִסְעָר
אֵיךְ טְרָאָכֶט אָן אֵיךְ טְרָאָכֶט
אָן קָעַן נִיט פָּעָרְשְׁטָעָהָעָן;
וואָיְקָעַן עַר גָּאָר זַעַחַן,
אוֹ סַאיְזָוּ בְּלוּזָוּ אֲ ווְאָנְגָּעָן
פָּנָן אַיְזָעָן גַּעַמְאָכֶט?

א חֲלֹם

ווען איך בין איינגעשלאפען היינט
בין איך אין פעלד געוווען,
אועלכע פערדעלאעד א סך

האָב איך אויפֿ בערג געזעהן.

זוי האבען מיך א כאָפֿ געטהָן,
אוועקגעטראָגןן וווײַיטּ;
האָב איך געמוות דאָרט זיין מיט זוי
אָלְאָגָעּ לְאָגָעּ צִיּוּטּ.

זוי זייןען דאָרט געוויאָרָעָן פֿונְקָטּ
וואֹי קִינְדֶּעֶרְלָעָד אָסָךּ,
און האבען זיך געשפֿיעָלָטּ מיט מיר
געקראָבען אויפֿין דאָךּ.

און איינער האָט אין זויםען סוּטּ
געמְאָכְטּ אָגְרוּסָעָן פֿלְעָקּ,
און האָט געוווינט אָזּוּי ווּי אָיךּ
ווען מאָמָע געהט אָוּעָקּ.

זוי האבען אלֵין גערעדט צו מיר
אווי ווּי מאָמָע רַעַדְתּ,
דעָרָנָאָךּ האָב איך זיך אויפֿגעָכָאָפּטּ
געזעהן איך בין אין בעטּ.

אָיךּ ווּיְסַנְתּ ווּי אָיךּ האָב געקענטּ
אוועקגעָהן זעהָר ווּיְטּ,
אוֹ אָיךּ בין אָן מִין בעטָעָלָעּ
געוווען די גאנצָעּ צִיּוּטּ...

דריי טאג ניט געוווינט

ווען קינדעָר שלאָפַעַן אִין בֵּינְאַכְּטַן,
וּאוֹ קוּמָעָן וַיְאַחֲרֵן?
אִיךְ וּוַיִּם קִיְּן זָאָךְ נִיטָן, וּוְעַן אִיךְ שְׁלָאָפַן,
אַ וְאוֹנְדָעָר וּאוֹ אִיךְ בֵּין...

די באָכָע האָט אַמָּאל גַּעֲזָגָט:
אוֹ קִינְדָּעָר וּוַיְנַעַן נִיטָן
פְּלִיהָת דָּוֶרֶךְ אַ מְלָאָךְ בֵּי דָעַר נַאֲכָט
אוֹן נַעַמְתָּם די קִינְדָּעָר מִיטָן.

אוֹיפֶּק וּוַיְנַעַן פְּלִיגְנָעַל וּוַיְעַגְּטַ עַר זַיִן,
אוֹן אוֹ זַיִן שלאָפַעַן אִין.
צְעוֹפָעָנָט עַר די טַוִּיעָרָעָן
אוֹן נַעַמְתָּם זַיִן גַּלְיוּיךְ אַרְיוֹן

וּאוֹ סְיוֹאוֹיְנָעַן אַלְעַ שְׁטָעָרָעַנְדָּעָר,
אוֹן די לְבָנָה אִיךְ;
וּאוֹ גַּאַט זִיכְּתָן אוֹיפֶּק אַ שְׁטוֹחָל פָּוָן לִיכְתָּ
אִין הִימָּעָל זַעַהָר הַוִּיךְ...

אִיךְ וּוְאַלְטָ אַזְוִי גַּעֲזָלָט שְׂוִין זַעַהָן
דָּעַם מְלָאָךְ, וַיְיַעַר פְּלִיהָת:
שְׂוִין דָּרְיִי טָאגְ הַאָכְבָּ אִיךְ נִיטָן גַּעֲווֹיְנָט,
אוֹן עַר קוּמָט אַלְעַ נָאָךְ נִיטָן...

דען זיינער

אונזער זיינער האט איזן פום,
אונ ער ווארטט זיך הין און הער ;
אונ די הענטלאך אויפ זיין פנים,
פונקט ווי קלינגלאך פון א שער
זייןען שפיציג קליין און דין ;
האלטען זיי זיך אויפ א שרוף.
או מען קוקט ניט רוקען זיי זיך
איינס אראכ און איינס אראוף.

אונ ער רעדט צו זיך אלײַן,
קיינער ווים דאך ניט זיין שפראך ;
טייק-טאך, טיק-טאך כסדר,
זאגט ער אלען דיזעלבע זאך.
קײַן מאָל רוחט ער זיך ניט אָב,
נאר ער קלאָפט אָלען טאג און נאָכט ;
או די מאָמע וואָלט מיך לאֶזען
וואָלט איך איהם צורעכט געמאָכט...

דער פאנאגראָפ

קֹם אַיך וּוְעַל דִּיר וּוְיְוּעָן
בֵּין אֲנוֹ אַיּוֹ פָּאָרָאַן
אֲ קַעַסְטָעַלְעַ וְאוֹסֶם
בְּעַהְאַלְטַ זִיד אֲ מַעַן.

עַר שְׁפִיעַלְטַ אַוִּיפַ אֲ פִידָּעַל,
אֲוֹן זִינְגַּט זַעַחַר שְׁעהָן;
אַיך זַזְקַר אֲיַהַם אַיּוֹ קַעַסְטָעַל,
אַיך קָעַן אֲיַהַם נִיטַ זַעַחַן.

סִיאַו גַּאַר אֲ קַלְיַיַן קַעַסְטָעַל,
וְויַ דְרַעַתַּ עַר זִיד אַוִים?
אֲוֹן עַר אַיּוֹ דָאָרָט אַיְמָעַר,
עַר גַּעַתַּ נִיטַ אַרְוִוִים.

טָא וּוְעַר נִיטַ אֲיַהַם עַסְעָן?
עַר אַיּוֹ דָאָרָט אַלְיַיַן.
כִּיהְאָב טַאַקָּע גַּעַהְעַרְטַ גַּאַר
אֲ שְׂטַאַרְקָעַן גַּעַוְוִיַן.

אַמְּאָל לְאַכְטַ עַר פְּרֻעהַלְוִין,
אַמְּאָל וּוְיַינְטַ עַר שְׁטָלוֹ;
אֲוֹן אַלְעַ מַאְלַ זִינְגַט עַר
וּוְאַם יַעֲדַרְעַר וּוְילַ.

מַעַן דָאָרָפַ גַּאַר צַוְּבָרְעַכְעַן
דַּאַס קַעַסְטָעַל, אֲוֹן וְעַהַן.
דַּעַם מַעַן, וּוְאַם וּוְיַינְטַ בִּיטְעַר
אֲוֹן זִינְגַט אַזְוִי שְׁעהָן!....

וואו גוט זוי זייןנען

דער גראסער מאן איז א גוטער,
ווײַיל ער ניט אונז צוקער און פוטער:
און נאך א סך זאכען
פאקס ער אונז איין,
און איז נאך צופרייעדען
און נעחמת אונז אויפֿ פֿיין.

דער מילך-מאן איז אבער נאך בעטער,
ווײַיל ער גרייט אן מילך פולע בעטער:
און ברעננט יעדען מארגען
צו אונזער טהיר,
א פֿלעשל מיט מילך אויף
צו טרינקען פֿאר מֿיר.

לאטקלעלעך

שווין, ניטא מעהר לאטקלעלעך,
ווײַאו איז עס געליבען?
ציינדעלעך, אייהר מזות עס וויסען,
אייהר האט לאטקלעלען צוביסען:
ציינגעלע, דו האסט צוריבען,
זאג, וואו לאטקלעלע געליבען.

ס'אייז אריין דאס לאטקלעלע
דורכין ראיוען גומען:
וועלען פֿיסלעך וואקסען לענגער,
קלײַידלעך וועלען וווערען ענגער:
ס'יהאכען גליידלעך גענומען
לאטקלעלען אדריכין גומען...

דער פֿאַראָד

איך בין בײַם פֿאַראָד געוזווען,
אי, ווֹאָס איך האָב זִאָרט געוזהָן
טרײַפּ טראָפּ! טריַפּ טראָפּ! מיט דֵי פִים.
מאָמע, אוּי, ווי שעהָן דאס אַיּוֹ!

איָן מונדיירען איינגעעהילט
האָכְעָן מויזקער געשפֿיעַלט,
אוּן געגאנגען זוינען זוי
אלע אַיּוֹ אַ גלייבע רײַת.
זעלנער האָכְעָן זוי בעגליווֹת:
אַך, ווי איך האָב זיך געפרעהַט,
וועָן דֵי טאנטָע האָט מיר אוּי
אוּפֿגעעהוּבָעָן זעהָר הוֹי,
אוּן איך האָב אוּיפּ אַ מִינָּות
אלע געזעהָן זעהָר גוֹטּ!

איך בין נאך אליאן צו קליאן,
קען איך נאך ניט זעהן אליאן;
גרוייסע מענשען שטעהען דארט,
און פערשטעלען סיגאנצע ארט.
מווז איך ליעבען טאנטען שטעהן,
קוקען און דארט גאר נישט זעהן
אך, עס מוז זיוו ועהר פיין
גאר א גרויסער מאן צו זיין;
וויל די גרויסע זעהן גוט,
נטיט ווי איך אויפֿ אײַן מינוט,
נאך א לאנגען, לאנגע צויט;
בייז די זעלגער זוינען וווײַיט.

נאך איך וווײַים גאר ניט פארזוֹאַט
שטעהען גרויסע מיט פערדראַט,
און די מאמעס מיט אַמְּאַל
נעהמען ווײַנען אויפֿן קוֹל...

ווען וועט זיין מארגען?

מאמע האט געוזאגט, איז מארגען
וועט זי אויספוצען מיך פיין.
פרעג איך פאפא, ווען איז מארגען,
און איז ווען וועט נעצבען זיין?

„געבעטען איז געוועזען געבעטען“,
זאגט דער פאפא און ער לאכט;
„מארגען קומט, ווען דו מיין קינד, וועסט
אבערשלאפען גוט די נאכט.“

בין איך גוט ביינאכט געשלאפען,
און די זון איז פענטער שיינט;
געה איך צו דעם פאפא פרענען
„פאפא, סאייז שווין מארגען היינט?“

קושט מיך שטארק מײַן גוטער פאפא,
און ער נעהמת מיך איז זיין שויים
אויב סאייז שווין געוווארען מארגען,
זאגט דער פאפא מיר נט אוים.

א פראבלעム

הערשעלע מיט רחלען.

געהען זיך בײַנאנד;

זאגט ער שטיל צו רחלען:

„גב אַחֲרֵי דִין חָנָן“.

זאגט זיך בְּיוֹז צו הַעֲרָשֶׁלֶעֶן:

„כְּיוֹלִיל נִימָט, סְאַיּוֹ נִימָט שְׁעָהָן!“

קערhardt זיך אַזּוּק פָּונְ אַיָּהָם:

„כְּיוֹלִיל מִיט דִיר נִימָט גַּעַהַן.“

בליבט פערטומעלט הערשעלע.

בויגט אַרְאָב דָעַם קָאָפָּ:

רייסט דער ווינד זיין הַיְמָעָלָע,

בְּיוֹז עַם פְּלִיהָת אַרְאָב.

הייבט ער אַוִיפָּ זַיִן הַיְמָעָלָע.

טַהַות עַם ווּעַדְעָר אָזָן :

גִּיט אַ קָּוק אַוִיפָּ רָחָלָען,

וּוִיִּים נִימָט ווּאָס צו טַהָּן.

זעהט זיך ער שטעהט פערטראַבט,

קוּקָעַנְדִּיג אַוִיפָּ אַוְהָר :

זאגט זיך: „כְּיוֹיִים גָּאָר נִימָט פָּאָרוּאָס,

כְּטָאָר נִימָט גַּעַהַן מִיט דִיר?“

„וּוְאָרֶת, אִיךְ וּוְעַל דֵּיר זָאנְגָן בָּאלֶד,
דָּאָכְטַן זַיְן, אָזְ אִיךְ וּוְיִים:
אָט מִיר דָאָרְפָּעָן אֲוִיסְטוֹאָקְסָעָן,
וּוְיִדְעָר טָאָטָע גְּרוּים.

„גַּעַחַת מַעַן זַיְךְ אֲרוּם אֵין גָּאַם,
צַו פָּעָרְדִּיעָנָעָן גַּעַלְדַּן;
קָעָן מַעַן גַּעַהַן מִיטְמַיְּדָעָלָה,
וּוְיִפְּעַל עַם גַּעַפְּהָלָטְן.”

„נִין, עַם אִיז גַּאֲרַ נִיטְ אָזְוִי,
חָנָה אִיז דָּאָךְ גְּרוּם;
טָרְעַפְטַן זַי זַיְךְ מִיטְמַאָרְעָן,
וּוְיִיטְ הִינְטָעָרָן חָוָן.”

„דָּעַן זַי שָׁעַמְעַן זַיְן, אֵין גָּאַם
אוֹמְצָגְעָהָן אַלְיָוִן.
וּוְיִילְעַם טָאָרָעָן אִינְגָעָלָעָד מִיטְ
מִידָּעָלָעָד נִיטְ גַּעַהַן”—

קְנִיְּשִׁשְׁתַּט זַיְן שְׁטָעָרָעָן הַעֲרָשָׁעָלָעָן
קָעָן עַם נִיטְ פָּעָרְשָׁטָעָהָן;
פַּאֲרַ וּוְאָסְ עַם טָאָרָעָן אִינְגָעָלָעָד
מִיטְמַיְּדָעָלָעָד נִיטְ גַּעַהַן? ...”

א פראגע

גאט פארכט רויט און בלוי דעם הימעל,
ויל ערד נויט סייאל זיין איזו;
נעחמת ער מיט די וואַלקיין טיבער,
וישט איהם אָב און מאכט איהם גרוין.

אייז דער הימעל דען אַ לײַווענד,
און די וואַלקיין זײַגען קרייד?
לערענט ער זיך אַלץ נאָך מאַהלאָן,
אוֹז לאָנגע, לאָנגע צוּיט?...

„פֿוִידָעַלְעַד“

מאַמע, זעה אַ פֿוִידָעַלְעַד
דאָטען זוֹוִית-זוֹוִית פֿליהַת.
האט זיך אַיְיך אַ מאַמְעַלְעַן,
ווע אי עסַען דיט?

מאַ, פֿאַ זוֹאָם עַם טענען נוֹט
פֿליהַען מִיְּדָעַלְעַד?
אַיך זוֹאָט אַיְיך דַעַפְלוֹידַעַן זוֹוִיט,
ווע די פֿוִידָעַלְעַד.

דער אלף בית

א, ווען איך ווים דעם אלף בית,
וوى גוט עם וואלט געווועזען;
איך וואלט זיך אויסגעלארענט באלאד,
אווי ווי מאמע לעזען.

די מאמע האט געוויזען מיר,
דעם אלף בית אין סדור;
האכ איך אכיסעל שוין געקענט,
און האכ פערגעסען ווידער.

איך קען די בילדער לעזען בלויין,
אין פאפאם שעהנע ביכער...
איך קען און אַן אָן אַ שְׁאַלְמַנְדָּר
אַ לְּ קַעַן אִיךְ זִיכָּר.

אַ נְּ אֵין דָּאַךְ פָּאָר מִיר נִיט שְׁוֹועֶר,
עַם זְהַת אֲוִים וּוְיַי אַ שְׁטָעָעַל;
אַ דְּ קַעַן אִיךְ אַוִיךְ פֻּרְשְׁטָעָהָן,
עַם אֵין דָּאַךְ וּוְיַי אַ חָקָעַל.

אַ יְּ אֵין גָּאָר אַ קְעָפָעַלְעַ,
אַ חְּ אֵן אָפָעַן קְעַסְטָעַל;
אַ סְּ וּוְיַי אַ רִינְגָּעַלְעַ
אַ טְּ אֵין וּוְיַי אַ נְעַסְטָעַל.

און מעהר קיין אותיות קען איך ניט,
ס'אייז דאַךְ אַ סְדָּךְ אֵין בִּיכָּר...
מען דארף ניט האכבען אווי פיעל...
וואלט איך זוי קענען ניכער.

און ענטפער

„מאמע, דו מיר זאגנען וואו
דו האסט מיך גענומען?
און פון וואגנען איז צו אונגען,
זעלדעלע געקומען?

„וואער מאכט דאס דעם רעהגען געהזן?
מא, וואער בלאוזט די ווינדען?
וואער ליעסט אוייס די זון, און קען.
אין דער פריה אנטציגדען?

„קײַין מאל ווינט דער פאפא ניט,
און ער געהט געשאָרען;
זאג מיר, ווי איז בי דער קאָז
קעצעילעך געוווארען?

„זאג מיר, מא, וואוּהין מע האט
צונגנומען זיידען?
זאג, פאר וואס מען האט געדאָרפט
זיך מיט באָבען שיידען?

„לאָז, מיין קינד, דו בײַט צו קלײַין,
כ'יקען דיר ניט ערקלעָרען;
וועסט שוּן אלצדינָג וויסען, וואָרט,
וועסט אָ גרויספער ווּערען...“

„אַכְעָר, מָא, וּוי וּוּעֶרֶת מֵעַן גְּרוּם,
קָעַנְסָטוּ מִיר דָּאַם זָגָעָן?
אוֹן וּוי קָעָן דָּעֶר יִם אַוִּיפָּזֶיךָ
שָׁוּעוּרָע שִׁיפָּעָן טְרָאָגָעָן?

„זָגָן, מָא, וּוי דָעֶר זִיְגָעָר קָעָן
אַלְעָ שְׁטוֹנְדָעָ קְלִינְגָעָן?
מָאָמָע, וּוּיסְטָה וּוי קָעָן אַלְיָין
אוֹנוּעָר טְרוּבָע זִיְגָעָן?

„וּוי קָעָן — “
— „שָׁא דָו קְלִינְגָעָר, שָׁא
הָעָר שְׁוִין אַוִּיפָּזֶיךָ צָו פְּרָעָעָן;
שְׁוִין זָלְסָטוּ אַיִן בָּעֵט אַרְיָין,
אוֹן זִיךְרָאָפָּעָן לִיְגָעָן!
„כִּיוֹוִים נִיט וּוָאָם אַיךְ הָאָב גַּעֲתָהָאָן,
אוֹן מֵעַן דָּאָרָף מִיךְ שְׁטָרָאָפָּעָן;
סְיָאוֹן דָעֶר זִיְגָעָר זִיבָעָן בְּלוֹזָן,
אוֹן אַיךְ דָאָרָף שְׁוִין שְׁלָאָפָּעָן!“

שׁוּוֹעֲרָעַ פְּרָאָנְעַן

גָּתֶט נִעהַמֶּת צַוְּ פָּוּן אָנוּ דֵי נַעֲכְתָעַנְםַ,
אָנוּ עָרְ גִּיטְ וַיְיָ אָנוּ נִיטְ מַעַהַר ...
אַלְעַ טַאגְ קַלְיַבְטַ גָּתֶט אָוִים מַאֲרְגָּעַנְםַ,
אָנוּ עָרְ שִׁיקְטַ צַוְּ אָנוּ אַהַעַר.

כִּיוֹאָלְטַ גַּעֲוֹאָלְטַ אַלְיַין אַוִּיסְקַלְיִיבָּעַן
וּוְלְכָעַר מַאֲרָגָעַן זָאַל וַיְיָן מֵיִי ...
לָאָטַט נִיטְ גָּתֶט ... אָנוּ וַאֲסַ וּוּעַטְ וּוּרְעַעַן,
אוּ קִיְינַ מַאֲרָגָעַנְסַ וּוּעַטְ נִיטְ זַיְינַ ? ...

אוּ פָּוּן מַאֲרָגָעַנְסַ וּוּרְעַעַן נַעֲכְתָעַנְםַ,
אָפְשָׁר מַאֲכָטַ דָּאַסְ גָּתֶט פֻּרְקָעַרְטַ
אוּ פָּוּן יַעֲדָעַן אַלְטָעַן נַעֲכְתָעַן
גַּאַר אַ נִּיעַרְ מַאֲרָגָעַן וּוּרְעַטְ ? ...

סְטָהָוֶטֶט מִירַ וּוּהַ דָּעַרְ קָאָפְ פָּוּן טַרְאָכְטָעַן,
אַבְעָרְ אַיְךְ מוֹזְ דָּאַסְ פֻּרְשָׁמְטָהָן ;
וּוְרָ אַיְזָנֶטֶט ? ... פָּאַרְ וּוּסַםְ בַּעַחַאַלְטַ עָרְ
זַיְדַמְעַן זָאַל אַיְהָםְ גַּאַרְ נִטְ וּזְהָן ? ...

וּוְיַקְעַןְ עָרְ אַזְוִיְ פִּיעַלְ זַאֲכָעַן
מַאֲכָבָעַןְ אַלְעַםְ מִיטְ אַמְּאַל ? ...
אוּןְ דֵיְ מַאֲמַעְ זַאֲגָטְ : " דֵיְ וּוּלְטַ אַיְזְ
רוֹנְדִּיגְ וּוְיַיְןְ נִיעַרְ בָּאַל ! "

אייז די וועלט בי נאַט אָבָּל גָּאָר,
און ער שפיעלט זיך בלוייז מיט אַיהָר?...
כיזעה נוּט אָז דער באָל וְאָל פְּלִיהָעָן
וואֹ מֵין נִיְּעָר בָּאָל בַּיְּמִיר...

און וועָן יָאָ, וְוְאָלְטָעָן אַלְעָ
נִוְטָ גַּעֲפָאָלָעָן גַּלְיָיך אַרְאָב?...
אוֹיָ, אַיך קָעָן שְׁוִין מַעֲהָרָן נִוְטָ טְרָאָכְטָעָן.
מאָמָעָן סְתָחָותָן מַיְּרָן וְוְהָ דָעָרָן קָאָפָּ!

אוֹ אַיך וְוְעָל פָּאָהָרָעָן

איידער מַיְּרָן זַיְנָעָן גַּעֲפָאָהָרָעָן,
אייבער יְמַעַן אַוְיפָּ אַשְׁוִיתָ;
הָאָבָעָן מַיְּרָן גַּעֲוָאָוִונָט אַיְן שְׁטָעָטָעָל,
וואֹו עָם אַיז די בָּלָאָטָעָן טִיף.

פְּלִעְגָּטָדָעָר וַיְדָעָ דָּאָרְפָּעָן פָּאָהָרָעָן,
אייבער דָּעְרְפָּעָר זְהָרָן וְוְיִוְיטָ;
פְּלִעְגָּטָזְיָן וַיְיִסְעָן פָּעְרָדָעָל שְׁפָאָנָעָן,
און גַּעֲלָאָפָּעָן אַיז די צִוְּיטָ.

אוֹ דָעָר טָאָטָעָדָאָרָף אַיְצָט פָּאָהָרָעָן,
שְׁפָאָנָטָ ערָ אַיְן אָ זְיַיל מִיטָּ רְוִיךָ;
און אוֹ אַיך וְוְעָל דָּאָרְפָּעָן פָּאָהָרָעָן,
וְוְעָל אַיך פְּלִיהָעָן אַיְן דָעָר הַוִּיךָ...

זיער טاطע שלאָפַט...

פאָפַא זאגט, אָז גרויסע מענשען,
שלאָגָעָן זיך פֿאָר זיער פֿאָהָן:
האָכָעָן זיך אָ גרויסען טاطען,
וועלכּער שלאָגָט דערפֿאָר זיך אָן?

כִּיוֹוִים עַם זִיכְּעָר, אָז מַעַן טַאֲר נִיט
שלאָגָעָן זיך פֿאָר קִיּוֹן שׁוּם זָאָךְ....
אָן דֵי גרויסע האָכָעָן בִּיקְסָעָן,
שְׂטַמָּרְבָּט מַעַן אָז זיך מאָכָעָן „טְרָאָךְ!

כִּיוֹוִים נִיט זַוְיִל זַיְהָן טַוְוְתָעָן,
איָינֶם דָעַם צְוֹוִיטָעָן פֿאָר אָ פֿאָהָן....
זִיעַר טָاطָעָן מוֹ אַיְצָט שלאָפַעַן....
קָעָנָעָן זַיְהָן אַזְעָלְכָעָם טְהָאָן....

דרוי און איינס איז צווי

זאמעלע דער קליאנינקער
קען ניט געהן, ער פאלט;
„ערב שבועות“, זאגט די מאמע
„ווערט ער איזן יאחר אלט.“
ועלדעלע איז דריי יאחר אלט,
און זי איז שווין גרוים;
ויל זי ווי א מאמע, האלטען
זאמעלען אין שווים.

היבט זי זאמעלען פון דראעד
ווײ די מאמע טהוט,
קולענען זיך ביידע איבער,
מאכען זי זיך בלוט.

קומט דער גראיסער פאפא אן
הויבט ער ביידען אויפֿ
און אויפֿ זיין הוי בען קנייען
זעט ער זי אויפֿ.

זאמעלע א קליאנינקער,
ועלדעלע איז גרוים;
ער דאס קינד, און זי די מאמע,
אויפֿ דעם פאפאים שווים.
מאמעלע מיט זאמעלען,
ווײפֿעל זייןען זי?
„פאפא זאג, א יא סאייז אמת,
דרוי און איינס איז צווי?...“

וואו וואוינט גאט?

דארט וואו דער הימעל
אייז לייכטיג און בלע,
זו אייז דארטען אויבען
קיין וועלטען ניטא?
באבע געזאנט: דארט
וואוינט גאט איין דער הויך,
און מאמע זאגט: דארט אייז
בלויו וואלקען און רוייך.

וואו קען גאט וואוינען.
אויב ער וואוינט ניט דארט?
אייך מײַן אויף דער ערְד,
אייז ניטא איז ארט
וואו עס זעל וואוינען
איז גרייסער גאט.
אייך ווים, איז ער וואוינט ניט
בי אונז דא אין שטאט.

אין די גרייסער שטאט
וואו מען פאהרט מיט דער באָהָן:
זאגט טאנט איז: דארט אייז
אויך גאט ניט פערהָאָן.
פֿאָפֿאָ אַלְיַזְנֶר
אייהם אויך ניט געזהָן.
אַ וְאָונְדָעָר וְאָוָא אַיְזָעָר,
אייך קען ניט פערשטעהָן.

בעריההמערוי

דו האסט ניט קיין גרויסע שוועסטער
אכבר איז האב יא;

וועט זי קומען באלאד צו פאהרען,
וועט זי בליבען מיט אונז דא.

איין זי וועט פון דארטען ברענגן,
קלידעלעך פאר מיר;
דו וועסט ניט געהן מיט מיין שוועסטער,
אכבר איך וועל געהן מיט איהר.

וועט זי מיך צו "מופינג פיקטשורים"
געהמען אלע מאל;
וועט א שליטעלע מיר קוייפען,
וועל איך גליתשען זיך איין טהאל.

ווײיסט? זי וועט מיר לערנען שרייבען.
ביבער שרייבט זי אן;
און איז איך וועל זיין א גרויסע,
וועל איך פונקט זוי זי אלע טהאן...

בענקשאפט

1.

איך ווים ניט וואס מען האט געדארפט
די באבען איבערלאזען
דארט אליען אין שטעתעלע,
וואו עס וואקסען גראזען.

ס'יאז הינדע איך געלביבען דארט...
מייט איהרע ווייסע ציעגען;
אי, וואלט איך געוואלט מייט איהר
אויפֿ אָ ברעם זיך וויעגען...

2.

דא וואוינט מען אין אָ פרעמדע הויז...
ביזין הימעל הויז;
דורכין פענסטער זעה איך בלויו
דעכער, קוימענס, רוי.

עס וואקסען דא קיון גראזען ניט.
שטיינער אומעדום...
וועל איך אין אָ טעפֿעל ערְד,
איינזען אָ בלומ...

צו א לעקטשוד

מאמע האט מיך מיטגענו מען
צו א לעקטשוד, היינט ביינאכט;
דארכ איך זיין א גוטע מיידעל,
ווײַין איך שטילערהייד און טראקט,
או איך טהאָר ניט בעטען עסען,
און איך טהאָר אהיים ניט געהן;
טהאָר ניט ווינען, וואָס די מענשען
לאזען מיך דעם מאָן ניט זעהן.

בײּוים ניט וואָס ער שרײַיט דער שרײַיעַ
ער האט שוין גערעדט געונג;
אַבער איך דאָרַפּ ויזען רוחיג,
מאמע זאגט, או איך בין קלוג.
מאכט זיך מיר באָלד צו די אונגען,
און איך זעה מאַין וויסע בעט;
הער איך פֿאַטשען און דערשראָק זיך
און דער רעדנער רעדט און רעדט.

ביהאָב זוי פֿוַינְט די גִּרוֹיסָע מענשען,
בקען ניט שפֿיעַלְעַן זיך מיט זוי;
קיין מאָל וועל איך דאָ ניט קומען,
ויזען רוחיג איז אַ רײַית,
איך וויל שפֿיעַלְעַן זיך מיט קינדער,
כַּיוֹל ניט ווערען אַלט און גְּרוּים;
טראקט איך בײּ עס קומט אַ חְלוּם,
וועיגט מיך איז אַין מאמע שווים.

די באבע

באבע איגנונגעל אפען שטארק
כיקען איהר ניט אויפוועקען;
מאמע ווינט, און זאגט צו מיר,
כיזאל איהר ניט אויפדיעקען.

קומט די מומע חנה אן,
ווינט זי מיט דער מאמען;
אן נאך מאמעס קליבען זיך
איןימס הויז צוואמען.

פרעג איך מא, זואם באבע שלאפט
און זי קען ניט רויידען?
זאנט זי, לאו מיך אפ, מיין קינד,
באבע פאהרט צום זויידען...

וوى קען באבע פאהרען איצט?
זואם קען מאמע מיינען?
און פארו זואם דארף זי אוי,
מייט דער מומען ווינען?

וועט די באבע אויפשטעhn באלאד,
וועל איך בי איהר פרעגען;
זיך איך בי איהר בעט דערוויל,
פלעכט פון דעך די ברעהן.

באבע, זאג איז, שטעה שוין אויפן;
טאג שוין לאנג געוויארען;
או דו שלאפסט, דו קענסט דאך ניט
צוי דעם ווידען פאחרען.

מייט א קאסטען קומט אaid,
נעהמת מען באבען טראגען;
ריידען מאמעס ווינגענדיג,
כיוויס ניט וואָס זיילגען.

נאכדעם פאחרען מיר אוזעך,
אין א וויתען גארטען;
גראבען אידען אויס א גרוב,
לייגען באבען דארטען.

פרעג איך מא, וואָס מהוען זי,
מייט מיין גוטער באבען?
זוי ארויסוואקסען פון דאָרט,
או זוי איהר בענראבען?...

לייעבע פון קינדרלעך

דאם פיגעלע

זאנט דאם פיגעלע : "טשיר, טשירו !"
רעדט זיך אויים דאם הארץ פאר מיר ;
עלענד בין איך דא אין שטיג,
בענק איך נאך א חוויכען צווייג.
בענק נאך הימעל, בענק נאך לופט,
און דער וויטער וואלד מיר רופט...
כיזעה א פוינגען דרויסען פלייהט,
ויל איך פליהען, קען איך ניט.
שרוי איך, רוף איך : טשיר, טשיר, טשיר,
הערט זיך קיינער צו צו מיר..."

"האסטו גאר קיין מאמעען ניט ?"
ערגען וויט מיין מאמעע פלייהט..."
האסטו ניט, אוזו ווי איך,
חבר/טעס צו שפיעלען זיך ?"
כיבין אליאן דא טאג און נאכט,
פונ דיב דראטען שטרענג בעוואכט.
كوك איך פון דעם שטיג ארויס —
ס'אייז דער דרויסען זעהר גרויס...
און איך מו אין ענגשאפט זיין,
איינגעשפארט אין שווערטען פיין..."

און עס בעט מיך : "טשיר, טשיר, טשיר,—
עפערן אויפֿ פָאַר מִיר די טהיר !"
קריך איך אויפֿן טיש אַרוֹף,
עפערן אויך דאס טהירעל אויפֿ,
זונגעט עס פְּרָעָהְלִיך : "טשיר, טשיר, טשיר !
פָוּן מֵין הַאֲרָצָעָן, דָאנְק אַיך דִיר !"
"פְּלִיה גַעֲזָנֶה, דָארְט אַין דָעַר הוֹיך,
און גַעֲרִים דִין מַאמְעָן אַיך !"
פליהטה עס נַאֲכָדָעָם, ווַיִּת אַון פְּרָיִי,
פליהטה די וואַלְקָעַנְדָלָעַך פֻּרְבִּי.

ווערטט עס ווי א פִינְטָעַל קְלִיּוֹן,
בייז איך קען עס מעהָר נִיט זעהָן.
סַפְּלִיהָת אַין הַיְמָעֵל גַּלְיִיך אַרְיִין,
אַ נְשָׁמָה, מָוּעָם זַיְן ! ...
גַּאַט ווּעַט אַין די אַרְעָמָם אַוְהָר,
כָּאֲפָעַן, פָוְנְקָט ווי מַאֲמָעָן מִיר,
און מִיר ווּעַט עַר פָאַר אַ דָאנְק,
געַבָּעַן פְּלִיגְעָל, אַ גַעְשָׁנָק,
וּוְעַל אַיך אַין די הַיְמָלָעָן אַיך
פָוְנְקָט ווי פִיְגָעָל פְּלִיהָעָן הוֹיך ...

דאם קינד און דאם פיגגעלע

„פיגגעלע שעהנינקע,
פיגגעלע קלינינקע,
וילסט זיין מײַן חבר/טע,
רעדען מיט מיר ?
זאג מיר פאר וועמען, עס
אייז דארט דאם שטיגגעלע
— דארט אויפֿן צויזיגגעלע
אייז דאם פאר דיר ?

„ניין, מײַן נחמה/לע.
כ'יבין דאך א מאמעלע,
האָב אויך דאך קינדעלע —
בוּ אויך פאר זיי
אוים א קליען שטיבעלע.
דא אויף א בוימעלע,
פלעכט אויך א היומעלע,
פֿון פֿרישען היי.”

„פִּינְגָּלֶעֶן, שַׁעַחֲנִינְקָעֶן,
פִּינְגָּלֶעֶן קְלִיְינְקָעֶן,
כְּיוֹוֹל בֵּי דֵיר פְּרָעָנְעָן, אַיְדָה
קָעָן נִיטָּפְעָרְשְׁטָהָן,
בְּיוֹטוֹ נִיטָּהָנוֹגְעָרִיגָּה?
וּוֹאוֹ קְאַכְסָטוֹ מְאַכְלִיעָה,
פְּרִישְׁיְנָקָעֶן יַאֲכְעָלֶעֶן,
אַיְינָעֶן אַלְיָוָן?“

„כְּבִין אַ קְלִיּוֹן פִּינְגָּלֶעֶן,
מִיטָּה אַ שָּׁאָרְפָּא אַיְגָּלֶעֶן,—
קָעָן אַיְדָה גָּאָטִים וּוּלְטָעָלֶעֶן
עַם פָּוֹן זִוְּן טִישׁ —
פֻּעָּהָלָט מִיר קִיּוֹן קַעֲרָעַנְדָּלָעֶד:
אוֹוֹ דָּאָרְטָה, דָּאָם טִיבְעָלֶעֶן,
קְאַכְטָה מִיר אַ יַאֲכְעָלֶעֶן
יַעֲדָעָן טָאָגֶן פְּרִישׁ.

דָּם מִיְדָעֵל אֹן דַּי צִיעָג

איבער גריינע געלע פעלדער,
יאנט אָרום דער שטיפער ווינד;
ווינט דַּי גֶּרְאָזָעַן, ווינט דַּי קֶאָרָעַן,
רייסט דַּי לאָקען פֿוֹן אַ קִינְד.
כאפּט דָּם קְלִיְידָעֵל, דְּרֻעהַת עַם רַונְדָּג,
בֵּיז עַר הַאֲטָמָט אַ רַאְדָּ גַּעֲמָאָכָט;
פרענט דָּם מִיְדָעֵל דַּעַר באָבָעָן:
ווער הַאֲטָמָט דַּא דָעַם ווינד גַּעֲבָרָאָכָט? ..
„באָבָעָן ווֹיָם נִיטָּן, טַאֲכַטְעָרָמָן מִינְעָן,
ווער דָּם אַיְזָן ווֹאָסָם ווֹיְזָם דָעַם ווֹעֶג
אי דַּי ווֹינְדָעַן דַּוְרָךְ דַּי פֿעַלְדָעֵר,
אי דַּי מעַנְשָׁעַן דַּוְרָךְ דַּי טָעַג...
הַאֲלָט מִין קִינְד צַוְּפָעַט דָּם שְׁטוּרִיקָעֵל.
זַעַהַט, עַס קוּקָט אַחֲין דַּי צִיעָג;
קֶאָרָעַן זַיְזָי ווַיְיַעַנְדָּג,
ווַיְקָעַן זַיְזָי ווַיְיַעַנְדָּג.”

הַאֲלָט דָּם מִיְדָעֵל דָּם שְׁטוּרִיקָעֵל,
פָעַט אַיְזָן אַיְהָרָע קְלִיְינָן הַעֲדָן;
אוֹן דַּי זַוְן פֿוֹן מִיטָעָן הַיְמָעָל,
איַהָר אַוְיָגָעָן קוּשָׁט, אוֹן בַּלְעָנְדָט.

זיצט די באבע אין די גראזען,
שטריקט א זאָק און טראכט פון זיך :
ווײַם זיינגען שוין פערגןגען
אלע יאהרען אווי גיך ...
אט ווערט הינדעלאָ געבאָרעהּ,
און אט וויענט זי איהָר אין וויעג ;
אייצטער שטעטהָת זי שוין די בריח
און זי פיטערט שוין די ציעג .
גראָטעהּן איז זי אין דער מאָמען .
פונקט ווּ ואָסְעָר-טְרָאָפְּעָנִים צוֹוִי .
גָּאָט וְאָל גָּעָבָעַן בֵּיאָאָל דְּרָאָלְעָבָעַן .
פרײַד אָוּן נְחַת זְהַן פָּוּן זְוּי .
גְּלַעַט דָּאָס קִינְד די צִיעָג מִיט לְיֻבָּעַ
און זי פרעגט : "אַיז זִים די גְּרָאָז ?"
חוּבְּט זי אוּפְּט די רְוָנְדָע אָרוֹגְּגָעַן ,
גִּיט אַ צִּיכְּבָעַן מִיט דָּעַר נָאָז ,
אוּ זי האָט בַּי זִיךְּ בְּעַהְאַלְמָעַן
פָּוּן דָּעַם גְּרִינְעָם זָאָפְּט גְּנוּג ;
און זי ווּעַט דְּרָאָפְּאָר אַיהָר גָּעָבָעַן
פָּעַטְּמִילְּךְ אַ פְּולָעַן קְרוֹג .
טוּלְיַעַט זִיךְּ דָּאָס קִינְד מִיט לְיֻבָּעַ
זַוְּ דָּעַר צִיעָגִים בְּעַזְוֹנְטָעַן קָאָפְּ ;
גְּעוּהָעַן אלע דְּרִיְּ צְוֹפְּרִיעָדָעַן .
פָּוּן דָּעַם גְּרִינְעָם פָּעַלְד אָרָאָב .

די קליענע העלדין

נאכט, אין שאטען, און אין שטילקײַט,
שטעהען הייזעל און אָרִיךְ;
די לבנה ריסט אַיהֲרָ צִירָוּגְגּ,
וואָרֶפֶט בריליאנטען, צִירָת דָּעַם שְׁנִי,
זַיְדָע פֿרָאַסְט אָינֵן אַיזְוַאנְצָעַרט,
אטַהַעַט אֹוִים זַיְן בִּיזְעַ קָעַלְטַ,
גַּאטַהַט אַיהם די מַאַכְטַ גַּעֲגַבָּעַן
אוּ בְּעוּוּנְטָעַרְעַן די וּוּלְטַ;
אַיזְוַעַר גְּרוּוּם בַּי זַיְךְ דָּעַר שְׁטִיףָעַר,
לְאַזְוַעַט פָּוּן הַיּוּזָעַר נִיטַ אַרְוִים;
טַהַוְתַ מַעַן אָן זַיְךְ דִּיקָע פֿעַלְצָעַן,
מִידַּט מַעַן זַיְנָעַ פִּילְעַן אֹוִים.
אָונְטָעַר קליענע לְיִכְתַּע טְרִיטְלָעַן
פָּוּן אָמִידָעַל זַעַקְסַעַק יַאֲחָר אַלְטַ,
גַּלְוִימְצָעַרְט עַר : „צָרוּקְ אָינֵן הַיּוּזָעַל !
סִיאַזְוַעַבְיַי מִיר אָינֵן דְּרוּיסְטָעַן קָאַלְטַ.“
פִּיהְלָט דָּאַם קִינְד נִיט זַיְנָעַ פִּילְעַן,
סִיאַזְוַעַבְיַי אַיהֲרָ הַעֲרַצְעַל פּוֹל מִיטַ שְׁרָעַק ;
אָינֵן דָּעַם הוּאַפְּ וּוֹאַ גּוֹיִים וּוֹאַיְנָעַן,
אַיזְוַעַדְיַי גּוֹטָעַ צִיגְעַג אַוּוּקַ.

גוים אין די רווייטע העמדלעך.
 וועלכע שלאגען שוויבען אוים;
 האבען האק אזעלכע גרויסע...
 ווי וועט צגעלע ארכוס?
 און דער פראסט, ער קען איהר טויטען,
 ווען זי בלייבט דארט איבער נאקט;
 כ'מו איהר רעטען, יא, איך מזו עס,
 האט דאס קינד בי זיך געטראקט.

שטיל האט זי געטהאנן אַ שעפטעש.
 „קאן, קאן, וואו ביוטו ציעג?“
 „מע, מע!“ האט די ציעג גענטפערט,
 שיין פון שרויינן הייזעריגן.
 ס'אייז פערשפארט דער גרויסער טויער,
 און זיין שאטטען אויפין שניי
 שרעקט מיט נאקט, און בייזע רוחות —
 נעבען שטיבעל שוועבען זיך.
 „לויפ איהים באולד צו דער מאמען!“
 רעדט אין איהר די שטימ פון שרעק,
 ניין, איך מזו די ציעג דאך רעטען;
 אנדערש געה איך ניט אוזעק.

האט געטראקט די קלויינע העלדיין,
 און געזובט אַ גוטען פלאן;
 ווי אין הויפ אריין צו קומען,
 איזו דא וואו אַ וועג פארהאן?

האט דער מאנט זיך באָלד די קליענע,
 או מען קען אין הויף אריין;
 דורך דעם לײַדיג אלטען הייזעל,
 מוז דארט אַבער שדים זיין.
 דורך די שטיַּקער גלאֹז פון פענਸטער,
 דוכט זיך שדים מאַנצען אום;
 דאָך איז דאס דער וועג צום גָּארטען,
 וואָו עס לויפט די ציַּעַג אַרום.
 גיט דאס קינד אַ שפֿרְוָנְג צום פענְסְטָעָר,
 לויַּפְּעָן שדים דִּין, אָון הָעָר,
 דוכט זיך אַיהֲר זֵי הערט אַ שְׂטִימָעָ;
 נעהַמֶּט אַיהֲר הערצעל קלְאַפְּעָן שְׂוּעָר.
 הערט זיך אַיִּין, עס אַיִּז גָּאָר קִינְעָר,
 סְּהָאָט דָּעָר ווַיְנֵד גַּעֲתָהָאָן אַ בְּלָאָז;
 טְּרָעָט זֵי אַיבָּעָר אלְטָעָר קֻםְטָלָעָר,
 אַיבָּעָר שָׁאָרְבָּעָנָם, אַיבָּעָר גָּלָאָז.

בֵּין זֵי קוֹמֶט צום צוֹוִיטָעָן פָּעַנְסְטָעָר,
 נָאָך אַ שְׁפֿרְוָנְג, זֵי אַיִּז אַיִּז הוֹיף;
 קָאָזָזָזָז גִּיט זֵי שְׂטִיל אַ שְׂעַפְטְּשָׁע,
 לוֹוִיפְּטָט די צִּיעָג אַוְוָף אַיהֲר אַרוֹוִיפָּט,
 נעהַמֶּט אַיהֲר קַוְשָׁעָן, נעהַמֶּט אַיהֲר גַּלְעָטָעָן,
 פּוֹל מִיט לַיְעַבָּע אַיִּין אַיהֲר זָעָל:
 "שָׁאָ", גַּט אַיהֲר דאס קִינְד אַ צִּיְּכָעָן
 "גָּלִיךְ צום טוּעָר, צִּיעָגָל שְׁנָעָל!"

לויפען זי אזי צום טויער,
דוכט זיך אויס דאס בלאסע קינד;
או עס לויפען נאך די גוים,
מייט די העק, און מייט די הינד.

היבט דאס קינד דעם שטאנג פון טויער
מייט אייחר גאנצען כח אויף;
עפענט זיך דער שווערער טויער,
לויפען זי ארוים פון הויף.
בידע צו דעם ווארים שטיבעל,
יאגען זיך מייט פריד און שרעך;
בייז די הארטע וווײטש וועגען.
לויפען פון די פים אוזעך.

פאלט דאס קינד צו, צו דער מאמען,
און די ציג אוייך טאנצענדיג;
„מאמע! מאמע!“ שרייט די העלדיין,
„כיהאב געראטטעוועט די ציגן!“

די קלויינע מאמע

אויפֿ די טרעד זויצט קעצעעלע.
זַי הָאָט דָּאָךְ נִיטְ קִיןְ מַאֲמָעַ.
געַהַמֶּט אֵיהֶר קִינְעָרְ נִיטְ אַרְיִיןְ.
שְׁרַעַקְטְּ זַי זַיְןְ צֹוְ זַיְןְ
אוֹן וּוַיְינְטְּ : — „מַיְאָו—אַיךְ וּוַיְלַאֲ מַאֲמָעַ“.
זַאֲגְ אַיךְ : „וּוַיְיַזְנְטְּ נִיטְ, קֻעְצָעַלְעַ,
אַטְ אַיךְ וּוּעַלְ זַיְןְ דִּיןְ מַאֲמָעַ“.
גַּעַהְ אַיךְ מִירְ פָּוּןְ בְּעַטְ אַרוּםְ,
גַּעַהְםְ אֵיהֶר בְּאַלְדְּ אַרְיִיןְ אַיןְ חַוִּיןְ
אוֹן לִיְגְ אֵיהֶר שְׁלַאֲפָעַןְ, וּוְאַ מַאֲמָעַ“.

נאקעטע אַין קָעַלְתְּ

אוֹנוֹעָרְ קָאָצְ הָאָטְ נִיטְ קִיןְ מַאֲנְטָעַלְ,
גַּעַהְתְּ זַי דָּאָךְ אַיןְ הוּוּזְ אַרְוּםְ ;
אַבְעָרְ פְּרַעְמְדָעְ קָעַצְלָעְ לְוַיְפָעַןְ
בְּאַרוּעָםְ אַיןְ דִּי גַּאֲסָעָןְ אָוםְ.
כִּיוֹוִיםְ נִיטְ וּוְ זַיְיְ קָעַנְעַןְ אָוְמְגָעָהָןְ,
נאקעטע אַיןְ אַגְּרוּעָעְ קָעַלְתְּ,
נַאֲרָ אַוִּיפְעָןְ שִׁירְ אַוְןְ קָלִידָעְ
הָאָכְבָּעָןְ זַיְיְ דָּאָךְ נִיטְ קִיןְ גַּעַלְדְ...
דָּאָרָפְ מַעַןְ זַיְיְ אַיןְ הַיּוֹעָרְ הַאַלְטָעָןְ,
אַ רְחַמְנָוָתְ אַיְוּ אַוִּיפְ זַיְיְ !
כִּיוֹוִיםְ נִיטְ וּוְ כִּיוֹאָלְטְ נָאָקָעַטְ, בְּאַרוּוּםְ
קָעַנְעַןְ אָוְמְלוַיְפָעַןְ אַיןְ שְׁנִיְ ? ...

חיה/לעט הינטעלע

חיה/לעט הינטעלע

אייז פון פאפר.

ליינט זי איהם שלאפען

אין דרייסען ביין טהיר.

זונגעט איהם א ליעדעלע,

שלאפעט ער באלאד איין.

ואנט און דער מאמען:

„שש! שטייל זאל מען זיין.“

ער אייז א גראטטענער,

מיינט ניט, און ניט;

דוישיקי מאכט „האוי“, און

ער עצט וואם מען ניט.

גוט זי איהם עסנען, וואם

זי עסט אליין.

רייסט אויפּ זיין מoil, און —

צוברעקט איהם די ציין.

קומט זי צו מאמעלען,

פרענט איהר: פאר וואם

דוישיקעלעס מוליל גרייכט

אויף ביז צום נאזו?

אונ זיין קליאן קעפֿעלע

האלט זיך ניט גוט;

„מאמעלע, זעה נאך — פון

דוישיקיין געהט בלוט!“

בינדט צו די מאמעלע
דושייקעלעס וואונד,
חיהילען טרייסט זי:
„ער וועט זיין געזנד.“
לייגט זי אין בעטעלע
אייהר קראאנקען הוונד,
דעקט איהם גוט איזן, וועט
ער זיין ב אל ד געזנד...

דעחן דוייסען דעהן

מאמע, דוייסען דעהן מיט מי,
עהן דעם פאפע דעהן;
פאפא בענדען דעלט א סה,
טויפען מי א דומע זאן.
דאם זיין אזי שעהן,
דעחן דוייסען דעהן.
מאמע, זעה דאט טינדאלאָעַ
פילען זיך אליאן.
מאמע, טום מי דעהן צו זי,
איך אויך וואפען זיך מיט שני;
מאמע, א. ווי שעהן,
דעחן דוייסען דעהן.

שני-בלומען

מארגען וועט עם שנייען, מאמע,
מארגען וועט עם שנייען?
און מיט וויסע פלייגעל, מאמע,
וועלען פליהען פיהען?
קינד מיינס שעהנэм, אַ מאמע קען ניט
ויסען ווען סייעוועט שנייען...
סייעוועט דער ווינטער גערטנער קומען,
וועט ער שניי פערזוייען...

שנייעלעך

אויפֿ די פְּלייגעל פּוֹזִים ווינד
פָּאַהֲרָעָן שְׁנֵי עַלְעַד אַ סָּר,
און זַיִ אַיְלָעָן זַיִ גַּעַשְׂוִינְד
בַּיִזְיִי קּוֹמָעָן צַו אַ דָּאַךְ.
דָּאַרְטָעָן זַעֲצָעָן זַיִ זַיִ אַזְנָן,
וָאַרְטָעָן אוּיפֿ אַזְנָדָעָר צַוְגָּן —
קוּמָט אַנְאַנדָעָר ווִינְד פּוֹן ווֹאוֹ
וָוִינְטָעָן זַיְנָעָן דָּאַ גַּעַגְגָּן.
כָּאַפְּעָן זַיִ זַיִ בָּאַלְד אַרְוִיפֿ,
און זַיִ פָּאַהֲרָעָן זַעֲחָר שְׁנָעָל:
בַּיִזְיִי קּוֹמָעָן צַו אַ הַוִּיפֿ,
צַו אַ גַּסְמָן, צַו אַ שְׁוּעָל.
דָּאַרְטָעָן בְּלִיבָּעָן שְׁוֹן דיַ שְׁנָיִי,
דָּעַן מַעַן טְרַעַט זַיִ מִיטִּין פּוֹם:
שְׁוֹוָאַרְץ אַוְן פְּינְסְטָעָר וְוִעֲרָעָן זַיִ,
און זַיִ וְוִיְנָעָן פָּאָר פֻּרְדְּרוֹם...

שני

ס/איו זווים די גאטסען, מאמע, זעה!
וואי שטעטערליגגען פליהען שני;
דער הימעל ברעקלט שטייקלאך אַב,
און ווארפט זוי דאָ צו אונז אַראָב;
איצט וועלען מיר דאָ האבען אויך
אַה, מאמע, זעה!
אַה, מאמע, זעה!

און אפשר וועט נאך גאטט אליאן
אויך קומען דאָ, מען וועט איהם זעה;
וועט יעדע הויז דאן זיין אַ שוחל,
מלאכימים וועלען קינדעָר זיין,
און פליהען הויך, וועלט אוים, וועלט אוין.

מען וועט גאטט זעה;
מען וועט גאטט זעה;
און פליהען הויך, וועלט אוים, וועלט אוין.

דער בויָם

בלאנדזושעט אָם אויפֿ וווײַיטַע וועגען
אָ פֿערלאָזוטַע קִינְד.
נוּט קִין טָצְטָעַן, נִיט קִין מָאמָן:
שְׁרַעַקְעַן אֵיהֶר דִי הִינְד...

בָּאַלְדַּ דָּעֵרְזָעַת זַי פָּוּן דָּעֵרְזָוִיטָעַן,
וּאַקְסָמַט אָ בּוּימָעַל גְּרוֹן:
איַילְטַז זַי זַיךְ מִיטַּ אַלְעַ כְּחֹות
בִּיז זַי קוּמָט אַהֲן.

הָאַטְדָּעַר בּוּיָם אָ ווּוַיְסָעַ קָאָרְעָ...
אוֹן עָרְ רָעַדְ אֵיהֶר אַיְין,
אוֹזְ דִי צְוַיְגָעַן אַזְשַׁ אַין הִימָעַל
וּאַקְסָמַעַן גְּלִיאַיד אַרְיַין...

גְּלוּכְבַּט דָּאָם קִינְד, אוֹן קוּקְטַן נִיט הַעֲכָר...
בוּיגְטַז זַיךְ בָּאַלְדַּ אַרְאָבַּ,
טוּלְיַעַט זַיךְ צָוָם בּוּיָם אוֹן שְׁפָאַרְטַן אֵיהֶר
מִיעַדְעַן קָעְפָּעַל אַב...

קוּמָט אָ לְאַנְגָּעַר שְׁלָאָפַּט מִיט טְרוּוִימָעַן
אוֹן מִיט זִיםָעַ רֹוחַ...
שְׁלָאָפַּט זַי, אוֹן עַם וּאַקְסָמַט אֵיהֶר הַעֲרַצְעַל
צַו דַּעַם בּוּיָם פָּעַסְטַן צַו...

קומוּן ווּרְעָם, שְׁפִיּוֹזָעַן זַיְד
פָּנוּם גְּרִינְעָם בּוּם;
אוֹן מֵיטַ גְּרִינְעַ אֲוִינְגָעַן שְׁרַעְקָעַן
זַיְד אֶזְוּק אַיְהָד טְרוּוּם...

וּוְיל זַי אַוִיפְשְׁטָעָהָן אוֹן אַנְטְּלוּפְעָן
פָּנוּ דָעַם ווּרְעָם נְעַסְט;
אוֹן צָום בּוּם אַיְהָר קִינְדָעַר הַעֲרָצָעַל
צְגָנוּוֹאַקְסָעַן פְּעַסְט...

רִיסְטַ זַי זַיְד מֵיט אַלְעַ כְּחֹות,
צְאַפְעַלְטַ מֵיט דִי הָעֵנד;
אוֹן אַיְהָר יְוָנְגָעַ צְאַרְטָעַ הַעֲרָצָעַל
פָּנוּ יְסָרִים בְּרָעַנְט.

בִּינוּ זַי הַאֲטַ אַיְהָר לִיְבַ צְוִירִיםְעַן
אוֹן גְּעַלְאָזָט אַ שְׂטִיק
אוֹפְזַ בּוּם... אוֹן אַיְזַ גְּעַגְאָנְגָעַן
אַיְן אַיְהָר וּוּגַ צְוִירִק...

הַאֲטַ זַי נְאַכְדָעַם אַיְהָרַע ווּאַונְדָעַן
פָּנוּ דָעַר לִיכְטַ פְּעַרְשְׁטָעַלְט...
רִינְטַ אַיְהָר הַאֲרִיךְ-בְּלוּט אַונְטָעַר קְלִיְידָעַר—
וְעַתְתַ עַם נִיטַ דִי וּוּלְט...

ביי נאכט

נאט האט אײַינגעשפאנט דעם ווינד
און געלאָזֶט זיך פאָהרען,
אויף דער גרויסער ווייסער וועלט
צּוֹ פֿעַרְשְׁפִּירְיטָעָן נַאֲכָט אָוּן קָעָלַט
מייט זיין ווילדען צָאָרָעָן.

אייז מיר אומעדיג אליען,
מייט די נאכט געשפֿעַנְסְטִיעָר;
וועלכע טאנצְעָן דָא אַרְוּם,
איין מיין צִימָעָר אַומְעָדוּם,
טרײַסְלָעַנְדִּיג די פֿעַנְסְטִיעָר.

וואּו צּוֹ לוֹויפָעָן האָב אֵיך נִיט
פֿון די ווילדע שְׂרָעָקָעָן,
סִיחָאָט די בִּיוֹזָע נַאֲכָט פֿון מִיר
צּוֹגַעַשְׁלָאָסְעָן יְעַדְעָנָם תְּחִירָ;
וועמָעָן זָאָל אֵיך ווּעַקָּעָן? ...

די כלה ערְד

בלומעלען וויסע
פָּוֹן שעהגעם גַּן עַדְן,
שיקט גַּט אִיצְט אַרְוֹנֶטֶר
די ערְד צַו בַּעֲקָלִיְּדָעָן.
ווערט זַי אַכְּלָה
אַין וויסען גַּעֲקָלִיְּדָט,
אייחָר בְּגַד אַיְזָה תְּחִיעָר
וּוְיִלְגַּט הַאַט גַּעֲנָעָהָט.
זַי הַאַט אַוֵּיךְ בְּרִילְיאַנְטָעָן,
וּוְאַסְטַגְּט הַאַט גַּעֲמָאָכְט,
זַי טְהוֹת זַי נַאֲר אַן, וּוּן
עם קּוֹמֶט אַן דַּי גַּאֲכָט.

ווער אַיְזָה אייחָר חַתְּן?
דָּעָר הַיְמָעֵל אַקְעָגָעָן,
ער ווועט צַו אַיְחָר קּוֹמֶן
מִיט טְהוֹי אַן מִיט רַעֲגָעָן.
וועט פָּוֹן אַיְחָר לַיעַבָּע
איַיְשׁ זַיְן,
אַסְטַקְּסָךְ קִינְדָּעָר
גַּעֲרָאַטְהָעָן אַן פִּינְ.
אַן מִיר מְחוֹתָנִים
איַן פְּעַלְצָלָעָד גַּעֲקָלִיְּדָט,
הָעֵי! לְאַמִּיךְ זַיְךְ גַּלְיְטָשָׁעָן
אַן הוֹלִיָּעָן פָּאָר פְּרִיד!

דער פערלייעבטער

רייזעלע די מוהטעה חנחים
קען אזי פיעל זאכען טחאן!
וי צעווואشت אליאן די טעלער
און זי גיסט דעם טשייניק אן.

און זי ווים ווי מההי צו מאכען,
אמיתדייגע רווייטע מההי;
ביהאב אליאן די מההי געטרונגען
וואען איך בין געוען בי זוי.

דא אין באק האט זי א גרייבעל,
האסט געוזהן איהר לאנגען צאפ?
און דעם וויסען שליף פון זידענס
וואס עס פלאטערט אויך איהר קאפ?

מארגען געהען מיר זיך גלייטשען,
ביהאב מײַן שליטעלע שוין גרייט;
זעהסט דעם דרויסען דורךין פענטער?
אך, ווי שעהן! עס שניית און שניית.

כידראפ די נאכט נאך איבערווארטען,
וויסט ווי לאנג עס איז א נאכט?
כ'מיין, איז גאט איז ניט קיין גוטער,
וואס ער האט א נאכט געמאכט...

דער גרויסער דראגאיסט

סלויעם פול מיט צוקערליך
האט דער דראגאיסט אויגנונגשטעלט
פאר די קלינגע קינדרליך
או די מאמע גיט זוי געלט.

הערט דער דראגאיסט גראבלענדיג
קלינגע הענטעליך ביין טהיר,
ווײים ער, או ס'אייז זעלדעלע
געחט ער און ער עפאנט איהר.

שטרעקט זי אוים דאס הענטעליך
מייט א שעננים בלאנקען סענט.
ערשת געשיגערט איהם מיט אש
און געריבען אן די ווענט,

פארין גרויסען שעננים מאן
קויים געמאכט די פענע בלאנק.
געהמת ער צו דעם סענט פון איהר
מייט א שמייכעלדגען דאנק.

אונ ער בויגט זיך צו צו איהר
פרענט איהר ליעבליך וואס זיו וויל
„יענע רזוע צוקערליך,”
זאגט זי איהם פערטרויליך שטיל.

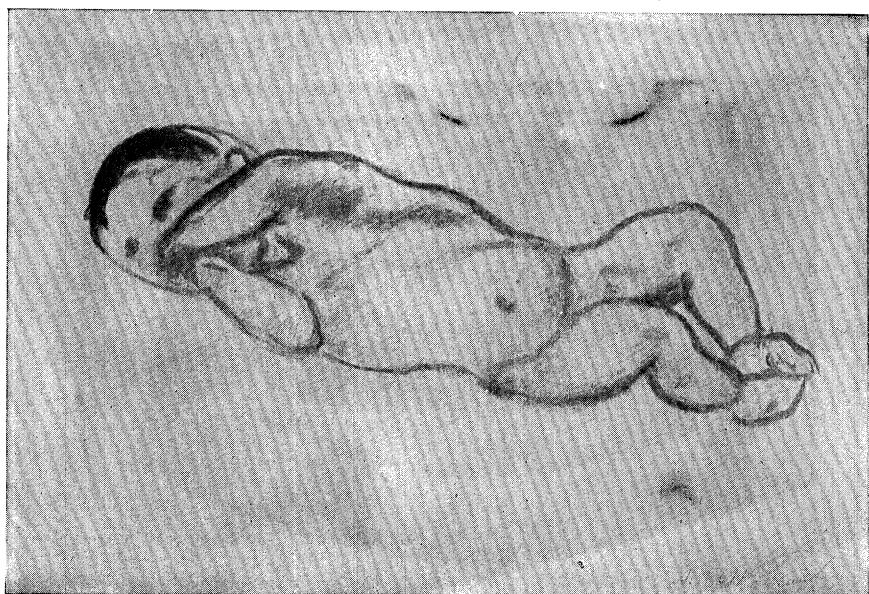
מייטין זיסען פֿעַקְעָלָע
בליכט זי שטעהן אָזֶוִי פֿערְטְּרָאָכֶט:
אָזֶוִי פֿיַעַל צּוֹקְעָרְלָעַן
ער אַלְיַין פֿאָר אַיהֲר גַּעֲמָכֶט!

ער אָזֶוִי דָּאָךְ דָּעַר גַּרְעַסְטָעַר מָאָן,
אוֹן וּוֹי גּוֹט אוֹן שְׁעַהַן עָר אָזֶוִי!
אַיִן דֵי מְעֻשָׂות אָזֶוִי נִימָאָת
אָזֶוִט שְׁעַהַנְּעַר לִיעַבְּרַ רַיְזַ...

קוֹקָט דָּעַר „דְּרָאָגִיסְטָן“ אָזֶוִי קִינְד
מיַט אָ שְׁמִיכְעָל הָאָנִיגְגָּזִים,
שְׁטִיעָתָהן זי אוֹן בְּעוֹוָאנְדְּעָרָט שְׁטָאָרָק,
וַיְיַנְעַ שְׁלָאָנְקָעַ הוַיְכַע פִּים.

בִּיזְיָן הַיְמָעֵל גְּרוֹיִכְטָן עָר בָּאָלָד,
אוֹן זַיְן שְׁעַהַנְּעַר גְּרוֹיִסְעַר טְרָאָטָן!
שְׁטִיעָתָהן דָּאָם קִינְד פֿערְגָּאָפְט אָזֶוִי טְרָאָכֶט:
וּוֹעֵר אָזֶוִי גַּרְעַסְעָר: עָר צֹ גַּאַט?...

קינדערשע פער לאנען

פֿוֹן וּוְאַנְגָּן...

די מאמע האט געווינט בויינאכט,
אייז פֿאָפָּא אוּפֿגֶעֶשֶׂט אַנְגָּן:
און ער האט באָלְד אַקִינְד גַּבְרָאכְט,
איך ווַיִּם גַּאֲר נִיט פֿוֹן וּוְאַנְגָּן...

געווינט האט נִיט די מאמע מעהָר,
דאָס קִינְד גַּעַנְמָעָן קוּשָׁעָן:
אַ ברודערעל זַאנְט פֿאָ אַיְזָ ער
איַהֲם לִיְגָּנְדִּיג צָד פֿוֹסְעָן.

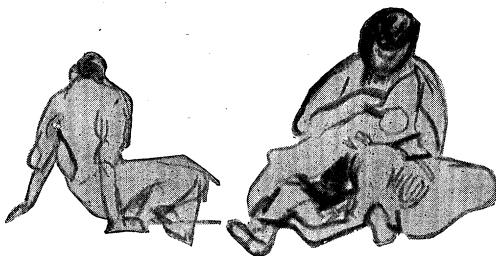
אייך האָכָּב גַּעַזְעָהָן וּוּ ער אייז רְוִיטְט,
און האָלְט פֿערמָאָכְט די אַוְיגָּעָן:
דאָס קָעְפָּעָלָעָ פֿוֹן בְּלוֹיזָ הְוִיטְט,
די הענטְלָעָךְ כָּאָפָּט ער זַוְיגָּעָן.

פֿוֹן וּוְאַנְגָּן קוּמְט ער דָּאָ אַחָעָר,
וְאוֹזְאָ האָט מָעֵן אַיַּהֲם גַּעַנְמָעָן?
די מאמע זַאנְט: פֿוֹן פֿעַלְד אַיְזָ ער
צָו אַוְנוֹ אַחָעָר גַּעַקְמָעָן.

„איין זומער פֿעַלְד וְאוֹזְעַבְעַן בְּלִיהְתָּ,
און פֿיְגָּעָלְ פֿרְעָהָלִיך זַוְיגָּעָן:
די מאָרְגָּעָן-זָוָן בְּיִם אוּפֿגֶעֶהָן גְּלִיהְתָּ,
און סִיפְלִיהְעָן שְׁמַעְטָעָרְלִינְגָּעָן.

דארט זיינען נעםטען אויסגעשטעלט
מייט רוייטע ראייז בלומען...
און אלע קינדר ער פון דער וועלט,
פון אט די נעםטען קומען...

או איך וועל מעגען געהן אליאז
צו פעלדר וועלכע גריינען...
וועל איך אויך צו די בלומען געהן
און קינדר ער לאָר געפינען...

דער שלעכטער „דראגיטט“...

מאמע געהט א העמdealע,
אייז עס זעהר קליאן;
וועמען קען זי מאכבען דאס?
סאייז פאר מיר אליאן.

נעם איך אַנְמַעֲטָעַן דאס העמד,
געהט עס ניט אַרוּפַת.
וואג איך: „מֵאַ, עס טויג דאס ניט.
נעה אַגְּרַעַסְעָרָם אַוִּיפַת.“

„ニישט פאר דיר אייז דאס מיין קינד“
זאגט זי און זי לאכט.
„פֿאַר אַ קְלַיְינְטַם בְּרוֹדֶעֶרֶל
האָב איך דאס גַּעֲמָכְטַן.“

„וְזֹאוּ וְוּסְטוּ אֵיכֶם גַּעַמְעָן, מָא?“
פרעג איך בי איהר באַלְד;
זאגט זי אוֹ דער „דראגיטט“ ווועט
ברײַינְגְעָן אֵיכֶם פֿוֹן ווּאַלְד...“

ווארט איך אוּפַט דעם דראָגִיטַט-מאָן,
קְוּמַט עַר נִיט צָוְעָהָן:
כְּיוֹצַלְתָּ גַּעֲוָאָסְטַדְעַם ווּעַג אַיְן ווּאַלְד,
וּאַלְטַ אַיך גַּעַהַן אַלְיאַן.

כ'יויל ניט ווארטען איזי לאנג,
און איך געה געשווינד
צ'ו דעם "דראניסט"-מאן אוועק,
און איך בעט דאס קינד.

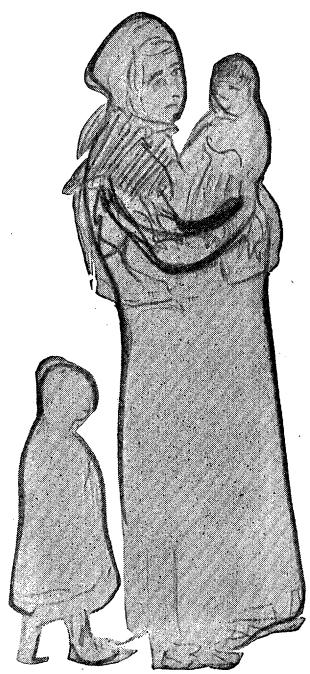
כ'זאג איהם ס'איו שוין פארטיג אלען
העמדלעך, ווינדלעך איך.
קוקט אויפט מיר דער "דראניסט"-מאן
און צולאכט זיך הוין.

געה איך שוין אחים צוריין,
און איך ווין, און ווין;
וויזט מיר ווער דעם וועג אין וואלד
וועל איך געהן אליין...

ניט אינגעהיט

אויף די טרעפּ בין איך געשטאנגען
און איך האב געהיט,
יעדען ווער סייאו דורךגעגאנגען,
זו ער געהט ניט מיט
א מיידעלע א קלויינגעקע;
וואס מאמא דארפּ איהר קרגען
און איך וועל דארפּען אלע מאל
אייהר ניאנטשענען און וויגען.

אייז ארויףּ די טרעפּ א שכנה
האָב איך גוט בעטראכט,
זו זי האט מיט זיך א קלײַגע
איין איהר קאָרבּ געבראָכט;
און קיינער האט קיינ קינד מיט זיך
זו מאמען ניט גענומען,
טאָ ווי אווי אייז פֿאָרט צו אונז
דֶּבוֹרָה לְעֵגְעָמָעָן? ...

דאַם שׂוועטטערעל

איך האָב שווין אויך אַשׂוועטטערעל,
זִי אַיז נַאֲך אַבְעֵר קְלִינוֹן;
זַי זַוְיגֶט אַיהֲר אַיְגָעָן הַעֲנָטְעָלָע,
אוֹן קָעָן נִיט גַּעַן אַלְיָין.

זַי וּוּטַט דָּאָך אַבְעֵר אַוִּיסְטוֹאַקְסָעָן,
אַזְוִי דַּי גְּרוּוּם וַיְיַ אַיך;
אוֹן זַי וּוּטַט זַיְינַן אַחֲרִיטָע
פָּאָר מִיר צַו שְׁפִיעַלְעָן זַיְך.

אַיִן אַיהֲרָע הַאָר וּוּטַט פְּלָאַטְעָרָע
אַגְּרוּסָעָר רַאֲזָעָר שְׁלִיְּתָע,
אוֹן סְיוּטַט זַיְינַן שְׁעַהָּן צַו זַעַהָּן, זַי זַי
וּוּטַט לְוִיפָּעָן מִיטַּאַ רִיְּתָע.

אוֹן אַיך וּוּלְעָל זַיְינַן אַיהֲר בְּרוֹדְעָרָעָל,
זַיְך אַיְינְשְׁטָעָלָעָן פָּאָר אַיהֲר:
זַיְכִּינְדָּעָר וּוּלְעָלָעָן צִיטְעָרָעָן,
צַו גַּעַבָּעָן אַיהֲר אַרְיָהָר.

אַז מַאֲמַע וּוּטַט אוֹנוֹן אַוִּיסְפּוֹצָעָן
צַו גַּעַהָּן אַיִן פָּאָרָק אַרְיָין:
וּוּטַט דּוֹדְיַיל מִיךְ נַאֲכְבּוֹקָעָן,
אוֹן מִיךְ מְקָנָא זַיְין.

מיר וועלען ביידע פאר די הענד,
אַרְמוֹנָגָהּ חָרָא אָנוֹ הַיִּנְּ
וועט אַ פֵּיאָנָא שְׁטוּחָן פָּאָר אַיְהָ
פָּאָר מִיר — אַ וּאִילָין.

מיר וועלען ביידע לערנען גוט,
אָנוֹ קָעָנָעָן שְׁפִיעָלָעָן שְׁעהָן,
וועל אַיךְ מִיט אַיְהָר זַיְן שְׁטָאָרָק בעריהמת
אָנוֹ אוֹיפֶּךְ דָּעָר בִּיהְתָּנָעָ גַּעַנָּן.

אַ בְּרוֹדָעָר מִיט אַ שְׁוּוּסְטָעָרָעָל,
וּוי שְׁעהָן עַם וועט דָּאָס זַיְן!
אוֹ מִירָן בִּידָעָ פָּאָר די הענד
איַן קָאנְצָעָרָט-הָאָל אַרְיָן.

דָּעָרוֹוַיָּל לִיגְטָ דָּאָרָט מִין שְׁוּסְטָעָרָעָל,
אָנוֹ רָעַדְתָּ צַוְּזַיְקָ לְלִיְוָן;
„הָאֲכָלוּיָּה“ אַיְן גָּאָר בַּיְּ אַיְהָר אַ וּאָרָט,
אַיךְ קָעָן עַם נִיט פֻּרְשְׁטָהָהָן.

אַיךְ וּאַלְתָּ אַזְוֵי גַּעַוָּאָלָט, זַי זַאל
שְׁוַיְן אַוְסָוָאָקְסָעָן וּוי אַיךְ;
אוֹן זַי זַאל זַיְן אַחֲרִיבָע
פָּאָר מִיר צָוָם שְׁפִיעָלָעָן זַיְן.

אין „דראנג סטאָר“

אין דראָג סטאָר איז ליכטיג,
און אלֵין איז דאָרט ריין;
דעֶר „דראנְגִיסטּ“ אין וויסען
אייז אויסנְגעפֿוצּ שעהַן.
ער פֿאָקט איז מײַן פֿלְעַשְׁעַל
איין רָאוּז פֿאָפּיר;
און מִידְלָעַד אוּפּ בְּילְדָעַר
זוי לאָכְעַן צוֹ מִיד.

דעֶר „דראנְגִיסטּ“ איז גוּטַן און
ער געהַמְטּ מִיךְ אוּפּ פֿיַין;
נָאָר דָאָרט איז דִי פֿלְעַשְׁלָעַד,
פֿאָר ווּאָס דָאָרָפּ דָאָרט זִין
די בִּיטְעַרְעַ זָאָכְעַן
פֿאָר קִינְדָעַר ווּי אַין?
אי, זָאָל עֶר עַם האַלְטָעַן,
דעֶר „דראנְגִיסטּ“ פֿאָר זִיךְן!

אייך וויל בלוייז די פֿלְעַשְׁלָעַד,
זוי זִיינְעַן דָאָךְ שעהַן,
די מעַדְצִין, זָאָל עֶר
זִיךְן טְרִינְקָעַן זָאָל יְיַוְן...

א גוטער דאקטאָר

מאמע זאגט : איך זיין א דאקטאָר,
כיוויל ניט, איכיל דאס ניט זיין ;
ווײַיל א דאקטאָר איז א שלעכטער,
נאָר ער קוּקָט אַין האָלֶז אַריַין.

אָז ער קוּמָט צוֹגְעָהָן צוֹ קִינְדָּעָר,
שְׁטַעַלְתָּ ער פְּאַקְעָן, טְהוּט עַס וּוְעהָ ;
מְעַדְצִינְעָן שְׂוֹאָרֶץ אָזֶן בִּיטָּעָר,
היַיְמָט ער מאָמָעָס גַּעֲבָעָן זַיִן.

אָזֶן אַין בעטעל היַיְמָט ער לִיגָּעָן,
וּוְעָן דֵּי זַוְן אַין דְּרוֹיְסָעָן שִׁינְגָּטָן,
קָעָן מַעַן זַיִד אַין בעט נִיט שְׁפִיעָלָעָן —
כִּיהָאָב דָּעַרְפָּאָר דָּעַם דָּאָקְטָאָר פִּינְטָן.

אוּבָאָךְ מַזְעָן זַיִן אַ דָּאָקְטָאָר,
אַיךְ אַ גַּוְטָּעָר דָּאָקְטָאָר זַיִן ;
אַיכְלָהִיְסָעָן אַלְעָ קִינְדָּעָר
געָהָן אַין דְּרוֹיְסָעָן, שְׁפִיעָלָעָן פִּין

טְשָׁאָקְלָאָד וּוְעָל אַיךְ הִיְסָעָן עַסְעָן,
וּוְפִיעָל יְעַדְעָר אַינְגָּעָל וּוְיל ;
אָזֶן פָּזָן פְּלָעַשְׁלָעָד מְעַדְצִינְעָן,
זָאָל מַעַן מַאְכָעָן זַיִד אַ שְׁפִיעָל.

פִּילָּעַן בִּיטְעָרָעַ צָוֵם שְׁלִינְגָּעַן,
וּוְעַל אֵיךְ חַיְסָעַן מַאֲכָבָעַן זַיְם ;
אוֹן אֵין דְּרוֹיְסָעַן זָאַלְעַן קִינְדָּעָר
אוּמְלוֹיְפָעַן מִיטְהַוְילָעַ פִּים .

אַלְעַ קִינְדָּעָר וּוְעַל אֵיךְ נַעַמְתָּעַן
אֵין מַיְן „אוֹיטָאָכְבָּילְ“ אַרְיוֹן
אוֹן פָּלְיַין זַיְ לְאַזְיָעַן פִּיהָרָעַן
וּוְעַן אֵיךְ וּוְעַל אַדְאַקְטָאָר זַיְן ...

פייער יאַחַר אַלְטַ

אֵיךְ בֵּין שְׂוִין פִּיעָר יאַחַר אַלְטַ, זַאנְטַ פָּאַ,
אוֹן קָעַ זְשָׁוַין לְעַרְנָעַן פִּין ;
אֵיךְ קָעַן דָּעַם גַּאנְצָעַן אַלְפַּ בֵּית,
אַרְבָּה וּוְעַל אֵיךְ נַאֲךְ זַיְן ...

אֵיךְ וּוְילְ אַבְעָרְ קִיְּין רַבְ נִוְטְ זַיְן,
אַרְבָּה אַיְזָן אַלְטַ אוֹן גַּרְוִי ...
דָּעַר פָּאַפָּא אַיְזָן אַשְׁעַהְנָעַר אֵיךְ,
וּוְילְ אֵיךְ אַוְיךְ זַיְן צַוְּיַי ...

ווען איך וועל זיין גרויס

ווען איך וועל נאָר אַ גרויסער זײַט,
וועל איך מיר קוייפען טאָרטט מיט וווײַזּ;
אַ שרייב-טיש אָזֶן פֿאָפִיעָרָעָן;
וועל טראָגָעָן לאָנְגָעָן הוֹיוֹעָן, אָזֶן
וועל אוּיך זיך געהָן רָאָזָרָעָן;
מיט הענד אַיז בִּידָע קָעָשָׂעָנָם,
וועל איך מיר געהָן שְׁפָאָצָרָעָן.

אָזֶן טְרָאָגָעָן וועל איך געלעַ שיַּן,
אָזֶן זומער וועל איך באָדָעָן זיך,
אָזֶן וועל זיך ניט פֿערקִיהָלָעָן;
אַ צִוְּטוֹנָג וועל איך קוייפָעָן זיך,
אָזֶן לְעוֹזָעָן אִיחָר מיט ברילָעָן.
איך וועל מיט קלְיָינָעָן קִינְדָּעָלָעָן
זיך קִינְגָּמָּאלָן מעהָר ניט שְׁפִיעָלָעָן.

כִּיוּלָה פֿאָהָרָעָן אֹוֵף אַ קָּאָרָן לְיַוָּן,
מיט חָנָהָין אַיז טְהָעָטָעָר געהָן,
וועל רְוִיכָעָרָעָן צִוְּגָאָרָעָן;
אָזֶן אוּיבָה כִּיוּלָה אֹוֵיפָזָוָן שְׁפָעָט בַּיְּ נָאָכָט,
וועט קִינָעָם זָאָם ניט אָרָעָן.
דָּעָר פָּאָ וְועָט מִיךְ שְׂוִין קִין מָאָל מְעָהָר
אַיז שאָפָעָן ניט פֿערְשָׁפָאָרָעָן...

וואס דודיל ווועט זיין

„דודיל ווועט זיין א דיקטער“,
האט דער טאטע זיך געפרעהט;
„ער ווועט זיין א גרוימער קינסטלאער,
זעה נאָר ווי פערטראָכט ער שטעהט!“

„געה, לאָז אַב מיט קינסטלאער שמיינסטלאער“,
מיישט די מאָמע זיך אַריין;
„אַט אַדְקַטָּאָר ווֹאֶלְט אַיך ווּעלְעַן
אוּ מיין דודיל זאָל זיין.“

„נײַן, אַדְקַטָּאָר אַיז צו אַיִינְפָּאָר,
סִימּוֹז אַקִינְסְטָאָר זיין מיינְ קִינְד;
וועט ער אוּיפָּפָאַנטָּאָזְיָע פְּלִינְגָּעָל
פְּלִיהָעָן ווּיְמָעָר פְּנוּנִים ווּינְד.“

„אוּ מעַן האָט קִיּוֹן פִּים צו שְׁפָאַנְעָן,
פְּאַנְטָאָזְרָט מעַן, אוּ מעַן פְּלִיהָט...
עַי, די פְּלִיהָעַנְדִּיגָּע מְעַנְשָׁעָן
הַאֲבָעָן קִיּוֹן מְמִשּׁוֹת נִיט.“

וזאָל מיין זהן נאָר זיין אַדְקַטָּאָר,
וועט ער גְּרִיְיכָעָן מיט דער האָנד
אי דעם הַיְמָעָל, אי די שְׁטָעָרָעָן,
אי קָאָרָעָטָעָן גּוֹט גַּעַשְׁפָּאָנְט...“

„אַ, מִין לְיַעֲבֹעַ בֵּיזֶט צָו פְּרָאַקְטִישׁ
שְׁטָעַל דִּיר פָּאָר דָּאַס גְּלִיךְ דָּעַרְפּוֹן
אָז סְיוּעַט זַיִן אַ גְּרוּסְמָעַר שְׁטָעַרְעַן
אוֹנוֹזָעַר שְׁעהַנְעַר לְיַעֲבֹעַ זַוְּהָן.“

אוֹנוֹזָעַר עַלְטָעַר וּוּעַט עַר לִיכְטִיגְגּוֹ
מַאֲכָבָעַן מִיטְזַיְּן הַעַלְעַן שִׁיגְזָן,
יַאַ, מִין זַוְּהָן מַזְזַיְּן אַ קִינְסְטָלְעַר!
אַנְדָּעַרְשׁ, אַנְדָּעַרְשׁ טַחְאַר נִיטְזַיְּן.“

„לָאַזְזַיְּן לְיַעֲבֹעַר, אַיְךְ וּוּעַל פְּרָעָגָעַן
וּוּאַסְסַדְסַד קִינְדְּ אַלְיַיְן וּוּילְזַיְן,
קוּם מִין זַוְּהָן דַּי מַאֲמַעְדַּאְרַפְּ דִּיךְ
גִּיכְעָר, קוּם אַיְן הוּוֹ אַרְיָין!“

אַט אַזְזַיְּן, מִין זַוְּהָן, אַיְצַטְזַט וְאַגְמַיר,
וּוַיְלַסְטַט אַ דָּקְטָאָר זַיִן צָו נִין?
אַדְעַר דַּו וּוַיְלַסְטַט זַיִן אַ דִּיבְכָּעַר
בְּלָאָס אַונְחַלְמַיְדִיגְג אַומְגַעַהַן?“

„אַיְךְ וּוּילְזַיְן אַ מִילְקַ-מָּאַן מַאֲמַעְדַּע,
וּוַיְלַסְטַט אַיְזַדְיַי בְּעַמְטַע וְאַרְ;
וּוּעַל אַיְךְ פָּאַהְרָעַן אַוִּיפְטַאְר אַוְאַגְּעַן,
הַאֲבָעַן פְּלָאַשְׁעַן מִילְקַ אַסְרָר.“

אוֹן וּוֹעַן אַלְעַ מַעֲנְשָׁעַן שְׁלָאַפְּעַן,
וּוֹעַן עַם רַעֲגַנְטַט אוֹן סְאַיְזַנְטַט;
וּוּעַל אַיְךְ מַעֲגַעַן אַוִּיפְטַאְר מִין וְאַגְּעַן,
אוֹמְפָאַהְרָעַן אַלְיַיְן אַיְן גַּסְטַט...“

א גראיסער פערדיינער

אלע טאג פערדייען איך געלד,
אוו, ווי ריין איך בין!
ווײַויטטו וויפיעל איך פערדייען?
פארין אָכּוֹאַשְׁעָן דִּי הָעֵנֶט
גיט די מָאָמָעָ מִיר אָסְעֵנֶט,
אוֹן אָזֶוּ פָּאָפָּא זָוְכָּת וַיַּן הָוָת
לוֹעֵף אַיךְ שָׂנָעַל אָזֶן אַיךְ גַּעֲפִין,
גיט ער מִיר דָעַרְפָּאָר אָסְעֵנֶט.
אוֹן אָזֶוּ אַיךְ בֵּין זַהֲרָ גָּוָט,
קריג אַיךְ נָאָךְ אָסְעֵנֶט פָּוּן מָאָמָעָן?
וַיַּיְפַּעַל קָוְמָט דָּסֶם אָוִים צַוְּאָמָעָן?

אַיךְ קָעַן צַעְהָלָעַן בַּיוֹזָיל צַעְהָן,
וַיַּיְפַּעַל גָּעָלְדָּחָב אַיךְ?
יאָ, פָּאָר לְאֹעַן קָאָמָעָן זַיְד
קָרִיג אַיךְ צַוְּיָי סְעֵנֶט מִיטָּ אַמְּאָל,
בַּיוֹזָל נָטָם וַיַּיְנָעַן אַוְיְפִּין קָוָל;
כִּיהָאָב פַּעְרָגָעָסָעָן, נָאָךְ אָסְעֵנֶט
פארין אַנְטָהָאָן דִּי שִׁידָּ,
אוֹן אָפְּנָי אָזֶוּ אַיךְ זָאָל
מַעַהַר נִיטָּ שְׁרִיבָּעָן אַוְיְףָ דִּי וּוּעַנֶּט
איְכָּל גַּעַהָן בַּיִּ מָאָמָעָן פְּרָעָנָעָן,
וַיַּיְפַּעַל אַיזְּ אַיצְּטָמִין פֻּרְמָעָגָעָן?

או מירען זיין גראום

או איך וועל זיין ווי פאפא גראום,
וועסטו די מאמע זיין;
וועסטו מיט א קויישעלע
געהן אין מאך אריין.
איך וועל דאן אויפשטעהן אין דער פריה
און איילען זיך צום באחן;
און פערדיינען געלד א סך
וואי א ריבער מאן.

דאן וועט מען געהן אין "חאטטיפעל"
און קויפען קינדעך צוויי;
וועלען זוי ניט פאלגנון אונן
וועל איך שלאגנען זיין.

או איך וועל קומען שפערט אהיים,
וועל איך גאנר שטיל אריין...
וועסטו ווינגען שטילערההיד,
און אין כעם זיין....

עם וועט דאך אבער נעהמען לאנג
ביז מירען ווערען גראום;
לאמיך שפייעלען זיך דערויל
קומ אין גאט ארויס!

דעך צוילינג

איך און אונזער וועלוואעלע
זינגען דאך אַ צוילינג,
מיילאָט אונז אויף אַמְּאל געקויפט
איין מאָל איין אַ פריהָלינג.

זינגען מיר שוין בידע גראום
און מיר קענען זינגען,
און פון גאניק קענען מיר
אויך אַרונטער שפֿרינגען.

געהמען מיר זיך פֿאָר די הענד
זאגען צו דעם מאָמען:
שוין מיר ווילען געהן איין סקוהָל
אט אַזוי, צזאָמען.

קוושט די מאָמע מיר איין באָק,
וועלוואעלען איין שטערען:
און זי הייסט אונז וואָרטען בִּוּ
מירין גרעסער ווערען.

פרעג איך מאָמען ווי אַזוי
קען מען גרעסער ווערען?
זאגט זי: “או מען שלאָפְּט אַ סְּךָ
און מען עסְט אלֵין גערען.”

זאג איך : וועלוועל, קומ איז בעט,
לאmir שווין געהן שלאפען :
לייג איך זיך איז בעט ארין
האלט די אויגען אפען.

איז איך קוק ווי וועלוועל שלאfft ;
זאגט ער : "שלאף געשווינדער !
דען מיר דארפען אויסוואקסען
ווערען גרויסע קינדער".

מאכט ער פעםט די אויגען צו,
מאך איך צו נאך פעםטער ;
וואיל איך שווין אַ קוק מהאן ווער
אייז פון אונז דער גראמעטער ?

זאג איך : וועלוועל, לאמיך זעהן
ווער קען ואקסען בעסער,
געהמען מיר זיך מעטען באלאד —
ביידע זיינען גראמער.

זיינען מיר צו מאמען באלאד
פרעהליך צונגעלאפען :
"מאמע, זעהמת ? מיר זיינען שווין
נאך אַ סָּך — געשלאפען !"

דער קלינגער שיך-פוץער

אויפֿ דער גאָס דעלענְסִי
קָמַת הָרְשָׁעָל וּנוֹמָתָג פְּרִיהַ;
גָּלִיךְ מֵיטַּ אַלְעַ שִׁיךְ-פָּוֹצָעַ,
שְׁטַעַלְתָּ עָרְ זִיךְ אוֹיפֿ דֵּי קְנִיתַ.

וּזְאָרֶט אֹיפֿ שִׁיךְ צַוְּ פָּוֹצָעַ,
אוֹן קוֹקָט אֹיפֿ אַלְעַ פִּיםַ;
הַילְכַּת זַיְן קָוָלְכָעַל אַין דָּעַר לוֹפְטַ
„אֲשֶׁר שִׁיןְ ? הַיְּהָרָ, פְּלִיעָן !“

שְׁטַעַלְתָּ זִיךְ נָאָר אַמְעָנֵש אַבָּ,
וּזְאָסָם וּוְילְחָאָבָעַן אַשְׁיָּוֹן „שִׁיןְ“,
אַיְלָת זִיךְ הָרְשָׁעָל צַוְּ אֵיכָם,
אוֹן רָעַדְתָּ אֵיכָם גַּלְיָקָעַן אַיְןַ.

„צְוַיְיָ סְעַנְתָּ, מִסְטָעָר, מַעֲהָר נִימַּתָּ,
אַיךְ מַאֲךְ עַם גָּוֹט אָונְ גִּיךְ ;
גַּעַתְּ נִיטְ דָּאָרֶט אַהֲיַן צַוְּ אֵיכָם,
עָרְ קָעַן נִיטְ פָּוֹצָעַן שִׁיךְ.

„כִּיחָאָב דֵּי בְּעַמְטָע בְּעַרְשְׁטְלִיעַר,
אוֹן מַאֲךְ דֵּי שִׁיךְ וּוְיִנְיַי ;
כִּיפּוֹן דֵּי שִׁיךְ דֵּי רַיְיכְסְטָע לִיְיַטָּ,
וּזְאָסָם גַּעַהָן דָּא פֻּעְרְבִּיְיָ...“

כאמפט ער באָלֶד דעם קונד אָן,
און לאָזֶט אַיהם שווין ניט אָב;
פִּיהָרְתָ אַיהם צוֹ צוֹם קעַמְטָעַלְעַ
און בוֹיגְט זִיךְ באָלֶד אַראָב.

כאמפט מיט פְּלִיּוֹם די בעַרְשְׁטָלְעַן,
און שמירט די שֵׁיךְ באָלֶד אָן;
נָאָךְ אַ פּוֹיזּ, הָאָטָט ער צוֹויּוֹי סָעַנְטָן
וּוְאָסּ וּוּעָט ער מיט דעם טהָאָן?

וּוְילְ ער, קָעָן ער קוּיְפָעָן
און אוּיטָאָפְּעָד פָּאָר זִיךְ;
וּוּעָט מָעָן אַיהם מְקָנָא זִיּוֹן...
עם לְוִיפְּטָ דָאָךְ אָזּוּי גִּיךְ.

יאָ, ער וּוּעָט דָאָס קוּיְפָעָן,
דָאָס אַיוֹן די בעַטְטָע זִיךְ;
דָאָרָף מָעָן אָכְבָּר סָעַנְטָעָן נָאָר,
פֿערְדִּינְעָן גָּאָר אַ סְּךְ...

פּוֹצְטָ ער שְׁנָעֵל די שֵׁיךְ אָב,
און פְּרֻעהַט זִיךְ מִיט דעם גָּעֵל;
חַלוּמִיט פּוֹן אָן אוּיטָאָפְּעָד,
און ער אוּיפְּ אַיהם, דָעָר הָעָלָד...

א שיך פוצערם חלום

א ריבער פוצט ניט זיין שעיד.
בי קליענע אינגעלאך, ווי איך.
ער געהט און שיך וואס זענען ניט
און געהט דא קיינמאל ניט פערביו
ער פאחרט אין זיין אטמאכבי
און קויפט זיך אלצדינג, וואס ער וויל.

או איך זעל נאך א ריבער זיין,
וואעל איך ניט מאכען מעחד קיין "שאיין".
מייט פולע קעשענעט מיט געלד
וואעל איך ארוםפאחרען די וועלט.
און אינגעלאך וואס פוצען שעיד.
וואעל איך אהיהם נעהמען צו זיך.

זוי געבען אבעטען בי מיר
און פיהרען זוי אויף א שפאנץ;
זוי געבען טשאקסאלאך א פונט
און זאגען: "קינדר, עסטט געוננד".
דעראנאך וויל איך זיך טהאן א יאנג
און נעהט ען "שאנס" א גאנצען טאג.

כיוויל ניט פָּהָרְעֹן

פָּהָרְעֹן אִיז אַרְיֵין גַּעֲקוּמָעָן,
מייט אַ צִוְּטוֹנָג אַין דַּעַר הַאֲנָדֶן,
אוֹן עַר הַאֲטָם בַּאֲלָד אוֹיסְגַּעַשְׁרִיעָן:
„הֵי, אַין פָּהָרְעֹן אַין רַוְּסַעְנָלָאנֶן!“

זָגַנְתָּ דַּי מַאמְעָן: „יָא, מַיוּעַט פָּהָרְעֹן!“
אוֹן זַי פַּרְעָהָת זַיְךְ אַזְוֵי הַיִּנְטָן:
זָגַנְתָּ אַיךְ צַו מַיְן נַיְעַ לַיְאלָקָעַ:
„רָצָוִן, אַיךְ הַאֲבָרָסְלָאנֶן פִּינְטָן!“

שְׂמִיכְעַלְתָּ זַי, אוֹן בַּעַט זַיְךְ שְׁלָאָפָעָן,
לַיְגַּנְתָּ אַיךְ זַי אַין בַּעַט אַרְיֵין:
אוֹן אַיךְ זָגַנְתָּ דַּעַר מַאמְעָן: „פָּהָרְעֹן נִיטָן!
כִּיקָּעַן נִיטָן אַמְּמָעָן זַיְן“.“

זָגַנְתָּ דַּי מַאמְעָן: „כִּינְעַהַם דַּיְךְ אַיךְ מִיטָן,
וּוְעַט מַעַן פָּהָרְעֹן אַוִּיפָּט שִׁיפָּט.“
זָגַנְתָּ אַיךְ: „מַאמְעָן, אַיךְ הַאֲבָרָסְלָאנֶן,
סַיְאֵן דָּאָס וּוְאַסְעָר אַזְוֵי טִיעָפָן!“

„סִיקָּעַן דַּי שִׁיפָּט מִיטָן אַלְעַט מַעֲנְשָׁעָן
פָּאַלְעָן אַיְנָס יִם אַרְיֵין,
הַאֲבָרָסְלָאנֶן מַוְּרָא, כִּיווּלָן נִיטָן פָּהָרְעֹן,
לְאַמְּרָה דָּא אַין חַאֲרְלָעָם זַיְן“.“

דראיקט מיר צו צו זיך די מאמע :
 „דאָרְפַּסְט נִיט שְׁרַעְקָעַן זֵיך, נִיְין קִינְד :
 שְׁיַפְּעַן חָאָבָעַן הַיִּנְטְּ קִין מָרוֹא
 פָּאָרְן גְּרַעַסְטָעַן שְׁטוֹרָעָמוֹינְד.“

בעט איך זוֹידער זיך בי מאמען :
 „פָּאָהָר פָּוּן דָּאָגָעַן נִיט אָוּעָקָן
 וּוַיִּסְטָו נִיט, אַיְן רַוְמָלָאָנְד גַּעֲהָעַן
 גּוֹיִם אָוּם מִיט הַיְינְד אָוּן הַעָק ?“

„בָּאָבָעַן חָאָבָעַן זֵיך גַּעַשְׁלָאָגָעַן,
 האָסְטָט דָּאָך מִיר דָּעַרְצָעַהָלָט אָלִיְין,
 אָוּן זֵיך דָּעַרְפָּוּן גַּעַשְׁטָאָרְבָּעַן —
 מאָמָע, כַּיּוֹיל נִיט פָּאָהָרָעַן, נִיְין !“

„אוּבָדֶה פָּאָהָרְסְט אָוּן לְאֹזֶט מִינְך אַיְכָעֶר
 דָּאָלִיְין אַיְן אָנוֹזָעֶר הוּוֹן,
 פָּאָק אַיך מִיְין נִיעַן קְלִיְידָעֶל
 אָוּן אַיך מַופָּך זֵיך בָּאָלְד אָרוֹים.“

די יתומה

כ/האָב קיינט אַטְמָע מַאֲמָע נִיט,
אייז מיר אָוּמְדִיג אַלְיִין;
קיינער פֿרְעָגֶט נִיט ווֹאָס מִיד אַיז,
קיינער הָעָרֶט נִיט ווֹעֵן אַיך ווֹוִין...

טַאַנְטָעָם הָאָב אַיך גַּאֲר אַסְּך...
גַּאֲר זַי אַלְע ווֹאוּנְעַן ווֹוִיט...
אוֹן אָן אַנְקָעַל הָאָב אַיך אַוִיך,
הָאָט עַר נִיט פֿאָר מִיר קיינט צִוְיט...

כ/האָב דַּעֲרָפָאָר מִין אַנְקָעַל פֿיַינְט,
גַּעַחַט עַר גַּאֲר אַוּעָק פֿוֹן מִיר;
בֵּין אַיך גַּאֲר אַלְיִין אַין הוֹוִין,
הָעָר זַי צַו צַו קְלִינְגַט די טָהָיר...

כ/העָר מַעַן קְלִינְגַט אַין צְוִוִיטָעַן הוֹוִין...
גַּאֲר אַין מִין טָהָיר קְלִינְגַט מַעַן נִיט,
הָאָב אַיך סַי ווֹי מַעַנְשָׁעַן פֿיַינְט...
קוֹק אַיך ווֹי אַפּוֹגָעַל פֿלִיחָת...

עלענד

מאמע געהט אָזּוּעַק בֵּי נַאֲכַט,
איו מיר אומעדיג אליאן;
ליג איך אין מיין בעטעלען,
רופא איך מאמען און איך וויאן.
קומט די דיענסט צו מיר אַרְיָין,
ויל איך לעבען איזהר ניט זיין;
זוי איזו ניט מיין מאמען, ניאן,
ויל איך בעסער זיין אליאן.

כיוויל מיין מאמען — שריי איך הוינֶן,
געה און רופ זי, בעט איך איזהר.
געהט זי רופען, וויאן איך שטיל
און איך העדר זיך צו צום טהיר;
כיוויל דערהערען מאמען טרייט
און די מאמע קומט אלץ ניט;
הער איך ניט דער מאמע געהן
ליינֶג איך און איך וויאן און וויאן.

נאכט שרעך

די נאכט אויף מיין פענסטער
דערשראקט מיך : "בו בו!
דו האסט ניט קיון מאמען,
דערפֿאָר קומ איך צו,
דייך אויפֿצַאּוועקען,
דייך צו דערשראקטען,
אויסמאָהעלן שדים,
ניט לאזען צורה.".

בעהאלט איך זיך אונטער
די וואָרימע דעך,
עם זאל מיך ניט גרייכען
די פֿינְסְטֶעֶרֶע שרעך ;
ביז עם נעהמת טאגען ;
די נאכט צו פֿעריאָגען ;
שלאָף איך איין רוחיג,
די נאכט אייז אָוּעָק...

און זאל ער וויסען

פאר וואָס מײַן אַנְקָעֶל יוֹסָף
אייז ניט געַקּוּמָעָן הַיִּינְגָּט
עם אַיךְ ניט קִין “סַאֲפָעָר”
און אַלְצָדִינְגָּה האָב אַיךְ פִּינְט.

אוֹיפְּ מַאֲרְגָּעָן מִיְּנָעָ לְעַסְפָּנָם
הָאָב אַיךְ נָאָךְ נִיט גַּעֲמָכְטָן,
און אַיךְ גַּעַה נִיט שְׁלָאָפָעָן
כַּיעַל ווַיְיָנָעָן הַיִּינְגָּט בֵּי נָאָכְט.

אַיךְ הָאָבָעָן רְוִיטָע אַוְיְגָעָן,
בֵּיזְ מַאֲרְגָּעָן אַיְזְ דָּעָרְ פְּרִיהָ;
זָאָל מִיְּן אַנְקָעֶל ווַיְסָעָן
ער קוּמָט דָּאָךְ נִיט סִי וּוִי.

און מַאֲרָגָעָן וּוְעַל אַיךְ אוַיְסְתָהָאָן
די זָאָקָעָן אָוָן די שִׁיר,
כְּיוּעָל אַרוּמְגָעָהָן בָּאָרוּוּם
און שְׁטָאָרָק פָּעָרְקִיהָלָעָן זַיְר.

אַיךְ וּוְעַל נָאָךְ אָפָשָׂר שְׁטָאָרָבָעָן
וּוְעַן אַיךְ וּוְעַל וּוְעָרָעָן קְרָאָנָק,
זָאָל מִיְּן אַנְקָעֶל ווַיְסָעָן
פאר וואָס ער זָאמָט זַיְר לְאַנְגָּגָן...

מייטין בעזים

טראיפ טראפא! און טראיפ טראפא! אין די גאטטען,
קוק איך פון פענסטער ווי שעהן;
מייט גאלדענע קגעפ אין די קלידער,
קומווען סאלדאטען צו געהן.
מייט שפיצינע שטעהנען אין ריאהען,
געהען זוי אלע ארבבי;
עם בוייגען זיך שורות מיט קניהען,
ציהיל איך צום טאקט, איינס, צוויי, דרי.

שנעל, מאמע, איך וויל זיין א זעלגער,
פיהר מיך צו זוי איצט ארכוים;
איך וויל ניט איזוי לאנג נאך ווארטען,
ביז איכיל אויסוּאָקסען גרוים;
פארוּאָס וויל מען קינדער ניט געהמען?
כ'יקען אויך מארשירען אין ריאה;
לעפט ריאיט! אט איזוי מיטין ב ע זי מ,
בין איך א זעלגער ווי זוי.

מיין קינד, שטעל אווועק באָלְד דעם בעזים
וועסט נאך צוברעבען סגנישיר;
און לוייף מעהר ניט קווקען צום פענסטער,
קומ אַהֲעֵר בעסער צו מיר!

וועל איך דיר מײַן קינד באָלד דערציזילען,
דאָס וואָס דו קענטט ניט פערשטעהן;
עם דאָרבען, מײַן קִנְד, די סָאלְדָאטען
אין דער מלחהּמָה באָלד געָהָן.

דו זעהָסֶט אָט די שְׁפִיצִינְגָּע שְׁטַעְקָעְנְסָ ?
סִיגָּעָת אָרוֹים פֵּיעָר פָּוּן דָּאָרְטָ ?
אוֹ סִיקּוּמָעָן סָאלְדָאטעָן צְוֹזָאמָעָן,
אוֹוָף אוֹזָא בְּלוֹטִינְגָּעָן אָרטָ,
איּוֹ דָּאָרְטָעָן די לְזַפְּטָ פָּוּל מִיטָּ פֵּיעָר,
לוֹזַפְּטָ דָּאָרְטָ דָּעָר טוֹיטָ שְׂוֹוָאָרֶץ אָן גְּרוּוּסָ;
אוֹן בְּרַעֲנַט אָפָּ די קָעָפָּ פָּוּן די זְעַלְגָּעָר,
פָּאָלָעָן זְיִי טְוִוְּטָעָ באָלְד אָוִיסָּ ?

אוֹי מָאָמָעָן, איך הָאָכָב צְוֹזָיָי מָוָרָא,
שְׁוִין, שְׁוִין, דָּעָרְצָעָהָל מִיר נִיטָּ מְעָהָרָ ?
עַם דָּאָכְטָ מִיר זְיִי קְוּמָעָן מִיךְ נְעַהְמָעָן,
לְאֹזָו זְיִי נִיטָּ קְוּמָעָן אָחָעָר,
מְעַן נְعַהְמָטָ נִיטָּ קִינְדָּעָר פָּאָר זְעַלְגָּעָר,
גּוֹט וּוָסָס אִיךְ בֵּין נָאָךְ נִיטָּ גְּרוּוּסָ ?
אִיךְ וּוָיְלָ בְּעַסְעָר זְיִין אַ קְלִינוֹן אִינְגָּעָל,
קוּקָעָן פָּוּן פָּעַנְסְטָעָר אָרוּוּסָ ...

דער פאסט-מאן

„פֿאַסְטּ-מָאָן, פֿאַסְטּ-מָאָן“, בעט אַיךְ זִוְּן,
כַּיוּעַל אַ גּוֹטֶעֶר אִינְגֶּנְגֶּל זַיְן;
לייג אַין אָונְזָעֶר קַעַסְטְּעֵלָעַ
אוֹיךְ אַ בְּרִיעַפְּ אַרְיַין.

קָוַקְטּ דַּעַר פֿאַסְטּ-מָאָן נִיט אַוִיְּף מִיר,
קָלְיִיבְטּ דַּי בְּרִיעַפְּ פָּוּנְגּ נְרוֹיסְעַ פָּעַךְ;
פִּילְטּ עַר פְּרָעַמְדָּעַ קַעַסְטְּלָעַ אָן,
אוֹן עַר גַּעַת אָוּעַךְ.

שְׁרִיְּ אַיךְ: „בִּזְוּט אַ שְׁלַעַכְטָעַר מָאָן!
זַוְּהַ נַּאֲרַ וּוּפְיַעַל בְּהַעַגְן זַו הַאַסְטּ,
אוֹן בֵּי אַונְזָ אַין קַעַסְטְּלָעַ
נִיט אַיְין בְּרִיעַפְּ גַּעַלְאֹזְטּ...“

לְאַכְטּ עַר זִיךְ גַּאֲרַ אֹוִים פָּוּנְגּ מִיר,
גַּעַתְּ אַרְיַין אַיְן צְוּוֹיְטָעַן הוּוּ;
בְּאַבְעַם בְּרִיוּוּלָעַר פָּאַר מִיר,
נִיט עַר נִיט אַרְוֹים...“

שטייפערישע קינדערלאַז

הענדעלע מיט מענדעלען

הענדעלע מיט מענדעלען
געהמען זיך און לוייפען ;
מאמע האט דערלאנגט א סענט,
צוקערלעך צו קוייפען.

שווין, די צוקערלעך געקויפט,
דארכ פען איבערציילען ;
„דיך א העלפט, און מיר א העלפט,
וועט פען זיך צוטהיילען.

„ווײַיסע, רײַזע צוקערלייער,
ראַזע זייןען בעסער ;
וועט די רײַזע זיין פאָר מ יְרָ
ווײַיל אֵיך בֵּין דָּאָר גְּרָעָסֶעָר.“

„אֵיך ווֹיל אֵיך די רײַזע, געה !
בִּזְוִיט אַ שְׁלַעַכְתָּע, הַעַנְדָּעַלָּע ;
כִּיּוֹיס דָו הַאַסְטָה הַיִּנְטָה אַיְפְּגַעַנְאַשְׁתָּ
גָּאָר די שְׁמָאנְטָ פָּוּן פָּעַנְדָּעַל.“

„מענדעלע, קאָפְּעַנְדָּעַל,
געה צוועק פָּוּן דָּאָגָעָן ;
מיינסט אֵיך האָב דִיך נִיט גַּעֲזָעָה ?
בִּזְוִיט אֵין קִיד גַּעַשְׁטָאָגָעָן.“

האַסְטַּמֶּת גַּעֲכָאָפֶט אַ מַּאֲלִינָא
פָּוֹן דֵּי הַיּוֹסֵעַ שִׁיםְעַל,
אוֹן פָּוֹן גְּרוֹיְסָעַן טָאָפֶה האַסְטַּמֶּת
אוַיַּךְ גַּעֲנָאָשֶׂט אַבְּיַסְעַל".

"גַּיבְּ אַחֲעָר דֵּי צַוקָּעָרְלָעַד!
איַכְּלֵי זַגְּנוּן פָּאָפָּאָן—"
גַּיטְ וַיַּךְ מַעַנְדָּעָלָעַ אַ וּוֹאָרָף
הַעַנְדָּעָלָעַן צַוְּ דַּרְאָפָעַן.

רַיְסָעַן זַיְ וַיַּךְ פָּאָר דֵּי האַסְטַּמֶּת,
זַיְדָלָעַן זַיְ מִיטְ צַאָרָן;
אוֹן דַּעֲרוֹוַיֵּל דֵּי צַוקָּעָרְלָעַד
הַאַכְּבָעַן זַיְ פַּעַרְלָאָרָעַן.

לוֹוִיפְטַּ דֵּי מַאֲמָעַ בָּאָלְדַּ אַרְוִוִּים,
הַעֲרָתְ מַעַן אַוְפְּ וַיַּךְ שַׁלְאָגָעַן;
איַיְנָאָרְ אַוְפְּ דַּעַם אַנְדָּעָרָעַן
נַעַמְמָעַן זַיְ בַּעַקְלָאָגָעַן.

זַאֲגַטְ דֵּי מַאֲמָעַ: "וּוֹאָרָטְ, קַיְיַן סַעַנְטַ
וּוֹעַטְ אַיְהָרְ מַעַהְרַ נִיטְ קְרִיגָעַן,
גַּלְיַיךְ אוֹן בָּעַטְ זַאֲלָטְ אַיְהָרְ אַרְיַין,
שְׁטַיְלְ אוֹן דַּוְהִיגְ לַיְגָעַן!"

לַיְגָעַן בַּיְדָעַ בָּאָלְדַּ אַיְן בָּעַטְ
וּוֹיְגָעַן פָּאָר דַּעַרְ מַאֲמָעַן;
בַּיַּזְ זַיְ וּוֹעַרְעַן שַׁלְעַפְעָרִיגְ;
שַׁלְאָפָעַן אַיַּן צַוְאָמָעַן.

דעם זיידענים טאבאק-פושקע

זידע, זיוויז דיין טאבאק פושקע,
איך וויל אויך א שמעק;
געה, דו ביומט א שטיפער", זאגט ער,
און ער געהט אווועק.
טראכט איך איז דער זיידע טשלאפען,
קיינער ווועט ניט זיין,
וועל איך אויף די שפיצען פינגער
איין זיין שטוב אריין.

אויסזוכען די פושקע טאבאק
איין זיין לאנגגען ראך,
אנטטען די גרויסע ברילען,
אומגעהן מיט זיין שטאָק.
טאָבאק וועל איך קענען שמעקען,
וועפיעל נאָר איך וויל;
וועל איך אויסזעהן ווי א זיידע,
אי, אַ שעהנער שפיעל!

שאָ, דער זיידע מוּז שווין שלאָפָען,
בין איך באָלד ביימט מהיר;
שפאנ אָריין צו אַיהם אַין קאמער.
סֵהערט זיך ניט קיין ריהר.
כאמפ איך זיידעים רק פון בעטעל,
זונך די טאָבאק אוּם,
נעהם דעם שטעקען און די ברילען,
און איך געה אַרוּם.

שטעל איך זיך אקעגען שפינעל,
 אין דעם זידענעס רקע;
 מיט די ברילען אויפֿ די אויגען,
 אין מיין האנד דעם שטאק.
 וויל איך עפֿענען די פושקע,
 קען איך ניט, סאיון שווער;
 ריים איך זיך מיט אַלע כהות,
 דראעה זיך הין און הער.

ביז עס רײַסט זיך אויף דאס דעקל,
 מיט א גרויטען פראל;
 פלייחט אין נאָז, און און די אויגען,
 טאָבָאָק בִּיטְעָר גָּאֵל,
 האָפְּטְשִׁי! האָפְּטְשִׁי! זִיְדָע! זִיְדָע!
 ניכער קומּ אַהֲרֹן,
 האָפְּטְשִׁי! אָוי, די אויגען! זִיְדָע!
 בִּיעָל ניט מהאָן דאס מעהָר!

קומּ דער זִיְדָע שנעַל צוּ לויְפָעָן,
 „הָאָפְּטְשִׁי! ווֹאָס אַיְזָן דאס?“
 אָוי מיר בִּיטְעָר אַיְזָן די אויגען,
 בִּיטְעָר דָּא אַיְזָן נאָז!
 „זַעַםְתָּן?“ זַאֲגָתָן ער, „עַמְּטָן נַאֲשָׁעָן טָאָבָאָק,
 אָז דַּעַר זִיְדָע שְׁלָאָפְּטִי?“
 כִּיוֹיִים, אַיך בֵּין גַּעֲזָעָן אַשְׁלַעַכְתָּעָר,
 האָטָם מִיר גַּאֲטָם גַּעַשְׁמַרְאָפְּטִי...

די קלויינע מאהלאערין

כיזויל מײַן ליאַלְקָע זאל זיין שעהנען,
וואַש אִיך אַיהֲר דֶּסֶם פְּנִים אַב ;
וּוֹיל זֵי נִיט אָונָן הַיְבָט אָן וּוַיְגַעַן,
געַת פָּונָן אַיהֲר די פָּאָרְבָּ אַראָב .

געַה אִיך זַכְעָן פָּאָפָּאָס פָּאָרְבָּעָן,
כִּיוֹוִים, עַר הַאֲטָמָה אָ גַּאנְצָעָן טָאָז ;
וּוֹל אִיך מַאֲכָעָן רֹוִיט מִין לְיַאֲלָקָע,
אוֹן אָ פָּאָרְבָּ טַהָּאָן אָנוֹנָעָר קָאָז .

קַעַצְעַלְעַ וּוּעַט זֵיַן צַוְּפַרְיעַדְעָן,
וּוֹיְיל זֵי וּוּעַט דֶּאָך אַוִּיסְעוֹהָן שָׁעָהָן ;
כִּיוֹוָעָל מִין רֹוִיטָעָן שְׁלִיכָּפָה אַיהֲר אַנְתָּהָאָן,
אוֹן מִיט אַיהֲר שְׁפָאַצְּרָעָן גַּעַגְן .

שְׁוַיַּן אִיך הַאֲב שְׁוַיַּן פָּאָפָּאָס פָּאָרְבָּעָן,
פָּאָרְבָּ אִיך בָּאָלְד דָּעָר לְיַאֲלָקָע אָן ;
לְיַאֲלָקָע לְאָזָט זִיך, אַבְעָר קַעַצְעַלְעַ,
כִּיוֹוִים נִיט וּוָסָם מִיט אַיהֲר צַו טַהָּאָן .

פּוֹרְשָׁקָעַט זִיך, אוֹן לְאָזָט נִיט פָּאָרְבָּעָן,
רִיסְטָט זִיך, שְׁפָרְינְגָט בַּיְיַעַדְעָן רִיחָר ;
בִּיז דָּעָר טַעַצְעַל מִיט די פָּאָרְבָּעָן,
קַעַרְט זִיך אּוּים, אוֹן פָּאָלְט אַוִּיפָּ מִיר .

ווערט פערפלעקט מײַן ווייסע קלײַדעל,
און מײַן פנים ווערט בעשפריכט ;
בין איך שעהנער מיט די פארבען,
וואעל איך געהן אין דראיסען איצט.

נעחם איך קעצעלען און ליאלקען.
און מיר מאכען אָ שפֿאצְיַר ;
לאכען אלע איז די גאַסְעַן,
און זיי קוּקָעַן גִּלְיַיךְ אוֹפְּ מִיר.

מאמע פארבַּט זיך אָוֵיך דָּאָס פְּנִים,
ווען זיי געהת פָּוּן הוּוּן אָרוֹים ;
און דער פָּאָפָּא מאכַט דָּאָר, פָּוּן די
פארבען גָּאנְצָעַן מענְשָׁעַן אָוֹים.

און אָז פָּאָפָּא מאכַט אָוֹים מענְשָׁעַן,
זעהָעַן זיי גָּאָר מִיאָוָס אָוֹים ;
לאכַט נִיט קִיְּנָעַר, סִיאָוּס מִסְתָּמָא,
וּוַיְל אָ פָּאָפָּא אִיז שְׂוִין גְּרוֹוִים.

נָאָר מִיר אָרֶט נִיט, לִיאָלְקָעַן אָוֵיך נִיט,
בִּיזְיַר טְרוּעָפָעַן מְאַמְּנָעַן אָז ;
„אוֹי אָן אָוְמְגַלִּיק !“ גַּעֲהָמָט זַי שְׁרִיעַן,
„זַעַה וּוֹאָס דַּו הָאָסְט אַבְגַּעַתְהָאָן ?“

און זיי לאכַט אִין מִיטַּן שְׁרִיעַן,
כִּיוֹוִים נִיט, כְּקָעַן דָּאָס פֻּעָרְשְׁטָעַהָן ;
מאמע מעג אָן אַנְגַּעַפְאָרְבַּטְיַע,
אלע מָאָל שְׁפָאָצְיַרְעַן גַּעַהַן ? ...

פֿאָפָּאָס טִינְט

איך קוק זיך טיף אײַן,
איין טינטער אָרְיֵין;
וואאו זינגען די ווערטער געווועזען,
וואָס פֿאָפָּא גַעֲפִינְט,
איין פֿלְעַשְׁעַלְעַ טִינְט;
פאר מעשות צו שרייבען און לעזען.

איך זעה ניט קיין אָרט,
וואאו סִקְעָן זִין אַ וּזְאָרט;
וואאו האָט עָר די ווערטער גענומען?
נַאֲדָר כִּיוֹיִים פֿאָפָּא קָעָן,
אַ טּוֹנָךְ טְהָאָן די פָעָן;
אווי, אָזְזֶן דִי אָוָתְעַלְעַד קָוְמָעָן.

און איך ווים או וווען,
איך טוֹנָךְ איין די פָעָן;
וואָי פֿאָפָּא וווען ער האָט גַעֲשִׁירְבָּעָן,
וּאָלָט איך אויך בַּי מִיר,
אויף ווַיְמַעַפְּאַפְּיָעַר;
פָוּן טִינְטער די ווערטער גַעֲקְלִיבָעָן.

איך טונק די פען טיעט,
זו שרייבען אַ בריעפֿ ;
איך וועל באָלד די ווערטער געפֿינען.
נֵאֶר מִיט אַמְּאָל וּוּרְטָם,
די טיינט אויסגעקערט ;
אוֹן חַיְבֶּט פָּוּן טִיש אַראָכּ רִינְגּוּן.

די מאָמע ווועט דָּאָךְ,
מיַר שְׁלָאָגָעָן דָּעֲרָנָאָךְ ;
בֵּין איך צוֹ מִין בְּעַטְעָל אַונְטָאָפָּעָן
איך ווּוִים מאָמע ווועט,
מיַר זְעוּהָן אַיְן מִין בְּעַט ;
אוֹן מִינְגּוּן, אוֹ איך בֵּין גַּעַשְׁלָאָפָּעָן...

מענדעלע נאשער

אַבְגָּעֶסְעָן טַשָּׁאַלְעָנָט,
לִיגְט אַסְפָּעָן:
וַיֵּצֶט דָּעַר טַאַטָּע לְעָרָעָנָט,
גַּעֲהַת דִּי מַאֲמָע שְׁלָאַפְּעָן.
זַיְגַּט דָּעַר פַּרְוּמָעַר טַאַטָּע,
רוֹחַת אַין הוֹיז דִּי שְׁכִינָה:
הַעֲרָת וַיֵּךְ אַיִּין דִּי מַאֲמָע,
קוּוּלָּט פָּן דָּעַר נְגִינָה.

שְׁלָאַפְּט זִי אַיִּין צְוֹרִידָעָן,
אוֹיפִּין וּוֹיְסָעָן קִישְׁעָן:
וַיֵּצֶט אָוֹן חַלּוּמִית מֵעַנְד עַל
פָּן דִּי זַאַפְּט לְאַדִּישָׁעָן,
סַאיְזָה דָּא פּוֹלָע סְלוּיָעָם,
וּוַיַּלְעַז בְּלוֹזָה אַבְיסָעָל:
גַּעֲהַת עָר צֹו דָעַר מַאֲמָעָן
אוֹיְסָזָעָן דָעַם שְׁלִימָעָל.

שְׁוִין, דָעַם שְׁלִימָעָל הַאֲטָעָר,
מַאֲמָע וּוּעַט נִימָט הַעֲרָעָן:
וּוּעַט עָר זַאַפְּט זִיְרָהָמָעָן
וּוַיַּלְעַז עַרְתָּה בְּעַגְהָרָעָן.

גַּעֲהַת עָר צֹו צָוָם אַלְמָעָר
נְעַמְּט אֲיָהָם אַפְּעָן מַאֲכָעָן:
שְׁטַעַהָעָן חַוִּילָה דִּי סְלוּיָעָם,
מִימָט דִּי זַיְסָע זַאַכָּעָן.

איז ער אויפין אלמער
 נאָר אַרוֹף געקראָכבען,
 טראָך ! פֿאלט אָום דער אלמער ;
 אלעָם לִיגט צוּבְּרָאָכבען.
 באָפְּט זֶיך אַזְּקָעָם דֵי מַאֲמָע,
 נעהָמָט צוּם אלמער לוּיפְּעָן ;
 לוּיפְּעָן אוּפְּינַן וּאוּנדָעָר,
 שכנים פָּן דֵי הוּיפְּעָן.

קוקט מײַט צער דער טאטָע,
 גלעט דָּס שׂוֹוֹאַרְצָע בּערְדָּעַל ;
 לְגַנְטַ דָּעַר גְּרוּסְמָעָר אלמעָר,
 וּוּ אַטְוּיטָעָר פּערְדָּעַל
 טָעַפְּ צוּבְּרָאָכבען לִיגְעָן,
 זָאָפְּטָן אָונְ שְׁמָאַלְץ צוֹגָאָסָעָן ;
 זַיְפְּצָעָן אָבְּ דֵי שְׁכָנִים,
 סִיחָאָטָן זַיְ אָוֵרְ פּערְדָּרָאָסָעָן.

רעדָט זַיְ אָוִים דֵי מַאֲמָע,
 פְּאָר דֵי גּוֹטָעָשְׁכָנִים ;
 „אַוי ! אָזָאָט מִין אָוְמָנְלִיקָה,
 זָאָל נִיטָטָרְעָפְּעָן קִינְנָעָם !“
 אַיְנִים גַּאנְצָעָן שְׁטָעְדְּטָעָל,
 אַיזְ מַעַן אָוִיסְגָּעָלָאָפְּעָן ;
 מעַנְדָּעַלְעָ דָעַם נַאֲשָׁעָר,
 חָאָטָטָמַעַן נִיטָטָגְעָרָפְעָן.

אייצט איז שפערטער...

„זעה נאָר ווּ צופלאַמֶּט דָּז בִּזְוֹת
וּזְאָס אַיְזָמֵיט דֵּיר גַּעֲשָׁעָהן?
„נאָר נִישְׁטַ, מַאֲמַעַ, אַיְזָבִין אַיְצַט
בַּיְ מַאֲטָעַלְעַן גַּעֲוָעַן.

„מַיר דָּאָרֶט גַּאֲרְנִישְׁטַ נִיט גַּעֲתָהָאָזָן,
גַּעֲשְׁפִּיעַלְטַ אַיְן פַּעֲרְדְּלָעַ בַּלוּוּ;
נַעַמְמַט זַיְן מַאֲמַעַ, אַוְן זַיְטְרִיבַט
מַיְן נַאָר אַרוּסַ פָּוּן הַוּוּ!

„אַיְךְ חַאְבָּב בַּלוּוּ גַּעֲשְׁרִיעַן: „וּוִיא!
אוֹפֵף מַאֲטַלְעַן רִיְמַעְנדִּיגַ,
חַאְטַ דַּי קְלִיְינַע אַסְטְרַילַ
זַיְן אוֹפְגַעַכְאָפַט אַיְן זַוְעַג.

„הַאָבָעַן מַיר נַאָר שְׂטִילְעַרְהיַיט
גַּעֲוָאַלְטַ בַּעַהַאַלְטַעַן זַיְן,
הַאְטַ מַיְן מַאֲטָעַלְפַּאְרַדְעַרְ האַנְדַּ
אַרְיִינְגַעַפְּהַרְטַ אַיְן קִידַ.

„הַאָבָעַן מַיר גַּעֲפְוָנוּן דָּאָרֶט
אַ פַּלְעַשְׁעַלְעַ מַיְטַ וּוּיְן.
זַאְגַט עַר: „וּוַיְלַמֵּט אַ בִּימְעַלְעַ?
אַיְךְ גַּים דֵּיר בַּאֲלַד אַרְיִין”

„קְרִיכֶת עַר אָוִיפֶד דָעֵר פָּלִיזֶעָן,
אֲרָאְבָּנָעָה מָעָן אַ גָּלָאָזֶן;
גִּוְטֶעֶר בָּאַלְדֶּא פָּאַל אֲרָאָבֶן,
צּוֹקְלָאָפֶט זִיךְ שְׂטָאָרֶק דִי נָאָזֶן.

„זַעַה אִיךְ בְּלוֹטֶן, דָעַרְשָׁעָק אִיךְ זִיךְ
אוֹן לְוִיפֶן אַרוּם אַין הוֹינֶן,
פָּאַלְטֶן דָּאָסֶן פָּלְעַשְׁעָל אָוִיפֶד דָעֵר עַרְדֶן,
אוֹן סְגִּיסְטֶן דִי וּוֹיְינֶן זִיךְ אוֹיטֶן.

„הָעָר אִיךְ מָאַטְעָל שְׁרִיּוּת: „מִין נָאָזֶן“
אוֹן אִיךְ שְׁרִיּוּת מִתְ אִיחָם אִיךְ;
שְׁרַעַקְטֶן זִיךְ אַסְתָּרְלֶן אַין וּוֹיְנֶן,
אוֹן זִיךְ צּוֹשְׁרִיּוּת זִיךְ הוֹינֶן.

„בֵּין זְיוּן מָכְעָם הָאָטֶן דָעַרְהָעָרטֶן,
אוֹן אֵיזֶן אַין הוֹינֶן אַרְיָין;
הָאָטֶן זִיךְ אָנוֹנוֹ בָּאַלְדֶן אַיְינְגָּנְעָשְׁטִילֶן
אוֹן אַוִּיסְגָּעוֹוִישָׁטֶן דָעֵם וּוֹיְנֶן.

„נְאַכְדָּעָם הָאָטֶן זִיךְ מִיר גַּעֲזָגֶט:
„אֲהַיִים! אֲהַיִים! גַּעַה גַּלְיָיךְ!
שְׁפָעַטְעָר וּוּסְטוּ קּוּמָעָן דָא,
אִיךְ חָאָב קִיּוֹן רֹוחַ פָּזֶן אִיךְ.“

„זָאַלְסָטֶן מִין קִינְד נִיט גַּעַהַן אֲהַיִן,
זִיךְ אֵינוֹ גַּעַוּעַן גַּעַרְעַכְטֶן:
הָאָסְטֶן גַּעַטְוּמָעָלֶט אוֹן גַּעַשְׁטִיפְטֶן,
גַּעַוּזְעָעַן וּוְילֶד אוֹן שְׁלַעַכְטֶן.“

„אכבר איצט וועל איך זיין שטייל,
איך וויל דארט ווידער געהן,
סיאיז מיר אומעדיג, איך קען
ניט שפיעלען זיך אלין.“

„רוה זיך אוייס, וועסט שפערטער געהן,
דו ביזט איזוי דערהיינט.“
„כיוויל שוין געהן צו מאטעלען,
עם איז שוין שפערטער איזט“

דאם פערדעלע

א פערדעלע א קליעינינקען,
מאמע מיר געקוייפט ;
שטעל איך איהם אויפ דרעד אועע
זעהן ווי שעהן ער לויפט.
או דאם פערדעל ריהרט זיך ניט,
齊ה איך איהם ביין עקעלע,
טריב איהם מיט א שטעהלע ;
בליבט דאם פערדעל אלץ נאך שטעהן
און ער וויל פון ארט ניט געהן.

די גרויסע פערדעלע זיינען אויך
פונקט איזו געמאכט,
און זוי לוייפען זעהר שנעל ;
שטעה איך און איך טראכט,
וואס מיט פערדעלען צו טהאנ.
ריים איך איהם די אויגען אוים,
נעחם איהם באלאד די פים ארטוים
או ער זאל ניט קענען שטעהן.
אפשר וועט ער איצטער געהן.

מאטעלע

די מאמע איז אווועק איז נאָס,
און איך בליב גאר אליאַן;
ויל איך אָ קוק מהצָן אויפֿן טיש,
וואָס אויבען קען דאָרט שטעהּן.

די מאמע האט דאָרט אַנגענְגִיט
די מילכיגע געפֿעַם:
אָ פֿולע קריינְגַעַל מיט מילך,
די פֿוטער און די קען.

און ווער ווייס וואָס דאָרט איז נאָר דאָ!
איך מוֹז דאס טאָקע זעהָן...
דעֶר טיש איז אָבעָר זעהֶר הוֵיַר,
און איך בין זעהֶר קלײַן!

גב איך אָ ציה דאס טישטוכעל,
און באָלד ניט עַם אָ היַלְך —
געפֿאלען איז דאס קריינְגַעַל,
צונְגַען זיך די מילך!

די מילך האָלט איז אַיִן גִּיסְעַן זיך.
פֿון טישעל גליַיך אָראָב,
דאָס קריינְגַעַל פֿאָלט אָרוֹיף אוֹיף מִיר,
און שלְאָגַט מִיר אָבָּדָעַם קאָפּ.

פָאַר מְאַמְעַן שְׁרַעַק אִיךְ זִיךְ אָזֶן,
דָעַן זֵי קּוֹמֶט בָּאַלְדְ דָאַךְ אָזֶן.
אִיךְ וּוַיְשַׁ מִיּוֹן נְאַסְעַ קְעַפְעַלְעַן,
אוֹן וּוַיְיַסְנִית וּוְאַם צַוְתְהַאֲן.

דָעַרְהָעַרְטַ זִיךְ בָּאַלְדְ דִי מְאַמְעַם טְרִיטַ
בָּעַהַאַלְטַ אִיךְ זִיךְ מִיטַ שְׁרַעַק :
אִיךְ וּוַעַל אַיְהָר גַּאַר נִית אָוִיסְזָאָגָעָן,
וּוְאוֹ אִיךְ בֵּין אַיְצַט אָוּעַק...”

דִי מְאַמְעַם עַפְעַנְטַ נְאַר דִי טְהַיר,
דָעַרְהָעַרְטַ זֵי מִיטַ אַמְאַל,
וּוַיְ מְאַטְעַלְעַ פָוַן וּוַיְנְקַעַלְעַ
צְוָאוּוִינְטַ זִיךְ אַוְיְפַן קוֹל...

„מוֹפִינְגּ“

אומגעדרעהטע בענק און טישען,
לייגען אויפֿ דער ערֵד ;
און אַ ווועג-שטוהל אויז דער וואָגען,
מענדעלַ אויז דאס פֶּערֵד .
פאָקען אלֻעּ אויפֿן וואָגען
איילענדינערההיך .
עטעלַ טראָגַט דעם גְּרוֹיסְטָן טשְׁיַינִיק
און אַיהֲרּ נְיַיעּ קְלִיּוּד .

„אלֻעּם, אלֻעּם אויפֿן וואָגען !“
שרײַיט דער פּוֹרְמָאַן אוֹסּ,
שטעעהען אָפּעַן אלֻעּ שאָפּעַם
און מעַן נעהַמְטּ אַרְוּם
אלֻעּ וּוּעַשּׂ אַונְ אָלֻעּ קְלִיּוּדָר
און מעַן פָּאַקְטּ אַין פָּעַק .
פָּאַחַרְתּ דער וואָגען פּוֹלּ מִיטּ זָאַכְעַן
לְעַבְעַן טְהִירּ אַוּעָק .

אומגעדרעהט אַן אַנדָּעָר ווּוְעַנְשְׁטוּהָל
ברעננטּ מעַן בָּאַלְדּ אַהֲרָן ;
טעַפּ אַן שִׁימְלָעַן בְּלְאַנְקָעּ לְיִכְטָעָר
און דער מַאֲמָעָם שָׁעָר .
קוּמָטּ אַן זְעַלְגּ מִיטּ אַ טִּינְמָעָר
און מִיטּ פָּאַפְּגָם בּוֹךְ .
ברעננטּ צּוּ זְעַלְדָּעּ מַאֲמָעָם פָּאַרְטָוֹן
און אַן אַלְטָעַן שָׂוֹר .

פָּאַקְטַּ דָּעֵר פּוֹהְרָמָאָן אִין דִּ זָאַכְעָן,
 אַלְעַ גַּעַחַט גּוֹת אָזֶן פִּינָּ ;
 פְּלוֹצְלָוָגָג פָּאַלְטַ בִּיְין טָהִיר דָעֵר וּוְאַגְּעָן.
 מָאַמָּעַ קָוְמָט אַרְיָן .
 מִיְּנִינְטַ דִּ מָאַ זַּי הָאָטַ פֻּרְבְּכָלָאַנְדוּשָׁעַט
 אַיְן אָזֶן אַנְדָּעָר הָוֵי .
 אַלְעַ אַיְזַּ אַדְּ אַזְּוִי צַוְּאַקְעָרְטַ ;
 גַּעַחַט זַּי בָּאַלְדַּ אַרְוִים .

זָוְכְטַ אַיְחָר נָוְמָעָר אָזֶן גַּעֲפִינְטַ נִיטַ
 אַוִּיפַ אָזֶן אַנְדָּעָר טָהִיר ,
 אָזֶן זַי חָעְרָת אַיְחָר עַטְלָעָן שְׁרִיּוּן :
 „גִּיבְעָר מְעַנְדָּעַל פִּיהָר !“
 וּוְעָרָת דִּ מָאַמָּעַ גַּאֲרַ צּוּטוּמָעַלְטַ,
 טְרָאָכָט : וּוְאָסַ קָעַן דַּא זַיְן ?
 עַפְעָנְטַ זַי דִּ טָהִיר אַוִּיפַ לְאַגְּנוֹזָם
 אָזֶן זַי קָוְקָט אַרְיָן .

: קִינְדָּעָר , אַטַּ אַיְזַּ אַיְזַּ מָאַמָּעַ ;
 שְׁרִיּוּט בָּאַלְדַּ מְעַנְדָּעַל אַוִּים ;
 אָזֶן דִּ מָאַמָּעַ כָּאָפְטַ אַ שְׁטִיעָקָעָן ,
 טְרִיבִּיכְטַ פָּוּן הָוֵי אַרְוִים ;
 אַלְעַ פְּרָעָמְדָעַ קְלִיְינָעַ שְׁטִיעָפָעַ ,
 אַיְחָרָעַ שְׁלָאָגָט זַי אָזֶן ;
 זָאַלְעָן זַי גַּעַדְעָנְקָעָן , וַיַּי דַּאַסְ
 נַאֲךְ אַמְּאָלַ צַוְּ טָהָאָן ...

דער אַרְקָעֶסְטָעֶר

צִירָעֵל קְלָאָפֶט אֵין קָאָפֶעָ-קָאָגֶן,
זְעַלְדָּעַ קְלָאָפֶט אֵין טָאָפֶן;
שְׁמוֹנִים פִּידָּעָל אֵינוֹ דָּעָר בְּעוֹזִים
צָוְגַּעַשְׁפָּאָרֶט צָוֵם קָאָפֶן.

„טָרוֹ-טָרוֹ“ טְרוּבָעַט מְעַנְדָּעַלְעַ
אֵין אַ פְּלָאַשׁ פָּוּן וּוַיּוֹן,
הַוְרַשְׁעַל מִיטָּן נְיִיעָן גָּאָפָעַל
וּוְעַט קָאַנְדָּאָקְטָאָר זְיִינַן.

שְׁרָה אַ פְּעַרְשְׁפָּעַטְיִגְּמַע
קוּמָט אָן מִיט אַ דְּשִׁין,
אֵינוֹ דִּי הַאֲרָמָאָנִיעַ שְׁוִין פָּאָרְטִין
שְׁפָאָנָט מְעַן הָעָר אָן חַיַּן.

„קְלִיָּפַ קְלָאָפַ קְלִיָּן קְלָאָן טָרוֹ-טָרוֹ דּוֹשִׁין!“
שְׁפִיעַלְתַּ מְעַן שְׁטִיל אָן פִּיּוֹן...
כָּאָפֶט זַיַּךְ וּוּעַלוּוּל אָוִיפַ אֵין וּוּעַגְנָל
מִישִׁטַּ זַיַּךְ אַ�יךְ אָרִיַּן.

„אוֹהָוָאָאָ“ שְׁרַעַקְטַּ עָר זַיַּךְ
צְאָפְעַלְתַּ זַיַּךְ אֵין וּוּעַגַּן;
אוֹן דִּי חַבְרָה הַאֲקָטַ דִּי כְּלִים,
גַּעַחַט מַאֲרַשְׁיַרְעַנְדִּגַּן.

אלע קינדער אויפגעוועקט
איינט גאנצען הויף,
ווערען שכנים שטאָרַק אין כעם
לויפען זיין אַרוֹיף.

קלאָפָעַן אֵין די טהירען שטאָרַק,
הערט זיין קיינגעַר ניט;
און עס שאָקָעַלְתַּז זיך דָּאַם הייזעל
פֿוֹן דָּעַר חֲבָרַהִים טְרִיטַּט.

„טְרוֹ-טְרוֹ קְלִיֶּפֶת קְלָאָפֶת קְלִין קְלָאָן דְּזִשְׁין זַיַּן“
רוֹישַׁט וַיַּיְאַיְן אַמְּילַן,
בַּיוֹעַס קְוֹמַט אַרְיוֹן די מַאמְּעַ
ווערען אלע שְׂטִילַן.

זַוְכַּט די מַאמְּעַ אַיְלָעַנְדִּיג
„וּוֹאוֹ קָעַן זַיַּן דָּעַר סְטְרַעְפַּן“
נַעַמְעַן זַיַּן זיך בָּאַלְדַּ צְלוֹוְיְפָעַן
פָּאָר דָּעַר מַאמְּעַם קְלָעַפֶּן.

אלע וַיַּיְפַּעֲרַשׁוֹלְדִּינְגַּטַּע,
נַעַמְעַן זיך צְנוּוֹפַּן;
שְׁפָעַטְעַר, אַוִּיפַּדְעַן שְׁפִיצְעַן פִּינְגְּנַעַר
קְוֹמַעַן זַיַּן אַרְיוֹף.

יעַדְעַר לַיְיָגַט זיך אֵין זַיַּן בעַט
שְׁטִילְעַרְהַיְד אַרְיוֹן,
שְׁוֹעוּרַט אָז מַעַהַר וּוּעַט עָר נִיט טוּמְלַעַן
נַאֲכָדָעַם שְׁלָאָפְטַן עָר אֵין.

גָּלְעָלֶעֶד

אויפין וואגנון גָּלְעָלֶעֶד.
קלינגן זוי כסדר;
איך מיט טאטען פֿאַהֲרָעָן מיר,
קוייפען אלטע קלויידער.

געחת דער טאטע נאר אראב,
פונים הויכען וואגנון;
באפ איך באלאדי לייצעם און,
געهم דעם פערדאעל יאנגען.

שרעקט זיך אונזער אלטער פערד,
חויבט ער און צו שפרנגן;
און די גָּלְעָלֶעֶד גִּלְיָן-גָּלְאָן-גָּלָאן,
נעহמען שטאורקער קלינגן.

הייפ-האָפֶן! גָּלְעָלֶעֶד מיר אוועק,
אין אַ גָּסָם אַ נִּיעָן;
כִּיבֵּין דער גָּאנְצָעָר בָּעֵל הַבַּיִת,
אַך, סָאוּן אַ מְחִיחָה!

פארין טאטען האָב איך שוין
אייצטער ניט קיין מורה,
כִּיקָּעָן שוין אייצטער פֿוֹנְקָט ווי ער
קוייפען אלטע סָחוֹרָה.

קוקען קינדערלעך ווי איך
בין שוין גרים געוויארען,
גיב איך זיין אַז וואונק : “אַהעֲרִי”
“קומט אַיהֲרִית אָויכעט פֶּאַהֲרָעָן”;

קינדערלעך פון גאנצען נאם,
ליופען צו מײַן וואָגָעָן ;
מיט אַלְאָרָעָם „הַז הַזָּהָן”
געהמען מיר זיך טראָגָעָן.

פלוצלונג הער איך אַגְּשָׁרִי :
“וּאָרָט דַו שִׁיגְעֵץ אַיְנָעַר !”
זעה איך אַז דער טאָטָע לוייפט,
מיט אַזְקָעָל בִּינָעָר.

וואָרט איך ניט אַוִיפְטָטָעָם קְלָעָפּ,
שפְּרִינְג אַרְאָבּ פָּוּן וואָגָעָן ;
ליופט דער טאָטָע נאָך נאָך מיר,
קען מיך ניט דעריאָגָעָן.

שפְּיעַלְעָן מיר אַין קָאַץ אַון מַוִּין,
בֵּיז איך פָּאַל אַנְדָּעָר ;
געהמְטָטָע טַאָטָע שְׁלָאָגָעָן מיך :
געַהַם איך ליופָעָן ווִידָעָר.

ליופְּ איך נאָך אַז הַיִּים אַוְעָקָן,
בעט דער מאָמִינוֹ עַסְעָן ;
שרִיְאַט דַי מַאֲמִיעָן אַז אַוִיפְטָמָר :
„נָאָך זַיִן ווַיְלָעָן פְּרָעָסָעָן !”

“כיהאָב היינט גאָר נישט ניט געקבט
כיהאָב ניט וואּו צוֹ געהמען;
זעה נאָר ווי פערשמירט דו ביזט,
פֿע, דו מענטט זיך שעהמען!”

האָב אַיך פִּינט די מאָמעס רײַד,
ווען זיך געהמעט מיך שטראָפָען;
כיוּאָלט געהצט אַ מוציא ברוּיט
ויאָלט אַיך גאָר אַנטְלָאָפָען.

דאם ניע קליידעל

אין מײַן ניע וויסטע קלויידעל,
טהוֹת די מאָמע חײַנט מיר אָן;
טָאָר אִיךְ עַם דָּאָךְ נִיט פֿערפֿלְעָקָעָן,
קָעָן אִיךְ זִיךְ קֵין רִיחָר נִיט טָהָן.

וּוַיְל אִיךְ זִיךְ אָן דְּרוֹוִסְעָן שְׁפִיעָלָעָן,
בָּאָקָעָן קִיבָּעָלָעָר פֿוֹן לִיְּמָן;
לְאָזֶט די מאָמע נִיט אַרוֹוִסְגָּעָהָן,
מוֹ אִיךְ זִיכְעָן אָן דָּעָר הַיִּם.

אוֹיפֶּה אַשְׁטוֹהָל אָזְוִי וּוְיָמָּעָן,
מוֹ אִיךְ זִיכְעָן שְׁטָאָלָץ אָן גְּלִיְּדָן;
אוֹן אִיךְ טָאָר אַיִּן וּוְצָנָעָן וּוְאַסְמָעָן,
זִיךְ נִיט שְׁפִיעָלָעָן אָן אַטְיִיךְ...

אוֹיפֶּה דָּעָר עַרְד וּוַיְל אִיךְ זִיךְ זִיכְעָן,
מיַט די קָאָצָן זִיךְ שְׁפִיעָלָעָן פֿוֹן;
„נִיטָּע, נִיטָּע!“ זָאָגָט די מאָמע,
„זָעָה, דו שְׁמִירָסְטָה דִּיְוָן קָלְיִידָעָל אַיִּוֹן!“

געַהָם אִיךְ אוֹיפֶּה מִיְּן קְנִיהָ די קָעָצָעָל,
אוֹן אִיךְ גָּלְעָט אָזְוִי אַיִּחָר קָאָפֶּה;
זָאָגָט די מָאָ : „דוֹ קְנִיְּטִישָׁתָה דִּיְוָן קָלְיִידָעָל,
נִיכְבָּר, לְאֹזְהָבָה קָאָצָן אַרְאָכָב!“

קען איך זיך מיט גאָר ניט שפיעעלען,
געה איך נאשען שטילערהייד;
נעַם איך זופען מילך פון קריינעל,
און בענַים די ניעַ קלייד...

האָב איך מורה פֿאָר דער מאַמען,
טהֹו איך גאָר מײַן קלײַדעל אַוִים,
און די מאַמע זאל ניט זעהָן,
געַה איך שטיל פֿוּן הוּוּן אַרוּם.

כְּיוֹוֵל נִטְמַעֲהָר די נִיעַ קְלִיְדָעַל,
כְּתַהְוָ מִין אַלְטָעַ קְלִיְדָעַל אָזֶן,
וּוֹלֵ אַיך קָעַנְעָן גַּעַהַן אַין דָּרוּיסָעַן,
שְׁפִיעַלְעָן זַיְהָ, אַלְדִּינְגַּתְהָן...

אלע מאָל געוווען

או די מאממע שלאָגט מיר אָז,
ווײַל אִיךְ צוֹ דער באָכָע פֿאַחרָעָן,
זאגט די מאממע : בִּמְזוֹ דָּא זַיְן,
ווײַל זַיְן חַאַט דָּאָרְךָ מִינְקָ גַּעַבָּאַרְעָן.

אִיךְ בֵּין אלעמאָל געוווען...
וּלְאַם הַאַט זַיְן גַּעַדָּאָרְפָּט מִינְקָ האָכָעָן?
וּלְעַט זַיְן שְׁלָאָגָעָן מִינְקָ אַמְּאָל,
פֿאַחרָאִיךְ באָלֶד אַזּוּקָ צוֹ באָכָעָן.

בְּוי אִיךְ מִיר אַ שִּׁיפָּה דּוּרוּוַיְיל,
אוֹן אִיךְ גְּרִיטָט זַיְן שְׁוִין צוֹ פֿאַחרָעָן.
בָּאָכָע וּלְעַט זַיְן וּוּנְדָעָרְעָן :
„זַעַת, וּוי גְּרוּוּס עַר אִיזְקָ גַּעַוּוֹאַרְעָן.“

די קליעינע

כִּיוֹוֵיל אֵין דְּרוּסָעָן זַיְן מִיטָּ קִינְדָּעָר,
אוֹן מִיטָּ בְּלָאָטָע זַיְן אַיְינְשָׁמְרָעָן ;
זאגט די מאממע : „מוֹתָה אֵין הוּוּ זַיְן!“
אוֹן זַיְן שְׁלִוְסָט באָלֶד צוֹ די טְהִירָעָן.

שְׁרִיְּ אִיךְ זאגט זַיְן : „בִּזּוֹת אַ שְׁלַעַכְתָּעָג,
סִיוּוּט קִיּוֹן חַתּוֹן דִּיךְ נִיטָּ נַעַמְמָעָן.“
כִּיוֹוִים נִיטָּ וּלְאַם אִיךְ דָּאָרְךָ אַ חַתּוֹן,
סִיוּוּי וּוְאַלְטָ אִיךְ זַיְן דָּאָרְשָׁעַמְמָעָן?

דָּם קְרִיגַעַל סְמֻעַטְעַנֵּעַ

א פּוֹלָעָר קְרוֹג מִיטַּסְמַעַטְעַנֵּעַ
אוֹן סְיָאוֹן אֶזְוַי גַּעַשְׁמַאַק ;
נְעַהַמֶּת חַנְחַיְלָעַ אֶלְעַק דּוּרְפָּוֹן ,
אוֹן שְׁמִירַת זַיְךְ אִין דַּי בָּאָק .

זַי נְעַהַמֶּת זַיְךְ נַאֲךְ אֶלְעַק דּוּרְפָּוֹן ,
עַם אִין נַאֲךְ דָּא גַּעַנוֹג ,
בְּלַיוֹיְנַאֲךְ אֶלְעַק , אוֹן נַאֲךְ אֶזְוַפְּ ,
איּוֹ קַעַנְטִיגְ שְׁוִין אִין קְרוֹג .

זַי וּוּעַט נִיטַּס אֹוִיסְזַאֲגַעַן דּוּרְ מַאַ —
אוֹן זַי גִּיטַּס נַאֲךְ אֶלְעַק .
דָּאָן וּוַיְשַׁטְּ זַי אָבְ דַּי לִיפְעַלְעַד ,
אוֹן גַּעַחַת אֲהַיִם אַוּעָק .

לְאֹזֶת חַנְחַיְלָעַ דַּי אָוִינְגַּעַלְעַד
פֿעַרְשַׁעַהַמֶּטְעַרְהַיִיט אַרְאָבְ ;
זַי נְעַהַמֶּת דָּם קְרִיגַעַל סְמֻעַטְעַנֵּעַ
אוֹן גִּיטַּס דּוּרְ מַאֲמַעַן אָבְ .

די מַאֲמַעַ קַוְקַט אַוִּיפְ חַנְחַיְלָעַן ,
אוֹן זַעַחַת : אִין קְרִיגַעַל פֿעַהְלַט .
מַיְין קִינְדְּ גַּעַה צַו דּוּם קְרַעְמָעַר בַּאַלְדְּ
אוֹן בָּעַט צַוְּרִיק דָּם גַּעַלְד .

„א פאלשע מאם האט ער געשיקט.
נו געה, מיין קינד, געשווינד;
עם טאָר א אוֹד ניט אַבְנָאָרָעָן
ווען סִקּוּמָט צו אַיָּהָם אַ קִינְד“.

בויגט חנה/לע איהר קעפֿעלע
נאָן נידעריגער איין;
מייט טרעָרָעָן איין די אוֹיגָעָלָעָר,
מוֹזֵיז זיך מודָה זיין.

„אייך וועל דָּאָם, מָאָמָע, מעָהָר נִיט טָהָאָן,
דו וועסְט שְׂוִין זְעַחַן אַלְיַיְן“ —
האָט חנה/לע גַּעֲבָעָטָעָן זיך
מייט בִּיטָּעָרָעָן גַּעֲוָוִיְן.

RECESS

דורך די פענטטער פון דער שוחל
ווינקט דער בלוייער פרוייער דרויסען;
גיט דער לעהרעער נאָר אַ קלונגע,
נעחמען זיך די קינדער שטוייסען.

דורך די טהירען אויפֿ דער גאט,
נעחמען קינדער זיך פערזיעין;
און די לופט איז אַנגעפֿילט,
מית די קינדערישע געשרייען.

איינגער גיט אַ וואָרף אַ באָל,
לויפֿען אַנדער אַיהם כַּאֲפֿעַן;
שטעחט אַ קאָן פון מילך אַין גאט,
נעחמען קינדער אויפֿ דעם קלאָפֿעַן.

געעהן מיידלעך אַין אַ רײַה,
איינגע טראָגט מיט שטאלץ אַ בִּיכְעַל;
לויפֿט אַ אַנגעַל דורך דורך זיי,
קייונדייג אַ פרישע קִיכְעַל.

מייט אָן עפֿעל אַין די ציַין,
לויפֿט אַ קיַּינַד, עַס זעהט זיַּין מסמָעַן;
פָּאָר די הענד זיך האַלטענְדִּיג,
געעהן מיידלעך צוֹזָאמָעַן.

שטעהט א קינד פערבענטט אהיים,
דען זיין מאמע באקט היינט קוועז...
געחט פון קראם ארוים א קינד,
נעחמת זי צוקערלעך פערזוכען.

געחט א מיידעלע און צעהלט,
ווײַפֿיעַל נים זי האט געקראנען;
או זי האט פערנאשט דעם סענט,
וועט זי מאמען דאס ניט זאגען.

איינגלעך שווייען “דיינג! דיינג! דיינג!”
לויפען איבער גאסען וויטע,
ס'יאז א גראיסער פיער דארט...
אונ זי ויינען פיער-לייטע.

„שטעה!“ ניט איינער א געשרין,
נעחמת זיין חברים לאצען דרעעהן;
ניט איהם מיט א שפיו א שטאג,
בוינט דער שפיו זיך אין אין צויען.

לאכען בידע איינגלעך הויך,
קוקען אויפֿ דעם שפיו פון לעדער;
גנב'עט זיך א איינגען דורך,
קייצעלט ער זוי מיט א פעדער.

צעהלאט א איינגען באב אין מולֶּן
קוקענדיג איז פולען הויפען;
ס'יאז די באב אזי געמאָקָן;
אלע מאָל וועט ער זוי קויפען.

שטעהט א מיידעל מיט א בון,
קוקט זי אויפֿ דיז שעהנע בילדער;
לויפען אינגלעך איהר פערבי,
מיט געשריין און געפֿילדער.

גוט א קלונג דעם לעחרערם גלאק,
געהמען זיך די קינדער יאנגען;
און דער גרויסער טומעל וווערט,
לאנגנאם צו דער שוחל פערטראנגען.

אין דער שוחל אויפֿ אליע בענק,
הייבען קינדער אן צו פלייצען;
און דער דרויסען פול מיט זונ,
הייבט זיי ווידער אן צו רוייצען...

ניטא וווען...

איך בין היינט געווועזען שלעכט
און מאמע האט מיך זעהר פינט,
וואלט איך וועלען שטארבען היינט —
וזל די מאמע וויסען.

כיווים שוין ווי איזי מען שטארבט :
מען לייגט זיך אויף דער עריך אווועק,
מייט א גראיסען שווארצען דעך
דעקט מען זיך אריבער.
וועט די מאמע ווינגען שטארק
ווען זיך וועט זעהן, אז איך בין טויט,
אייהרע אונגען נאם און רויט
וועלען זיין, ווי מיינען.

וועל איך ליגען שטילערהייט
און חערען אלעמענים געוווין —
אבער נײַן ! ניט איצטער, נײַן !
כ'יקען נאך איזט נט שטארבען.

סיעוועט דאך באלאד א נײַ-יאחר זיין,
ווען פאפאָז קומט אהיכים צורייך,
וועט ער ברײַנגען טארט א שטיך
און עס וועט זיין פרעהלייך.

נאבדעם וועל איך שטארבען, יא...
עס וועט דאך אבער פורים זיין...
פסח אויך, מייט מעד און וויזן ! —
כיהאָב ניט ווען צו שטארבען...

זומען פרייז

א פריהילינג טאנץ

שווימט די זוָן אַין בְּלוֹעַן הַיְמָעֵל,
קוֹקֶט מִיט פֿרִיֵּד אוֹיֶף אַלְעַן אַרְאָפֶן:
אַין דָּעֵר לוֹפֶט טַאנְצֶט אָום דָּעֵר פֿרִיהַלְינֶג,
קוֹשֶׁט די זוָן זַיְן גָּלְדָּעָן קָאָפֶן.

רוֹפֶט עַר אַלְעַן פֿוֹן די היְזָעָר:
”מַאיַּו מַיַּן יוֹם-טוֹב קוֹמֶט אֲרוֹיִס!”
אוֹן בְּעַגְעַנְעַט מִיט אַ שְׁמִיכָעַל,
גְּרִיסֶט מִיט לְיעַבָּע, קְלִין אַן גְּרוּיִים,

שְׁוַיְבָּלָעַן מַעַנְשָׁעַן אַין די גַּאַסְפָּעַן,
שְׁוַיְבָּלָעַן פָּאַרְבָּעַן הַעַר אַן הַיַּן,
טַאנְצֶט דָּעֵר פֿרִיהַלְינֶג מִיט די וּוִינְדָּעָן,
אַין אַ שְׁלִיעָר הַעַל אַן דִּין.

רוֹפֶט אֲרוֹיִס פֿוֹן שְׂוָהָל די קִינְדָּעָר,
שְׁעַנְקֶט אוֹיֶף יְעַדְעַן באָק אַ בְּלָוָם,
אוֹן בְּעַפְּלִיעַנְגָּלָט זַיְן די פֿיְסָלָעָר,
טַאנְצָעָן זַיְן מִיט אִיחָם אַרוּם.

שְׁלִיעָסָעַן הַעַנְטָלָעַךְ זַיְךְ צְוֹזָמָעַן,
וּוְעָרְתָּן פֿוֹן קִינְדָּעָרָאָךְ אַ רָּאָד;
כָּאָפָעָן זַיְךְ דָּעַם פֿרִיהַלְינֶג שְׁלִיעָר,
דְּרֻחָהָעַן זַיְךְ אַין קָאָרָאָהָאָד.

לויפען זעמדלעך זיך צווארען,
געהמת דער ווינד זיך אויך צום טאנן;
וועיגען זיך די גריינע גראזען,
איינעם חעלען זונען גלאנן.

שפיעלט דער ווינד זאָס לייעד פון פריהלינג
טאנצט די יונגענד צו צום טאקט;
אוּן צום שעהנעם שפיעל פון זומער,
האַבען מיר דעם עֲרֵשׁ טְעֵן אַקט.

קומט ארוים

מייט מיין נייע לאפעטקע.
גראָב איך אין מיין גַּאֲרְטָעַן;
גראָב איך אויַס אַ גַּרְיבְּעַלְעַ,
זונַך אַיך בְּלוֹמָעַן דַּאֲרְטָעַן.

קומט ארוים, אַיהֲר קְוּוִוְיטְעַלְעַד
קומט ארוים, אַיהֲר בְּלוֹמָעַן!
אוּבָעַן דַּאֲרְפָּט אַיהֲר וּאוּגָעַן אַיכְצַט,
שְׁנֵי וּעַט מַעַהַר נִיט קְוּמָעַן.

איַן אַ פִּינְסְטָעַר שְׁטִיבְעַלְעַ
חָאַט אַיהֲר זַיךְ בְּעהָאַלְטָעַן?
כִּיהְאָב שְׁוִין בָּאַלְדָּ מִין לאָפְעַטְקָע,
גַּרְאָבְעַנְדִּיג צַוְשְׁפָאַלְטָעַן.

אוֹן אַיך וּוַיַּס נִיט וּוֹאַרְוַיַּס
כִּקְעַן אַיך נִיט גַּעֲפִינְעַן;
קומט ארוים. דַעַר גַּאֲרְטָעַן אַיז
אַנְגָעַתְחָאַן אַין גַּרְינְעַן.

כִּמְאַך פָּאַר אַיך אַ שְׁטִיבְעַלְעַ
איַן דַי גַּרְינְעַ גַּרְאַזְעַן;
קומט ארוים אַיהֲר בְּלִימְעַלְעַ
אַנְגָעַתְחָאַן אַין רַאֲזַעַן.

פריהלינג ליעב

„טשי טשי!“ זינגען פיגעלען,
קומענדיג צו פליהען:
סיווערען גריין די גראעלען
בלומען געהמען בליהען.
קענען קלינגען קינדער זיך
אייצטער ניט פערקייהלען,
לאזט די מאמע מיך שוין איצט
געהן אין דרייסען שפיעלען.

כאנפ איך זיך אין גאט אראויס.
געהמ איך באולד צוואמאמען
א קאמאנדע קינדערלען;
און מיר מאכען ימיין,
פונן די קלינגען לווזקעלען
אויפ די שמאלע שטונגען.
סיהחט דער רעגען ווי געלאזט
פאר די קינדערם וועגען.

אויפ א ברעטעל-шибעלען.
פאחר איך אויפין וואסער;
פאל איך מיטין שיפ אין ים,
הייב זיך אויפ א נאסער.
לויפ איך באולד אין הויז אריין,
וועינגען פאר דער מאמען;
און די אינגלען לאכענדיג
טאאנצען אין די ימיין.

טַהוֹת דִּי מָכְמֻעַ מֵירֶ נָאָר אָן
אַלְדִּינְגֶּ רַיְן אָוָן טַרְקָעָן,
וּוַיְלֶ אַיךְ אָוִיפֶּ דִּי אִינְגָעָלָעַ
דוֹרְכִּין פָּעָנְסְטָעַר קָוְקָעָן.
קָעָן אַיךְ לְאָנְגֶּ נִיטֶ זָעָהָן וּוְזָיִ
טָאנְצָעָן אַיְן דִּי יְמִיעָן.
לוֹוִיפֶּ אַיךְ בָּאָלָדֶ אָרוֹוִים אַיְן גָּאָם,
טָאנְצֶ מִיטֶּ זָיִ צָוָאָמָעָן.

א זומער רייזע

מיר גרייטען זיך אין וועג

1.

סאיו שוין זומער, זאגט די מאמע,
מעגען טהירען אפערן זיין,
און אין דרייסען אויז דאך ווארים,
געעהן מיר ארוים, ארין,
און די מאמע נעחת אלץ זאכען,
פאקט זוי אין קאסטען אין,
און זי זאגט, אוז מירין פאהרען
אין א לאנד פון זונגען-שיין.
האטז זי אויפגענעט מיר זויזען,
אייז קיין קעשענעם ניטה,
און איך האב א שענצע פיעפה,
וואעל איך אויפהונגגען אט דא.
לאנג וועל איך שוין דא ניט שפייעלען,
מייט דער מאמען פאהר איך וויתט;
מירין נעהמען גוטע זאכען,
אויף א לאנגגען לאנגגע צויט.

מיר פֿאַהֲרָעָן

2.

מאמע זאגט : "מען דארף באלאד פֿאַהֲרָעָן".
און זי פֿוצְטַ מִיךְ אֹוִים גַּאֲרֵ שֻׁהָן,
קוּשְׁעָן מִיר זַיךְ מִיטֵּ דָעֵר באַבָּעָן,
איילעָן זַיךְ צָום באַחָן צָו גַּעַהָן,
טרָאנְגַּט אַ רְיּוּעַ-טָאַשׁ דַּי מאַמעַן,
און אַיךְ גַּעַהָן מִיר פֿוּפְעַנְדִּיגְּ.
זַיְנְעָן מִיר צָום באַחָן גַּעַקְוּמָעָן.
געַהָעָן מִיר אַרוּפְּ צָום בְּרַיךְ.
אוּ, אוּ דַא אַ גַּרְוִיסְעַר טָומָעַל :
מעַנְשָׁעָן לוּפְעָן אַזְוִי גַּיךְ.
— זַאגְ מִיר, מאַמעַן, ווֹאו זַיְ לְוִיפְעָן,
און פֿאָר ווֹאָס זַיְ אַיְלָעָן זַיךְ ?
מאַמעַן הָעֶרֶת נִיטֵּ ווֹאָס אַיךְ זַאגְ אַיהָר,
איילְטַ זַיְ מִיךְ, אֹון איילְטַ זַיךְ אוּוּר.
איַזְ דַּי באַחָן שְׂוִין אַגְּגַעְקּוּמָעָן,
מיַט אַ פֿיַּעַפְּ אֹון מיַט אַ רְוִוָּה.

אין באחן

3.

נעחמען זיך די מענשען שטופען
שאָקעלט זיך דער הויכער בריך,
שרעך איך זיך איזן באחן צו פָּהָרָען.
— מאָמע, קומ אַהֲרִים צְרוּךְ.
האט מען אונז אַרְיֶנְגֶּשְׁטוּסָן,
מייט די מענשען דאָ אין באחן.
האָבען מיר ניט וואו צו זיצען.
שטעטלט זיך אויפֿ פָּאָר אונז אַ מאָן,
יעצט זיך באָלֵד אַוועָּק די מאָמע,
און זי נעהָמָט מיר אַין אַיהָר שויָם,
לוֹזֶפֶת די באָחָן פָּאָרְבִּי די הייזער,
און זי וויגט אונז אלע אוּס.
קוֹק איך מיר אַין קלִינְגָּם פָּעָנְסְּטָעָר,
זעה איך בויְמָעָר גָּאָר אַ סָּר,
זעה איך דָּאָרְטָן אַ קלִינְגָּעָה הייזעל,
שטעעהָט אַ מאָן, אַון קלָאָפְּט דָּעַם דָּאָר.

ניטא קין היוזר

4.

פָּהָרְעֹן מִיר אָזֵי אָוֹן פָּהָרְעֹן,
שַׁלְאָף אֲרֵן אַיְזֵן אַיְזֵן מַמְּמֻעִים שְׂוִים,
יְאַכְּדָם וּוּקְטָמֵיךְ אָוֹיפֵךְ דִּי מַמְּמַעַם,
גַּעַהַעַן מִיר פָּוּן בָּחָן אַרְוִים,
אַיְזֵי דָּא גַּאֲרֵן נִיטָּא קִיּוֹן הַיּוֹזֵעַ,
גַּרְאֵוֹן בּוּיְמָעֵר אָוּמְעָדוֹם.
— מַמְּמַעַם, עַתָּה, וּוּסְעַרְעַעַב בְּלָמְעַנוֹן!
זָאַל אַיךְ אֶבְרִיְמָעֵן אַבְּלוּם?
וּזָאַו וּוּעַלְעַן מִיר וּוּאַוְיָנְעַן, מַמְּמַעַם?
אוֹן קִיּוֹן קְرָאֵם אַיְזֵי אַיְטָא
כְּבוּעַל קִיּוֹן שַׁאֲקָלָאָד נִיטָּא קְרִינְעַן
וּוְילָאַיךְ גַּאֲרֵן נִיטָּא וּוּאַוְיָנְעַן דָּא —
— קְוּם, מִיּוֹן קִינְד — זָאנְגַּט מִיר דִי מַמְּמַעַם
אוֹן וַיְיַאַכְּתָּצְרוּעַכְתָּמֵיךְ מִיּוֹן חֹותָם,
גַּעַהַעַן מִיר אַין הַוּכָע גַּרְאַזְעַן,
רַרְיִים אַיךְ אַבְּאַבְּאַגְּרִינְעַן רַוְתָּן.

באים ים

5.

סיאו דא גאר ניטא קיין שאטען,
ס'שינט די זון דא אומעדום,
און דער וויננד איז גאר א שטאָרְקָעֶר,
אוּ ער וואָרְפַּט אונז שיער ניט אום,
קוֹק אֵיך אָונַז זעה פֿוּן ווִוְיטָעָן,
הייזער אַין אַלְאָנְגָּעָן רִוְּתָה,
zieh איך פֿאָרְן הַאנְדָּר מַאְמָעָן
און מיר לוייפֿעָן צו צו זוי.
— מַאְמָעָן, מַאְמָעָן, זעה צוּווִי הַימְלָעָן,
זוּינְעָן דָּאָרְטָעָן אוּסְגַּעַשְׁפְּרִיְּתָן,
איינְגָּעָר גַּרְיָן מִיט ווִיסְעָן בְּעַרְגָּלָאָר,
איינְגָּעָר אַיז גַּאֲרָן בְּלוּי אָונַ רִוְּתָה.
בַּיְידָע נַעַמְמָעָן זַיךְ צוֹזָאמָעָן,
וּאוּ די זון אַיז רִוְּתָה, אָונַ ווִוְיט
— עַנְדִּיגְט זַיךְ די וּוּלְטָ דָּאָרְטָן, מַאְמָעָן?
גַּאֲרָן נִישְׁט אַיז אוֹפְּפָעָן זַוְּתָן? ...

א שיף

6.

— מאמע, זעה ! א הויז מיט קוייענען,
און עס געהט פון זוי א רויך.
ווארהנען דארטנע מענשען, מאמע ?
און זייז האבען, קינדער אויך ?
כיזאלאט געוואלאט די קינדער זעהן,
לאמיר, מאמע געהן אהין,
שעהן מויז זיך דארט צו שפיעלען.
אויף א הימעל וואס איז גריין —
געה איז צו צום גריינעם הימעל
גיט ער זיך א יאנט נאך מיר,
— מאמע, זעה, ער וויל מיך באפען,
און אזועקנעהמען פון דיר.

כוואליום

7.

האָכ אַיך פָּאָר אִיהם גָּאָר נִיט מְוֹרָא,
כָּאָפָעַן וּזְעַט עָר מֵיך שְׁוֹין נִיט,
גִּיב אַיך אִיהם אַ וְאָרָף אַ שְׁטִינְגְּדָעַל,
אוֹן אַיך קוֹק וּוְיִיט עַס פְּלִיחַת,
חוֹבִיט זִיך אַוִּיפָּא בָּאָרְג אַ וְוַיִּסְעָר,
אוֹן עָר שְׁלִינְגַּט בָּאָלְד אַיְין דָּעַם שְׁטִיְין,
וּוְעָרְט עָר נְאָכְדָעַם שְׁטָאָרָק אַיְין כֻּעַם
אוֹן עָר לְאֹזֶט זִיך צַו מִיר גַּעַהַן,
נִיט עָר בָּאָלְד אַ שְׁפְּרִיעַן מִיט וְוַאֲסָעָר,
נְעַצְתָּ מִיְּן נִיְּעַ הִיטְעַל אַיְין,
— וּוְעָר קָעַן דָּאָם אַלְעַן מַאֲכָעַן, מַאֲמָע ?
עַמִּיצְעָר מַזְוָן אָונְטָעַן זַיְג... .

אין פעלד און אין שטאדט

אין פעלד

אין א נייע, גריינע וועלט
זייןען מיר געקומען ;
מאמעז זאגט מיזועט וואוינען דא
מייט די גראז און בלומען.

נאחענט איז דער חימעל דא...
און ער געהט אָרונטער,
דארטען, לעבען בלויין וואיל
וואר די זון געהט אונטער.

אונ עם געהט דא גאט אָרום,
שפוייזט מייט מהוי די גראזען
און אין נייע העמדעלען
טהוות ער אן די ראנען.

נאכדעם באדט ער זוי אין זוּן,
וואקסען זוי און בליחען ;
זויער מאמע איז ער דאָר,
דאָרף ער זוי ערצייהען.

אימער איז דא נאחענט גאט...
און איך קען איהם פיהלען...
וואלט איך אלע מאָל געווואלט,
דא אין פעלד זיך שפייעלען...

אין שטאָדט

אין שטאָדט אין דא גאָסען
מייט מענשען אַסְטֶר,
גרויים אין דער טומעל,
מען הערט ניט גאָטִים שפֿראָך...

ニיטא זוינע קינדער,
די בלומען און גראָז;
וויי קען ער דאָ קומען?
ער האָט ניט צו וואָם...

און צוישען די הויבע
געבידען פון שטאָדט,
בין אַיך אָזָא קלײַנָען...
וויי קען מיר זעהן גאָט?...

וועייט פון שטאדט

מאמע, אַ הילצערנע
הייעולע קויפ
ארום מיט אַ גאניך
מיט בוימער אין הויף
און פיגעלעך קליענע
וואם רעדען „טשי טשי“
זאלען מיר יעדען טאג
אויפוועקען פריה.

וואל איך אַרוימגען אין
זונגען הויף;
און קוקען דורך בלעטער
צום הימעל אַרויף.
די זון אַ פערפוצטע
אין רויט און אין ראן
וועט אויפ מיר קוקען
אין דופטינגען גראן.

זומער וועט זיין בי אונז
שאטענדיג קיהל;
און יעדען פארנאכט, וועט
אונ שפייעלען אַ גראַל.
מיר וועלען זיין נאהענט
צום הימעל, צו גאטַ
נויט ווי די מענשען וואם
וואוינגען אין שטאדט..

אין גארטען

פאקט מײַן מאמע אײַן א פֿעְקָעֵל,
טַהוֹת מִיר אָן מִיּוֹן נִיּוֹן רַעֲקָעֵל;
געה איך מיר אַין גְּרִינְעָם גְּאַרְטָעָן,
שְׁפִיעָלָעָן אַין דַּי גֶּרְאָן.
עם איך דָּאָרָט מִיּוֹן פְּרִישָׁע קִיבָּעֵל,
לְעוֹן דַּי בַּילְדָּעָר פָּוֹן מִיּוֹן בִּיכָּעֵל;
קוּמֶּט אַ וּינְדָּן, אַוְן זָאנְטָן: "גּוֹט מַאֲרְגָּנָן!"
מיַט אַ קִּיחָלָעָן בְּלָאָן.

לייג איך זיך אַין גֶּרְאָן אַנְדָּעָר,
קוּמֶּט דָּעָר וּוְינְדָּן אַוְן גַּלְעָט מִיר וּוְידָעָר;
כְּיוֹוִים, עָר וּוְיל דַּי בַּילְדָּעָר לְעֹזָעָן,
אַוְן עָר מִישְׁטָט זַי אָוִיפָּה.
בָּאַלְדָּ פֻּרְמִישְׁטָט עָר מִיט זַיְן בְּלָאָזָעָן,
פִּוְיפָּט עָר אַוְן עָר טָאַנְצָט מִיט גֶּרְאָזָעָן;
וּוְיל עָר אָוִיפָּה דַּי בְּיָמְעָר טָאַנְצָעָן,
אַוְן עָר פְּלִיחָת אָרוֹיפָּה.

קוֹק אַיך וּוְעָר נַעַמְתָּן זַי וּוְינְגָעָן,
איַוְן מִיר גּוֹט אַין גֶּרְאָן צֹ לִיגָּעָן;
דוֹרֶךְ דַּי גְּרִינְעָם בְּלַעֲטָעָר זַעַה אַיך,
הִימָּעָל בְּלוֹי אַוְן רָאָן.
קוּמֶּט אַרְאָכָּ אָוִיפָּה מִיר דָּעָר הִימָּעָל,
וּוְאַרְפָּט עָר אָן אָוִיפָּה מִיר אַ דְּרִימָעָל;
וַיְנַגְּטָן אַ פְּוִינְגָּעָל מִיר אַ לִיעְדָּעָל,
שְׁלָאָפָּ אַיך אַיִּן אַין גֶּרְאָן.

דער ווינד

עם בוינגען זיך די בוימער,
ווען ס'פֿליַהְט פֿערביַיְךְ דער ווינד;
וואָס אִילְט אָזּוֹי דער ווינד זיך
און לויפֿט אָזּוֹי גַּעֲשׂוֹינְד?

איך וואלט געווואָלט אַיהם כַּאֲפָעָן,
אַ קּוֹק טהָאָן ווּרְעָר אֵין;
צַו אֵין עָר בְּלוּזָן אַ פֿעְכָּר,
צַו גָּאָר אָזּוֹט מִין דִין.

ער מֶזֶן זַיִן גָּאָר אַ גְּרוּסָעָר,
וּוְיַיְלָעָר אֵין אָמְעָדוֹם;
ער קְרִיכְט אָוִיפָּאָלָע בְּוִימָעָר
און טְאַנְצָט אָוִיפָּאָלָע זַיִן אַרְוָם.

וּוְיַיְלָעָר קָעָן זַיִן זַיִן מְאַמְּעָעָן?
אוַיְכָעָר אֵין אָזּוֹי גְּרוּסָעָם;
און ווּסְמָדָרָפָט נִיטְלָאָפָעָן
אַלְיאַיְן אֵין גָּאָס אַרְוָם?

ער אֵין אַגְּרוּסָעָר שְׁטִיפָּעָר,
ער פֿיַיְפַּט אָוֹן טְוּמָלָט שְׁטָאָרָק;
ער ווּלְבִּינְאָכְט נִיטְלָאָפָעָן,
און לויפֿט אַרְוָם אֵין פֶּאָרָק.

וּוְעַן אֵיךְ ווּוְאלְט זַיִן זַיִן מְאַמְּעָעָן
וּוְאלְט אֵיךְ דָּאָס נִיטְגַּעַלְאָזְט,
וּוְיַיְלָעָלָע בְּוִימָעָר שְׁרִיְעָן,
וּוְעַן עָר לויפֿט אָסָם אָוֹן בְּלָאָזְט.

גאטיס דרייסען

מיין מאמע דערקענט, ווען
דער ווועטער איז שלעכט;

און לאזט מיר אין דרייסען ניט שפיעעלען.

וי זאנט: איז אין רעגן,
אין ווינד און אין קעלט;

קען מען זיך דרייסען פערקיהלען.

די בוימער אין דרייסען

פערקיהלען זיך ניט,
זוי קרייגען נאך גריינערע בלעטער;

און איך האב ליעב זעהן, ווי
דער ווינד טאנצט אין גאט;

ביעה ניט קיין מיאסען ווועטער.

איך מיין, איז אין דרייסען
וואוינט גאט אלע מאל,

טא וואו קען זיין בעסער צו שפיעעלען?

איך וויל, איז דער רעגן

זאל גיטען אויפ מיר,

וועל איך גאטיס האנד אויפ זיך פיהלען....

בַּיּוֹם יְמָם

מאמע בָּאָדָּט זִיכְרָה דָּאָרָת אֵין יָמָם,
שְׁפִיעָלָעַן מִיר בַּיּוֹם בְּרָעָגָן;
יַאֲגַט דָּעָר יָמָם זִיכְרָה נָאָר נָאָר אָוָנוּ,
אוֹן עָר לְוִיפְטָה אָוּוּקָן.

זִיכְעָן מִיר אֵין זָמֵד אָוָויָן,
מָאָכָעָן מִיר אָחָוָויָן;
שְׁלָמָה מָאָכָט אֵין אַיְיָוָעָלָעָן,
בָּאָק אִיךְ חָלָה אָוָיסָן.

נָאָכְדָּעָם בְּרִיְינְגָּט עָר שִׁיםְעַלְעַד,
שְׁטוּלָאָיָךְ קָאָכָעָן פִּישָׁ;
גַּעַהַטָּע עָר בָּאָלָד אֵין שָׁוָל אָוּוּקָן,
אוֹן אִיךְ גְּרִיְיטָה צָוָם טִישָׁ.

אָבְגָּנְעָדָאָוּעָנֶט הָאָטָט עָר שְׁוִין,
קוּמָטָט עָר בָּאָלָד צְרוּיקָן;
זִיכְעָן מִיר זִיכְרָה, אוֹן עָר מָאָכָט
קִידּוֹשׁ זִינְגָּנְדִּיגָּן.

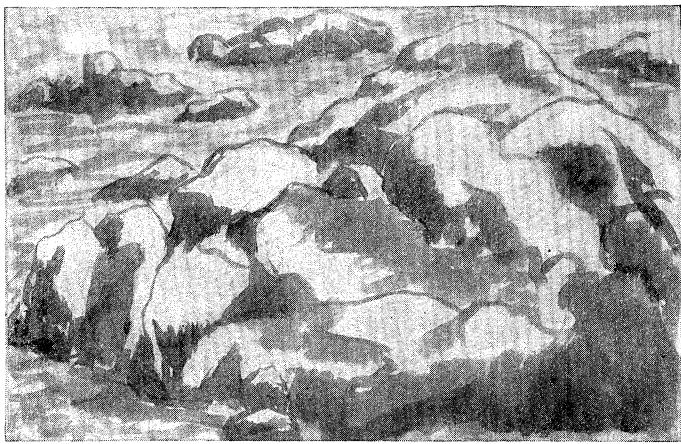
עַסְעָן מִיר דִּי חָלָה יְלָעָד,
אוֹן דִּי גּוֹטָעָ פִּישָׁ;
קוּמָטָט צָו לְוִיפְעָן בָּאָלָד דָּעָר יָמָם,
אוֹן צּוּבָּרָעָכָט דָּעָם טִישָׁ.

כעפנע מיר זיך בידע אויף,
און מיר לויפען גיך;
געהמת דער ים זאָם גאנצע הויז,
שלעפט אַוועק צו זיך.

אלדייניג שלעפט דער ים אַריין,
אין זיין גרויסען בויך;
פרעסט אונז אויף דעם שבת, און
בייזערט זיך נאָך אויך.

זאג איך: "שלמה, קומ אַוועק!
זעהסט? ער וויל אונז אויך!"
לויפען מיר אַוועק פון איהם,
שפֿרִינְגֶט ער אין דער הויך.

מיינסט דו וועסט אונז כעפנע, ים?
קענסט ניט לויפען מעהר.
עמעין מוז דיך צוהאַלטען...
נאָך איך ווים ניט ווער...

שריבענדיג אין זאמד

איך קען שוין שריבען און לעזען,
כיבין שוין אין שוחל היינט געוועזען;
כיהאָב דארט געוועהּ שעהנע זאכען,
כיקען דאס אין זאמד באָלד אויסמאכען,
איך קען שוין אויפֿשריבען דריידלעַ
פונקט ווי די נאָר גרוים מיזידלעַ;
שטעקעלעַ שריבט זיך מיר גראינגעַ,
ביגיב בלוי אײַן שריב מיטן פינגעַ
ווערט באָלד אַ שטעקעלעַ פֿאָרטיגַ;
מאָמעלעַ זאגט: „סְאיַן גְּרוֹיסְאָרטִיגַ;“
פונקט אֶזְוֵי שריבט פֿאָפאַ בְּיכָעַ,
נאָר מיט טינט, שריבט זיך אַיהם ניכער.

איך געה אײַן שוחל און איך לעדרען,
איך אויך אַ שריבערען ווערדען;
וועל איך אַ מעשהילע מאכען,
פול מיט נאָר פרעהיליכע זאכען.
סְיוּעַט זיין מיט קינדער וואָס פְּליַיחָעַן,
און מיט אַ באָכָע אײַן צִוְּן.
וועט מען דארט פֿאָהָרָעַן צו באָבעַן,
און פּוֹן די גְּרָטְנָעַר אויסנָרָאָבעַן
חלחַלְעַד ברוֹין אַון גְּרָאָטָהָעַן;
קיילעַד מיט מאָנְדָלָעַן בעשאָטָעַן.
וועט מען דארט זיזען אײַן גְּאָרטָעַן,
עסָעַן, אַון שְׁפִיעַלָּעַן זיך דְּאָרטָעַן.

אין פאפאם מעשהילען זייןען,
דא א סך זונען וואס שיינען;
ווניגע טעכטער און בלומען.
פריהלינגס וואס דארפערן ערשות קומען.
שטארבען די זוניגע טעכטער,
אייז דארט דער סוף גאר א שלעכטער.
איך וועל א מעשהילע שרייבען,
וועט עם אויפ אלע מאל בליבען;
סיעוד זיין מיט בילדער און פארבען,
קיינער וועט דארטערן ניט שטארבען.
שריב איך אין זאמד איצט א דריידעל
ביז איך וועל זיין א גראום מיידעל...

בַּיִם טִיבְעָלָע

אין פארק בַּיִם קֶלְאָרְעֵן טִיבְעָלָע
וּאוֹ סִיקּוּט דִּי זָוֵן אֲרֵין,
דָּאָרְטֵ פְּלוֹשְׁקָעָנָעֵן זִיךְ קִינְדָּעָלָעֵן,
אוֹן בָּאָדָעֵן זִיךְ אַין שִׁין.

אוֹן יַסְמָעָלָעֵ אַרְנוֹנְדִּיגָּעֵר
מִיטֵּ באָקָעֵן רָאָזִיגּ פְּרִישָׁ,
פָּעָרְקוּטֵ זִיךְ אַוְיפִּין וּאַסְמָעָרָעֵל
אוֹן טְרָאָכְטֵ פָּוּן כָּאָפָעֵן פִּישָׁ.

דָּעָרְזָעָהָט עַר דָּאָרְטֵ זָוֵן פְּנִימֵילּ
אוֹן בְּוִיגְטֵ זִיךְ עַטְוּוֹאָסֵם אַיִין,
קוּמָטֵ אַן דָּעֵר שְׁרָעֵקּ פָּוּן טִיבְעָלָעֵל
אוֹן צִיהָתּ דָּאָסֵם קִינְדָּ אֲרֵין.

דָּעָרְזָעָהָעָן דָּאָסֵם דִּי קִינְדָּעָלָעֵל
אוֹן מַאֲכָבָעֵן אַגְּשָׁרִיּ,
אוֹן סִשְׁוּוֹבְעָלָטֵ בַּיִם דָּעֵם טִיבְעָלָעֵל
מִיטֵּ מעַנְשָׁעָן אַלְעָרְלִיּ.

וּוְאָרְפָּטֵ אַיִינָעָרֵ זִיךְ אַין וּזְאָמָעָרֵ בָּאָלָד
אוֹן כָּאָפָטֵ אַרוֹם גַּעַשְׁוּוֹנִידּ,
אוֹן אַוְיסְגָּעָוְוִוִּיקְטָעֵן יַסְמָעָלָעֵן
אַקְאַלְטָעֵן בְּלוֹיוֹעֵן קִינְדָּ.

עד עפענט אוף די אויגעלעך
און קוקט צו שראקען שטומ
„ער לעכט!“ דערפערעהן אלע זיך
און רינגלען איהם אָרֶום.

„וואו וואוינסטו ערגעץ אַינְגָעַלְעַ?“
פרענט אַיִינְעַר בֵּי דָעַם קִינְד.
„אַיך וואוין בֵּי מַטְמַעַן“, ענטפערט ער
„און כְּיוֹל אֲהַיִם גַּעַשְׂוִינְד.“

באלד שטופט זיך דורך אַינְגָעַלְעַ
וואר איז פערשמיינט מיט ליאם
און ער וויזט זוי אַווֹי צו גַּעַהְן
צו יַאֲסֻלְעַן אֲהַיִם.

די חבד/טע

צו א טייכעלע א קלויינט,
געבען אונזער הויז;
געה איך מיט מיין ליאלקעלע,
אלע טאג ארויס.
האָב איך דאָרט אַחֲרִיטָע,
און איך שפיעל מיט אַיחָר;
איינַים טייכעל וואוינט זי דאָרט,
איין אַ גְּרִינַעַם קִיחָלָעַן אַרטָּט;
וויז זי ועהט מיך קומט זי באָלֶד
אן אַקְעָגָעַן מיר.

וואָס פֿאָר שעהנַע קלײַידָעלָע,
מאָמָע טהוֹת מיר אָן;
זעה איך אַזְזֵין חַבְּרִיטָע,
איין אַוְיך אַגְּנָעָטָהָן.
מייט די צַצְקָעַם וואָס איך ברענַג,
קָעַן זי שַׁפְּעַלְעַן זַיְד;
און איך זעה ווי יעדעם מאָל
וועַן איך נִיב אַזְאָרְפַּטְזָעַם מיין באָל,
שְׁטְרָעַקְט זי אוּסְטַדְזִים די הענטַעַלְעַד
און זי בְּכָפְטָעַ זי אַיך.

וועל איך וויסען ווער זי איז
און איך פרעג בי איהר,
מאכט זי מיט דיב ליפעלען
און זי לאכט צו מיר.
ריידען קען זי ניט ווי איך
שאָקעלט זי איהר קאָפּ,
בוימער האט זי דאָרטען אויך,
און אַ himuel אין דער הויך;
אָבער אלֶין איז דאָרט פערקערט
מייטין קאָפּ אָראָבּ...

צווישען בלומען אויך א בלום

שטעעהן בוימער איז א ריהת,
קוקט דער מארגען דורך, דורך זי:

ויעתקט די פוינגעל אויפען בוים,
און די ציעגעלעך ביין צוים.

גיט א קרעה דער שטאלצער האהן,
פאלט א ציעג אריין איז טאן:

שרײיט א פוינגעל: טשיר, טשיר, טשיר!
הען! איהרט זינגען גאר אהן מיר?"

קלינגעט דאס מארגען-לייעד איז פעלד
און בעזינגעט די גראינע וועלט:

טאאנצט א שמעטערלינג: האפ! האפ!
נויגט א בלום צו איהם דעם קאָפ.

שטעחת א הייזעלע פון האלען,
קוקט פון פעלד אראָב מיט שטאלען;

ריינגען בלומען איהר אַרְוּם,
און איז א יה ר וואקסט אויך א בלום...

כאפט די בלום אין הויז זיך אויפט,
און זי געהט ארוים אין הויף;

לייפען הייחנדעלעך צו איהר:
„קואָ! קואָ! עסען ווילען מיר!“

און די בלומען מיט אַ ואונק
בעטען זיך בי איהר אַ טרונק;

טראָגט זי וואָסער באָלד אַרוּם,
גיסט עס אויפט די בלומען אַוּם.

טריגען זי און דאנקען שטומ,
בעטען: „קליב דיר אַוּם אַ בלום!“

געחת זי אַינְסֶם פֿעלְד אַרוּם,
צווישען בלומען אויך אַ בלום...“

זִמְּרָה נְעַנְנָע

פּוֹרִים

אויפֿגעשטַאנָען, אַבְגָּעוּוֹאַשָּׁעָן,
אויסגעפִּיצֶט זַיְךְ שַׁעַן;
גרַיִיט אַיךְ אָן מֵיַן נִיְיעַן גְּרָאָגָעָר,
גְּלַיְיךְ אַין שַׂוְהָל צַו גַּעַנְעָן.

דָּאָרְטָעַן לִיְיעַנְטַ דִּי מְגַלָּת,
אָזָא הוַיְכָעַר מַאֲן;
וּוְ אַיךְ הָעָר אִיהָם הַמַּן זַעַגָּעָן,
מַאֲךְ אַיךְ: גְּרָאָן, גְּרָאָן, גְּרָאָן!

איַן מְגַלָּת אַיְינְגַּעַוְוַיְקָעַלְתַּ
זַיְינְעַן הַמַּנִּים פִּיעַלְ;
קָעַן אַיךְ מֵיַט מֵיַן גְּרָאָגָעָר גְּרָאָגָלָעָן,
וּוְ פִּיעַל נָאָר אַיךְ וּוְיל.

פּוֹרִים דָּאָרְפַּ אַיךְ נִיטׁ וּוְ אִימָעָר,
זַיְצָעַן שְׁטִילְעָרָהִידְ;
דָּעַן מֵיַן גְּרָאָגָעָר דָּאָרְפַּ פֻּעַרְטּוּמָלָעָן,
הַמַּנִּים בִּיּוֹעַ רִיְיד...

אָזָעַן קוּמָט אַחֲיָים צַו מַאֲטָעַן,
אַיְזָה דָעַר טִישׁ גַּעֲגַרְיִיטְ;
אוֹן דִי קְרָעַפְלָעַן אַיְזָה דִי טַעַלְעָרָם,
וּוַיְנַקְעַן שְׁטִילְעָרָהִידְ.

הַמַּנְטָאָשָׁעָן מֵיטַ דָּרְיַי שְׁפִיצָעַן,
בַּעַטְעַן: „גַּיבְ אַ בִּים!
מַאֲהָן מֵיטַ צְוַעַרַ, גַּוטַ צּוֹשְׁטוּסָעַן,
אוֹיַ, סִיאַזְ פַּעַט אַוְן זַוְסַן.“

נאכין עסען שלח-מנות,
שיקט מען אונז אריין;
פוטער קיכלעך, רונדע טארטען,
פלעהר פול מיט ווינן.

און צו מיר קומט צוקער-צצקעט,
מענשליך אלערליי;
וועגעליך וואס קענען לוייפען
או מען גיט א דראעת.

האכ איך דאך איזו פיעל שפיעלציינ
שיך איך זוי צוריק;
משהין שיך איך צוקער פערדליך,
רחלאן טארט א שטייק.

זייןען מיר מיט דעם פערנומען,
איילען זיך אהן שעיר;
מאמע שפיעלט אין שלח-מנות,
פונקט איזו זוי מיר...

נאכדעם האכבען מיר א סעודת,
עסט מען און מען טרינקט;
קומוין און די פורם-שפיעלער,
און דער קעניג זינגען.

אט איזו, אין בי אונז פרעהלהין.
בי נאר שפנט ביינאכט;
איך זאל קענען, וואלט איך פורם,
אלע מאג געמאכט...

פ ס ח

1.

מאמע פוצט אַיִם
אויף פסח דָּאַם הוֹוֵן;
די בְּלִים די אלטֶעֶן
טראנט זַי אַרוּם.
ניי בלאנקע כלִים
טראנט זַי אַרְיַין.
וועט אונזער דִּירֶה
אַ פָּאַלְאַץ גַּאֲרַ זַיְוָן....

וועסט אַלְיַין זַעַהַן,
ביי אַנוֹן וועט זַיְוָן שַׁעהַן.
אלְיהוּ הנְבִיא
וועט קומען צַו גַּעַהַן,
בענשען אַנוֹן אַלְעַן,
טרינקען דָּעַם ווֹיַין;
אין אונזער פָּאַלְאַץ
זַיְוָן ברְכָה וועט זַיְוָן....

2.

או מע'אייז גוט,
ווײַיסט וואָס ער טהוֹט?
ער געהַמֶּט אַרוִים שטראַהַלעַן
פֿון אונטער זַיְן הוֹט.
דערמִיט ווַיּוֹט ער קִינְדָּעַר
צָוּם הַימְעֵל דַּעַם ווּגַן,
פֿון ווְאַנְעַט עַם קּוֹמָעַן
די נַעֲכַט אָזֶן די טַעַג...

או עַם ווּעַרְתָּ שַׁפְעַט,
צִיהַת מִין צָוּם בְּעַט,
אָזֶן שְׁלָאָפְעַנְדִּיגּ הַעֲרָאֵיךְ
אַשְׁטִימָעַן וואָס רַעַדְתָּ:
„אַלְיָהוּ הַנְּבִיא
שׁוּעַבְתָּ אָזֶן אוּיפּ דַּעַר ווּלְטַן
אָזֶן בעַנְשַׂט גּוֹטָעַ קִינְדָּעַר
מוֹט וואָס זַיְן גַּעֲפַעַלְתָּ...

א חיים

דורך די וויסטעה פעלדער...
מייט די בערג פון לויים,
געעהן מיר צו מאמעע
יומ-טוביינגע חיים...
מאמעו וועט אונז בענשען
באים געדעקטען טיש...
אלען וועט דראט שמעקען
יומ-טוביינגע אונז פריש...
...

דער טاطעה אויז א קעניג...
אויז פרינצען זייןען מיר,
זיין טראחן אויז וויז אונז פוכיג...
זיין צעפטער פון פאפר...
פארפוצט אויז אונזער פאלץ
מייט שייבען פון סאפר
מייט געלע זאמד די דילען,
מוזות אויפען מהיר...
...

א מסדר חלום

וואו עס קומט צום סדר,
שלאָף איך אימער איזין;
און איך קען ניט זעהן
וואו עס קומט אריין,
אליהו הנביא
אויסטרינקען דעם וויאן.

וואו ניט אוינצושל אפען,
האָב איך אלֵין געטראכט;
בייז די אויגען מיינען,
האָבען זיך פערמאכט;
און אַ שעהנעם חלום
האָט מיר גאט געבראכט;

ס'אייז די זונ געקומען,
פריהער פאר דער צייט;
און די נאכט פערטריבען
ערגען זעהר וויאט;
און איך האָב דערזעהן
וואו משיח רוייט...

שפיעולט מען אין די גאָסען,
פרעהיליכע מוויזק;
שפֿרינגען קליינע קינדער,
אויף אַ שטראָהַלען שטראַיך;
און משיח פֿיהָרט אונז
זוייף אַ נייע בריך.

אליהו הנביא,
מייטין כום אין האָנד;
פֿיהָרט די קליינע קינדער,
צו דעם שעהנעם לאָנד,
וואּו עם שטעהט זיין פֿאלָאָז
בי דעם ירדֶן-ראָנד.

מ ע ד

רויטען מעד א פולען קעסעל,
האָט די מאָמע אַויסגעבראייט ;
האָט זי עם אַרויַפּ געטראָגָען
אויפֿן בוידעם אָן אַזִּיט.

„שווין, די מעד אַינְגָאנְצָעָן פֿאָרטִיג !“
האָט די מאָמע זיך געפֶּרעהַט.
האָב אַיך לֵיעֶב גַּעֲהָאָט דָּעַם בוידעם
דאָרטָעָן וּוואֹ דָעַר קַעְסָעָל שְׁטָעָהָט...“

פלעג אַיך אַלְעַטָּג אַרויַפּגֶּעהָן,
אוֹן זיך אַנְזּוֹפְּעָן מִיטּ מַעַד ;
כִּיהָאָב עַם נִיטּ גַּעֲוָאָלָט, מַעַן טַהָּאָר נִיטּ ?
האָט גַּעַשְׂטוֹיְסָעָן מִיךְ אַשְׁדָּ...

שְׂדִים קַעְנָעָן זיך בַּעַהַלְלָטָן,
קַעְנָעָן אַינְגָּלְעָךּ זַיְתּ מִיטּ וְעַהָּן...
וּואָם זַיְתּ וְוַילְעַן מוֹזָעָן פָּאָלְגָעָן,
וּוואֹ זַיְתּ שִׁיקָעָן מוֹזָעָן גַּעַהָן...

ערְבָּבּ פְּסָחָה, האָט די מאָמע
ברִינְגּ פְּלָאַשְׁעָן אַנְגָּעָנְרִיט ;
אוֹן גַּעַגְנָעָן אוֹיפֿן בוידעם,
דאָרטָעָן וּוואֹ דָעַר קַעְסָעָל שְׁטָעָהָט.

האָכ אַיך זִיך אֵין שְׁרָאָנָק בְּעַחֲלַטְתָּן,
דוֹרֶך אֲשֶׁפֶרְעָ אַלְצ גְּזֻעָהָן ;
מַאֲמָע אֵין אַרְאָכְגַּעַקְמָעָן,
מיְתִין קַעַסְעָל, טְרוֹקָעָן בַּיְין ...

הָאָט זַי זִיך אַזְוִי גַּעֲבִיּוֹעָרֶט,
אוֹן זַי אַזְוִי גַּעֲוָעָן גַּעֲרָעָכֶט ;
אַיך הָאָכ זִיך גַּעֲשְׁטִיקָט אֵין שַׁאֲפָע,
וּוַיְיל אַיך בַּין גַּעֲוָעָעָן שַׁלְעָכֶט .

אַיך וּוְעַל אַוִּימָזָגָעָן דָּעָר מַאֲמָעָן,
וְאֵל זַי הַרְגַּעַנְעָן דָּעָם שְׁדָן ...
סְ'אַיּוֹ גַּעֲוָעָן פַּעֲרַשְׁטָעָרֶט דָּעָר פְּסָחָן,
פָּאָהָט נִיט גַּעֲהָאָט קַיּוֹן מַעַד ...

יום כפור

יום כפור ווינט די מאמע
פונקט צווי ווי איך :
פאר ווואם דארף זי דאס ווינגען
און רעדען שטיל צו זיך ?

מסחמא איז איהר טאטע,
גאט, ביי אונז אין הויז
און מאמע בעט בי איהם איצט
א גוטען יאהר זיך אוים.

עם בוקען זיך די פלאמען
פונ דער מאמעס ליכט,
ווי זעהן אויך אודאי
גאטס חילונגען געזיכט.

די מאמע זעהט איהם זיכער,
כיעויס נאך איהר געווין,
איך ועה איהם ניט. מסתמא
וועיל איך בין נאך צו קליען.

נאר ווואם דארף מאמע בעטען
מייט איז געווין ?
זי האט דאך מיך געלעהרטן,
או ווינגען איז ניט שעהן...

לייכטער

1.

מאמעס לייכטער זייןגען בלאנק,
שטעל איך זיי אויס אויפֿ דער באנק,
קען איך שפייעלען מיט זיי לאנג,
און א מאמע קען איך זיין : —
מיינע קינדער ווערעהן זיי : —
או די קעפלעך טהומט זיי וועה,
זינגע איך לייעדר אלעלריין.
הערען זיי און שלאפען איזן.

2.

קלײַנע מיידעלעך ווי איך,
מייט די לייכטער שפייעלען זיך,
לעבען אויעווען דראטן, אין קוּד,
אויפֿ דער נידעריגער באנק :
אכבר גויסע, דארפֿען דאן,
ווען עם געהט איזוק די וואָך,
נעהמען זאמד מיט עפֿעם נאָך,
און די לייכטער מאכען בלאנק.

3.

או מען אין זוי מאמע גרוּם,
קען מען אלצדינג טהאן אין הוּוִוּ :
קאָקט מען רױיטען צימעם אויס,
זים, מיט רָאֶזְשִׁינְקָעָם געדיכט.
און מען קאָקט אויפֿ שבת פִּישׁ,
גרוּיט מען נאָכְדָּעָם פִּין צוֹם טִישׁ,
שמעקט די חלה אָזְוֵי פרישׁ,
און אין לייכטער בענטשט מען לייכט...

א קינדער היינט

מייט הערצעלעך פול פריהילינג פרײַד,
בעגריםען מיר די גרויסע שוחל;
די וועלט וואָס איז אָונדער בלויַז
מייט אָזוי פִיעַל שעהנקייט פול,
אָונדער גרוּם,
אָונדער בלויַז;
מייט אָזוי פִיעַל שעהנקייט פול.

איַן אָונזערע נְשֵׁמָה לְעֵך
צוֹוְינְגֶט זִיךְ הוִיךְ דיַיְיָ גְּנוּנְדָּדְ פֿרְײַד,
דיַ הָאנְדָּפָּן גָּאָט זַיְפִּיהָרְתָּ אָונְזָ אָום,
שְׂטִילָ אָזָן נִיתְגַּעֲזַעְנְרָהִיךְ.
אָהָן וּוּרְטָמְעָר שְׁטוּם,
פֿיְהָרְתָּ אָונְזָ גָּאָט אָום;
שְׂטִילָ אָזָן נִיתְגַּעֲזַעְנְרָהִיךְ.

איַיךְ טָאַטְעָם שִׁיקָּעָן מִיר אָ לְוִיבָּ
איַחְרָ וּוּזְיָזְטָ דָּעַם וּוּעַן אָונְזָ דָּעַר צִוְּיטָ
אוֹן אַיְעָרָ שְׁלִיחָות טְרָאָגָעָן מִיר,
צָוּ דָּעַר וּוּיְטָעָר אַיְבִּינְקִיְּטָ
מִיר טְרָאָגָעָן וּוּיְטָ
דוּרָךְ רְוִים אָונְזָ צִוְּיטָ
שְׁלִיחָות צָוּ דָּעַר אַיְבִּינְקִיְּטָ

אַיִלָּה

שפיעל און פאנטזיע

כיהאָב עס ניט געטהָן	27	צ'ו דער באָבען	11
די קלײַינע נעהטארין	30	מיין שיפעל	14
די מומע זעלדע	31	אויף אָ שטעקען	16
דאס הויז געזינד	32	אויף אָ שליטעלע	18
מאמענוי ניט וויז	34	טרובעツקעם	19
פיעיר	36	די ליאַלקע אִיז קראָנק	23
אויפין וועג פון די נעכט...	38	דּוּרְהַיְלָעֵם קִינְד	25

ווען קינדערלעך פערטראַכטען זיך

דער פֿאַראָד	60	פאר צוּווֹי פֿעַנִים	41
ווען וועט זיַין מָאָרגָעַן?	62	וּאוֹ וּאוֹינִיטַּ דִּי וּוֹן?	45
אָ פֿרָאַכְלָעָם	63	די לְבָנָה	46
אָ פֿרָאַגָּעַ	65	וּוַיְ אָזֶוַי וּוֹעֲרַתַּ נָאָכָתַ	47
פֿוּידָעַלְעַד	65	גָּאַטִּים שְׁפִיעַלְצִיְגַּן	48
דער אלְפַתְּ	66	פֿאַר וּוֹאָסַם אִיז גָּאָטַ ברָוָגַן?	49
אָן עַנְפָּעָרַ	67	דּוּרְ פֿרְעַמְדָּעֵר אַנְקָעֵל	50
שׂוּעוּרָעַ פֿרָאַגָּעַן	69	כִּיהָאָב פֿעַרְגָּעָסָעַן וּוֹאָסַם צַוְּ זָאָגָעַן	51
אַז אַיךְ וּוֹעֵל פֿאַהָרָעַן	70	די בָּאָחָן	52
זַיְעַר טַאַטְעַ שְׁלַאַפְטַ	71	דּוּרְ אַטְאַמְאַכְלִיל	53
דְּרַיְיַ אָן אַיְינַס אִיז צֻוְיַיַּ	72	אָ חַלְוָם	55
וּאוֹ וּאוֹינִיטַּ גָּאָטַ?	73	דְּרַיְיַ טַעַג נִיטַ גְּעוּווֹינִיטַ	56
בּוּרְיַהְמָעַרְיִי	74	דּוּרְ זַיְגָעַר	57
צַוְ אָ לעַקְטַשְׂוָר	76	דּוּרְ פֿאַנְאַגְרָאָפַ	58
בּוּנְקַשְׁאַפְטַ	75	וּוַיְ גּוֹטַ זַיְיַ נִינְעַן	59
דִּי באָבעַ	77	לְאַטְקָעַלְעַד	59

לייעבע פון קינדערלעך

שגויי-בלומען —	שניעילען —	דאם פיגעלע —
שניעילען —	דאם קינד און דאם פיגעלע —	דאם מײַדעלע און די ציעג —
שנוי —	דאם מײַדעלע און די ציעג —	די קלײַינע העילדען —
דער בויָם —	די קלײַינע מאמע —	נאקעט אין קעלט —
בֵּי נאכט —	היכָה ערְד —	היכָה ערְד עטער —
די כָּהֶרֶת —	דער גָּרוֹיסְטֶר דָּרָאֲגִיסְטֶר —	דעהן דוֹיְסָעָן דעהן —
דער פָּערְלִיעְבְּטָעָר —	דער גָּרוֹיסְטֶר דָּרָאֲגִיסְטֶר —	דעם פִּינְגְּעָלָע —
דער גָּרוֹיסְטֶר דָּרָאֲגִיסְטֶר —	דעם פִּינְגְּעָלָע —	דעם פִּינְגְּעָלָע —

פערלאנגען קינדערשע

דער צוֹוְילִינְג —	פֿוֹן וּוֹאנְגַּן ? —
דער קלײַינְעָר שִׁירְ-פּוֹצָעָר —	דער שלֻעְכְּטָעָר דָּרָאֲגִיסְטֶר —
א שְׂדָרְ פּוֹצָעָרְמָן חָלוּם —	נִיטְ אַיְנְגָהִיט —
כְּיוֹוֵילְ נִיטְ פָּאָהָרָעָן —	דַּאַם שְׁוּעָסְטְּרָעָלְ —
די יְתּוֹמָה —	אַיְזָן "דְּרָאָגְ סְטָאָר" —
עַלְעַנְד —	אַ גּוֹטְעָרְ דָּקְטָאָר —
נָאָכָטְ שְׁרָעָק —	פִּיעָרְ יְאָחָרְ אַלְט —
אוֹן זָאָלְ עָרְ וּוֹיסְעָן —	וּוֹאָסְ דּוֹדְעָילְ וּוֹעָטְ זְיָין —
מיַטְיָן בְּעֹזְעָם —	אוֹ אַיְיךְ וּוֹעָלְ זְיָין גְּרוּים —
דָּעָרְ פָּאָסְטְּ-מָאָן —	אַ גְּרוֹיסְטֶר פּוֹרְדִּיעָנָר —
מָאָטְעָלְ —	אוֹ מִירְזָן זְיָין גְּרוּים —

קינדערלעך שטייפֿערישע

מענדעלְ נָאָשָׁעָר —	הענדעלְ מִיטְ מענדעלְ —
איַצְטְּ אַיְזָן שְׁעַטְעָר —	דָּעָם זְיָידָעָנָם טָאָבָאָקְ-פּוֹשָׁקָע —
דַּאַם פּוֹרְדִּיעָלְ —	די קלײַינְעָרְ מַאְהָלָעָרָין —
מָאָטְעָלְ —	פָּאָפְּקָאָסְ טִינְט —

162	די קלויינע	153	”מוֹפִינְגּ“
163	דאם קרייגעל סמעטגען	155	דער אַרְקָעֶסְטָעֶר
165	Recess	157	גַּלְעֵלָעֶךְ
168	ニיטא ווען	160	דאָם נִיעַ קְלִיְּדָעַל
		162	אלע מאָל גַּעֲוָעַן

זומער פרײַד

186	אין פעלד אוון אין שטאדט	171	אַ פְּרִיהַלִּינְגּ טַאנְץ
186	אין פעלד	173	קוּמֶּט אָרוּוִים
187	אין שטאדט	174	פְּרִיהַלִּינְגּ לְעֵב
188	וּוִיְיטַן פֿוֹן שְׁטָאָדַט	177	אַ זּוּ מּ עָרְ רִיְּזָעַ
189	אין גָּרְטָעַן	177	מִיר גְּרִיאַטְעַן זִיךְ אַין וּוֹעֵג
190	דער ווֹנדַן	178	מִיר פָּאָהָרָעַן
191	גָּאַטְשִׁים דְּרוֹוִיסְעַן	179	אַין בָּאָהָן
192	ביַיִם יִם	180	ニיטאָ קִיְּן הַיּוֹעֵר
195	שְׂרִיְבָּעַנְדִּיגּ אַין זָאמְדַן	181	בַּיִּים יִם
199	ביַיִם טְיִיכְעַלְעַן	182	אַ שִּׁיפּ
201	די חְבָּרְטַע	183	כוֹזָאַלְיוּם
203	צְוִישַׁעַן בְּלוּמַעַן אוּיךְ אַ בְּלָום	185	מיַן שְׂוּעַסְטָעַר שְׂרִיְבַּכְטַן

יום טובים געanganגען

214	מעָד	207	פּוֹרִים
216	יּוֹם כְּפֹורָה	209	פְּסָחָה
217	ליַיְכְּטָעַר	211	אַ הַיִּם
218	אַ קִינְדָּעַר הַימָּנוּ	212	אַ סָּדָר חַלּוּם